

Leefbaarheid in de gemeente

Pijnacker-Nootdorp

Lemon vervolgmeting 2017

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij RIGO. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. RIGO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Leefbaarheid in de gemeente Pijnacker-Nootdorp

Lemon vervolgmeting 2017

Opdrachtgever

Gemeente Pijnacker-Nootdorp

Auteurs

Esther Cozijnsen

Rapportnummer

P35320

Uitgave

31 juli 2017

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Onderzoeksopzet	1
2.1	De vragenlijst	1
2.2	De wijkindeling	2
2.3	Werkwijze en respons	3
2.4	De onderzoeksgroep	4
2.5	De analyse	6
3	De fysieke woonomgeving	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Kwaliteit van de woningen in de buurt	8
3.3	De woonomgeving	9
3.4	Groenvoorzieningen	10
3.5	Speelvoorzieningen	11
3.6	Algemene voorzieningen	13
3.7	Conclusies fysieke woonomgeving	14
4	De sociale woonomgeving	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Betrokkenheid bij de wijk	15
4.3	Omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen	16
4.4	Omgang bewoners met verschillende etnische achtergronden	17
4.5	Conclusies sociale woonomgeving	18
5	Veiligheid	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Overlast van (het gedrag van) anderen	19
5.3	Criminaliteit	20
5.4	Veiligheidsgevoel	21
5.5	Conclusies veiligheid	23

6	Ongenoegens	24
6.1	Inleiding	24
6.2	Overlast van activiteiten	24
6.3	Vervuiling	25
6.4	Verkeersoverlast	26
6.5	Conclusies ongenoegens	28
7	Totaaloordeel	29
7.1	Inleiding	29
7.2	Totaaloordeel	29
7.3	Totaaloverzicht	30
8	Wijkprofielen	32
8.1	Inleiding	32
8.2	Pijnacker-Centrum/Dorp	33
8.3	Pijnacker-Noord	34
8.4	Koningshof	35
8.5	Klapwijk	36
8.6	Tolhek	37
8.7	Keijzershof Erven	38
8.8	Keijzershof Boszoom	39
8.9	Ackerswoude	40
8.10	Oude Leede/Zuidpolder	41
8.11	Pijnacker Noordpolder	42
8.12	Pijnacker-Oost	43
8.13	Nootdorp-Centrum/West	44
8.14	Vrouwtjeslant/Nieuweveen	45
8.15	Achter het Raadhuis	46
8.16	's-Gravenhout	47
8.17	De Venen Oost	48
8.18	De Venen Centrum	49
8.19	De Venen Craeyenburch	50
8.20	Buitengebied Nootdorp	51
8.21	Oud Delfgauw	52
8.22	Emerald Noord	53

8.23	Emerald Centrum	54
8.24	Emerald Zuid	55
8.25	Aandachtspunten per wijk	56
Bijlage 1: cijfers voorgaande meting(en)		1
Bijlage 2: analyse		8
Bijlage 3: opmerkingenoverzicht		11
Bijlage 4: vragenlijst		12

1 Inleiding

In 2002 is als gevolg van een gemeentelijke herindeling de gemeente Pijnacker-Nootdorp ontstaan. Al voor die tijd, sinds 1998, maakte de gemeente Pijnacker gebruik van Lemon om de leefbaarheid in de gemeente in kaart te brengen.

Sinds de gemeentelijke fusie wordt om de twee jaar het leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd. In totaal is in de gemeente Pijnacker-Nootdorp dit onderzoek nu zeven keer uitgevoerd, namelijk in de jaren 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013 en 2015.

In het voorjaar van 2017 is voor de achtste keer een enquête uitgezet onder de bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp. De resultaten daarvan worden in dit rapport beschreven.

2 Onderzoekopzet

In dit hoofdstuk komt de inhoud en de opzet van het onderzoek aan bod. Eerst wordt ingegaan op de vragenlijst en de onderliggende leefbaarheidsthema's. Daarna komen de buurtindeling, de werkwijze, de behaalde respons en de onderzoeksgroep aan bod. Tot slot wordt een korte toelichting gegeven op de analyses die in dit onderzoek zijn uitgevoerd.

2.1 De vragenlijst

Om de leefbaarheid te meten is gebruik gemaakt van een vragenlijst die ingaat op 4 leefbaarheidsthema's: de fysieke woonomgeving, de sociale woonomgeving, ongenoegens en veiligheid. Daarnaast is gevraagd naar een totaaloordeel over de eigen buurt. Hieronder is weergegeven welke onderwerpen in de vragenlijst aan bod zijn gekomen. De bewoners is gevraagd voor al deze aspecten een rapportcijfer te geven, waarbij een 1 zeer negatief is en een 10 zeer positief.

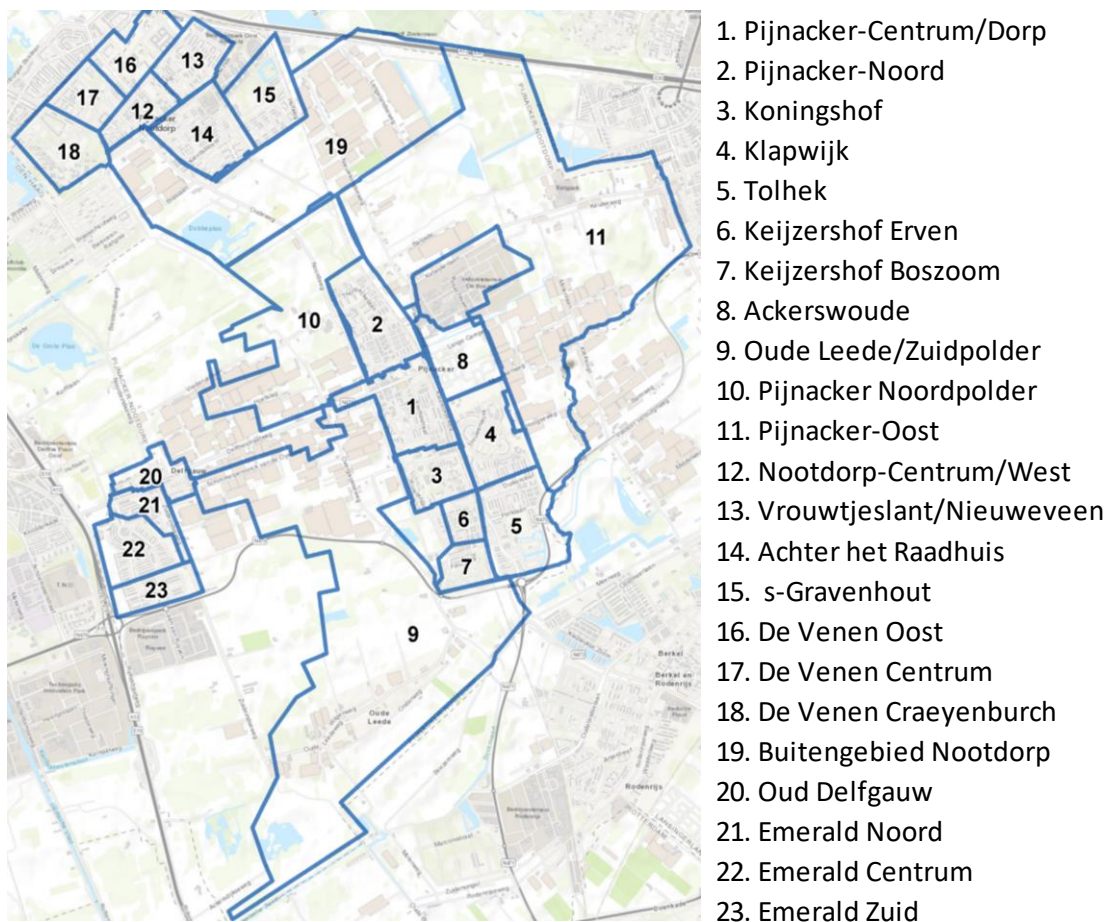
Fysieke woonomgeving	Ongenoegens
Kwaliteit woningen	Overlast van vervuiling
Woonomgeving	Verkeersoverlast
Groenvoorzieningen	Overlast van activiteiten
Speelvoorzieningen	Veiligheid
Algemene voorzieningen	Overlast van personen
Sociale woonomgeving	Criminaliteit
Betrokkenheid	Veiligheidsgevoel
Omgang inkomensgroepen	Totaaloordeel
Omgang etnische groepen	Totaaloordeel

2.2 De wijkindeling

Ten opzichte van voorgaande metingen zijn in de wijkindeling voor 2017 de volgende wijzigingen aangebracht:

- Keijzershof is opgedeeld in 3 wijken: Keijzershof Erven, Keijzershof Boszoom en Keijzershof Eilanden. Laatstgenoemde wijk is echter wegens het beperkte aantal woningen nog niet in het onderzoek meegenomen.
- De Venen en Craeyenburch zijn herverdeeld tot De Venen Oost, De Venen Centrum en De Venen Craeyenburch.
- Emerald is opgedeeld in 3 wijken: Emerald Noord, Emerald Centrum en Emerald Zuid.
- Ackerswoude is als aparte wijk opgenomen (werd voorheen samengevoegd met Pijnacker-Oost).

De wijkindeling van 2017 komt er hiermee als volgt uit te zien:

Vergelijkbaarheid nieuwe versus oude wijken

Dat de wijkindeling voor sommige wijken gewijzigd is, heeft in de vergelijkende analyses met voorgaande meting tot gevolg dat:

- De cijfers van 2017 voor Keijzershof Erven en Keijzershof Boszoom worden afgezet tegen het cijfer voor Keijzershof als geheel van 2015
- De cijfers van 2017 voor De Venen Oost en De Venen Centrum worden afgezet tegen het cijfer van 2015 voor De Venen als geheel
- De cijfers van 2017 voor Emerald Noord, Centrum en Zuid worden afgezet tegen het cijfer van 2015 voor Emerald in totaal
- Het cijfer voor De Venen Craeyenburch wordt afgezet tegen het cijfer van 2015 voor de oude (kleinere) wijk Craeyenburch¹.
- Voor Ackerswoude geen cijfer voor 2015 beschikbaar is. In 2015 stonden hier nog slechts enkele woningen. Het oordeel van deze bewoners is meegenomen in het cijfer voor Pijnacker-Oost.

2.3 Werkwijze en respons

Verspreid over alle wijken van de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn in totaal 5.731 bewoners benaderd voor deelname aan het onderzoek. De vragenlijst kon zowel schriftelijk als online ingevuld worden. Per wijk is een aselechte steekproef getrokken van in beginsel 225 huishoudens. In de wijken waar de respons de vorige keer relatief laag was, is dit aantal verhoogd afhankelijk van het responspercentage in 2015. In wijken met minder dan 225 adressen zijn alle huishoudens aangeschreven.

Omdat de respons in een aantal wijken tegenviel, is in die wijken een herinneringsbrief verstuurd. Het gaat hier om Pijnacker-Centrum/Dorp, Klapwijk, Tolhek, Keijzershof Erven, Oude Leede/Zuidpolder, Pijnacker-Oost, Vrouwtjeslant/Nieuweveen, 's-Gravenhout, De Venen Centrum, De Venen Craeyenburch en Buitengebied Nootdorp.

Uiteindelijk is de vragenlijst door 2.278 bewoners ingevuld, waarvan 63% schriftelijk en 37% online. In totaal komt de respons op 40%, wat hoger is dan de respons bij de vorige meting (36%) en ruim hoger dan het gemiddelde bij dit type onderzoek (circa 31%). In onderstaande tabel is te zien hoeveel huishoudens er per wijk benaderd zijn en hoe de respons over de wijken verdeeld is. De respons is voor alle wijken voldoende om tot betrouwbare resultaten te komen.

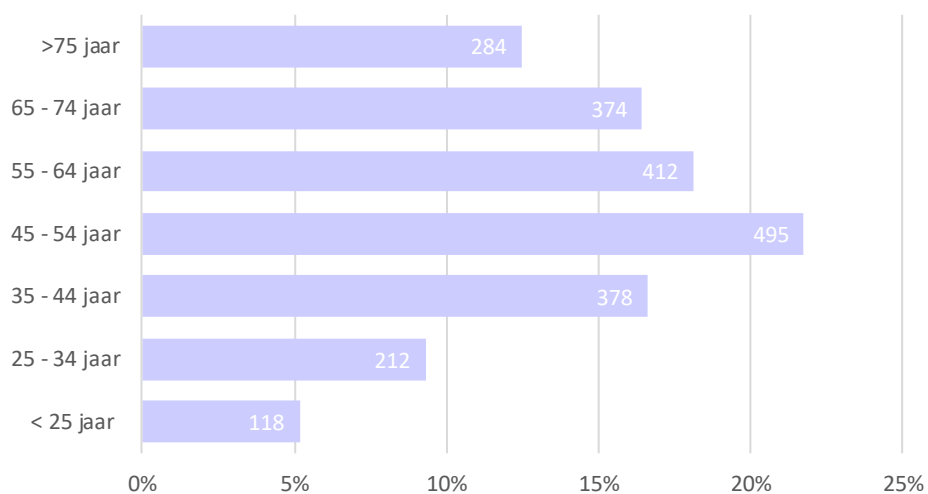
¹ De nieuwe wijk De Venen Craeyenburch bestaat grotendeels uit woningen van de voormalige wijk Craeyenburch. Daarom is ervoor gekozen om te vergelijken met Craeyenburch 2015 en voorgaande jaren.

Wijk	Aantal uitgezet	Respons			
		Online	Schriftelijk	Totaal	%
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	225	52	69	121	54%
2. Pijnacker-Noord	225	30	74	104	46%
3. Koningshof	225	38	55	93	41%
4. Klapwijk	225	47	46	93	41%
5. Tolhek	257	49	57	106	41%
6. Keijzershof Erven	270	36	74	110	41%
7. Keijzershof Boszoom	270	41	56	97	36%
8. Ackerswoude	270	42	57	99	37%
9. Oude Leede/Zuidpolder	254	48	70	118	46%
10. Pijnacker Noordpolder	145	14	32	46	32%
11. Pijnacker-Oost	270	32	67	99	37%
12. Nootdorp-Centrum/West	273	29	86	115	42%
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	225	38	65	103	46%
14. Achter het Raadhuis	248	35	61	96	39%
15. s-Gravenhout	254	53	56	109	43%
16. De Venen Oost	270	31	56	87	32%
17. De Venen Centrum	270	49	61	110	41%
18. De Venen Craeyenburch	270	42	59	101	37%
19. Buitengebied Nootdorp	205	22	55	77	38%
20. Oud Delfgauw	270	19	79	98	36%
21. Emerald Noord	270	36	66	102	38%
22. Emerald Centrum	270	32	75	107	40%
23. Emerald Zuid	270	33	54	87	32%
Totaal	5731	848	1430	2278	40%

2.4 De onderzoeksgroep

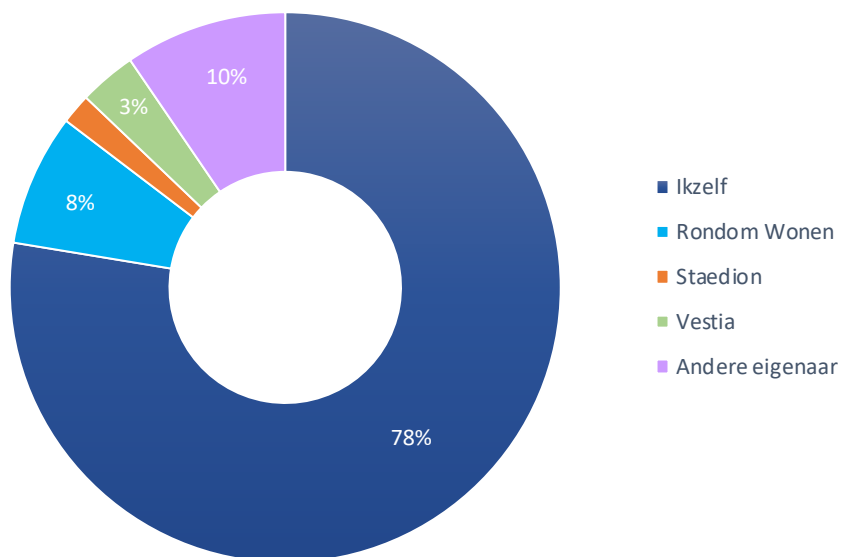
De meeste respondenten hebben een leeftijd tussen de 35 en de 75 jaar. Onder de 75-plussers en de jongeren onder de 35 jaar is de respons het laagst (Figuur 2-1). Van de enquêtes is 57% ingevuld door vrouwen en 43% door mannen.

Figuur 2-1 Leeftijdsopbouw respondenten

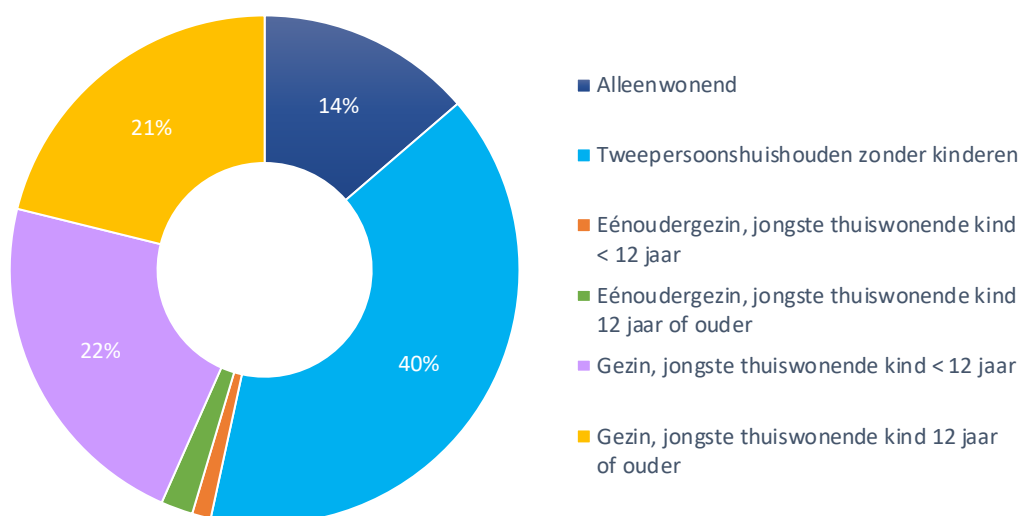
Het merendeel van de respondenten (78%) is zelf eigenaar van de woning waarin hij of zij woont. Daarnaast huurt 13% van de respondenten een woning van één van de drie woningcorporaties in Pijnacker-Nootdorp (8% Rndom Wonen, 3% Vestia en 2% Staedion). 10% huurt een woning van iemand anders. De grote meerderheid (68%) van de respondenten woont in een eengezinswoning. 17% woont in een appartement, flat, beneden- of bovenwoning.

Figuur 2-2 Eigenaar van de woning

14% van de respondenten woont alleen en 40% maakt deel uit van een tweepersonshuishouden zonder (thuiswonende) kinderen. 43% is lid van een gezin met thuiswonende kinderen.

Figuur 2-3 Huishoudenssamenstelling

2.5 De analyse

In deze paragraaf wordt een korte beschrijving gegeven van de analyses die in dit onderzoek zijn uitgevoerd. Voor een uitgebreidere (technische) toelichting op de statistische analyses verwijzen we naar de bijlage.

Voor elk leefbaarheidsaspect in dit onderzoek wordt per buurt en voor de gemeente als geheel, het gemiddelde van alle respondenten berekend. Vervolgens wordt gekeken naar de verschillen tussen de cijfers voor de buurten en het gemeentelijk gemiddelde.

Om aan te geven of er betekenisvolle verschillen zijn, wordt de statistische term significantie gehanteerd. Wanneer verschillen significant zijn dan is er 95% kans dat dezelfde uitkomst bij herhaling van het onderzoek weer optreedt. Is een verschil niet significant, dan is de kans groter dat de uitkomst op toeval berust.

Als sprake is van significante verschillen wordt dat in de tabellen weergegeven met **rode** en **groene** cijfers, wat respectievelijk betekent dat het cijfer voor de buurt significant lager of hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde.

Omdat het om een vervolgmeting gaat, worden de nieuwe cijfers ook vergeleken met de cijfers uit de voorgaande meting. Beide cijfers worden in de tabellen in het rapport weergegeven. De significante verschillen worden weergegeven met groene ▲ en rode ▼ pijltjes. Deze pijltjes wijzen respectievelijk op een significante voor- of achteruitgang ten opzichte van de voorgaande meting.

Alle in deze rapportage beschreven verschillen zijn significant, zoals bedoeld in deze paragraaf.

Het lemon gemiddelde

Ter vergelijking wordt waar mogelijk het Lemon gemiddelde genoemd. Deze cijfers kunnen als referentie dienen voor het gemeentelijk gemiddelde. Het Lemon gemiddelde is berekend over alle gemeenten die in 2015 en 2016 een Lemon-onderzoek hebben uitgevoerd. In totaal zijn dat 12 kleine tot middelgrote gemeenten in Nederland².

Opmerkingen van respondenten

Aan het einde van de vragenlijst is de bewoners de mogelijkheid geboden om twee opmerkingen te maken over de leefbaarheidsaspecten die in de enquête aan bod zijn gekomen. Deze opmerkingen geven extra achtergrondinformatie met betrekking tot de beleving van de bewoners. In totaal hebben de respondenten ruim 2.400 opmerkingen geplaatst, waarvan enkele als citaat in dit rapport zijn opgenomen. In de bijlage is een overzicht te vinden van het aantal opmerkingen dat per aspect door de bewoners van de verschillende wijken is gemaakt.

Leefbaarheidsmonitor meet beleving

De leefbaarheidsmonitor geeft **de beleving van de leefbaarheid** weer. Er dient benadrukt te worden dat beleving en feitelijke situatie niet altijd overeenkomen. De resultaten uit Lemon geven de gevoelens van bewoners weer en niet in hoeverre deze gevoelens in overeenstemming zijn met feitelijke cijfers.

² Veenendaal, Albrandswaard, Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht, Tholen, Het Bildt, Pijnacker-Nootdorp, Dronten, Hellevoetsluis, Zaltbommel, Lansingerland

3 De fysieke woonomgeving

3.1 Inleiding

Onder de fysieke woonomgeving verstaan we de inrichting en het onderhoud van de buitenruimte, de bebouwing in de omgeving en de aanwezigheid van voorzieningen in de wijk. Voor de beoordeling van de fysieke woonomgeving is de bewoners van de verschillende wijken gevraagd hun oordeel te geven over de volgende aspecten: de kwaliteit van de woningen, kwaliteit van de woonomgeving, de groenvoorzieningen, de speelvoorzieningen en het algemene voorzieningenniveau, waarbij het gaat om winkels, scholen en zorg. In dit hoofdstuk worden de resultaten per aspect en per wijk doorgenomen.

3.2 Kwaliteit van de woningen in de buurt

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp waarderen de aantrekkelijkheid en de staat van onderhoud van de woningen in de buurt gemiddeld met een 7,8, wat vergelijkbaar is met de 7,7 die in 2015 werd gegeven. De gemeente scoort op dit aspect hoger dan het Lemon gemiddelde (7,3).

WONINGVOORRAAD	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,7	7,5	7,5	7,5	7,7	7,8	7,5
2. Pijnacker-Noord	6,8	7,9	7,2	7,3	7,3	7,5	7,4
3. Koningshof	7,6	7,6	7,4	7,2	7,6	7,6	7,6
4. Klapwijk	7,6	7,6	7,5	7,3	7,3	7,4	7,4
5. Tolhek	7,5	7,6	7,5	7,5	7,7	7,7	7,7
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,9	7,6	7,7	7,8
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	8,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	8,0
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,6	7,7	7,7	7,7	7,7	7,9	7,8
10. Pijnacker Noordpolder	-	8,2	7,7	7,7	7,8	8,1	8,1
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,4	7,4	7,3	7,4	7,4	7,5
12. Nootdorp-Centrum/West	7,0	7,1	7,0	7,1	7,3	7,2	7,3
13. Vrouwjeslant/Nieuweveen	7,4	7,7	7,4	7,5	7,2	7,6	7,7
14. Achter het Raadhuis	7,8	8,0	7,7	7,9	7,9	7,9	8,0
15. s-Gravenhout	8,0	8,3	8,4	8,4	8,4	8,6	8,4
16. De Venen Oost ³	8,0	7,8	7,6	7,7	7,5	7,7	7,8
17. De Venen Centrum ³	8,0	7,8	7,6	7,7	7,5	7,7	7,9
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	7,7	7,6	7,6	7,8
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,9	7,8	7,6	7,9	7,7	8,1
20. Oud Delfgauw	7,3	7,4	7,4	7,5	7,6	7,4	7,7
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,8
22. Emerald Centrum ⁴	7,8	7,8	7,5	7,5	7,4	7,9	7,7
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,9
Totaal gemeente	7,5	7,7	7,5	7,6	7,6	7,7	7,8

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

Significant hoger dan gemeente totaal **GROEN** ▲ Significant hoger dan 2015
 Significant lager dan gemeente totaal **ROOD** ▼ Significant lager dan 2015

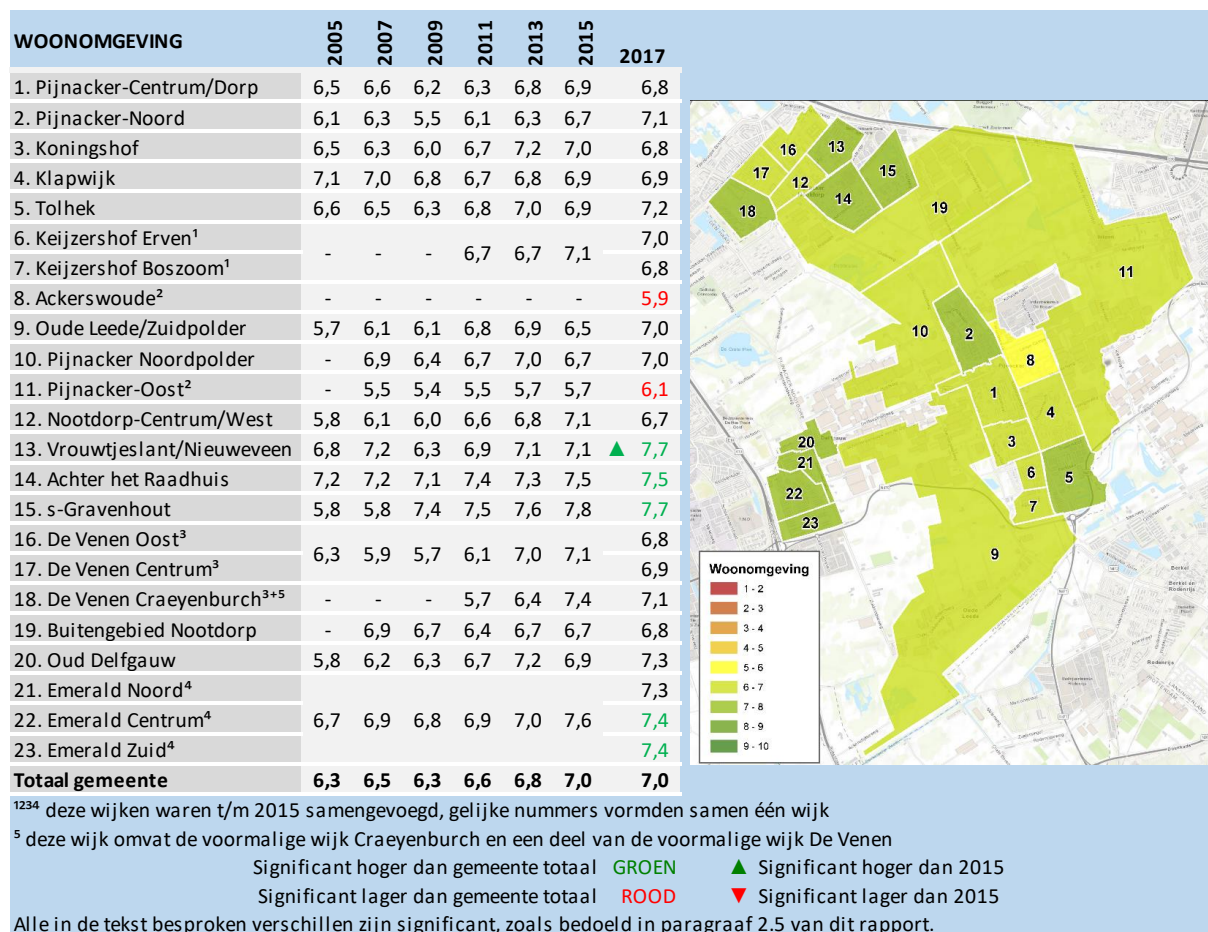
Alle in de tekst besproken verschillen zijn significant, zoals bedoeld in paragraaf 2.5 van dit rapport.

Wat betreft de kwaliteit van de woningen krijgt Nootdorp-Centrum/West met een 7,3 het laagste cijfer van haar bewoners. Samen met Pijnacker-Noord en Klapwijk scoort deze wijk lager dan het gemiddelde voor de gemeente als geheel. 's-Gravenhout krijgt van haar bewoners het hoogste cijfer (8,4) en scoort samen met Buitengebied Nootdorp bovengemiddeld. Voor alle wijken geldt dat de kwaliteit van de woningen volgens de bewoners vergelijkbaar is met 2015.

Over de kwaliteit van de woningen zijn 29 opmerkingen geplaatst. Een bewoner van Pijnacker-Noord zegt hierover het volgende: "De woningen zijn in de jaren 70 gebouwd en vertonen kenmerken van zgn. 'revolutiebouw'. Snel gebouwd, grote stappen gauw thuis. Zeer vochtgevoelige huizen".

3.3 De woonomgeving

Voor de woonomgeving – waarbij het gaat om de inrichting van straten en pleintjes, bestrating en verlichting, e.d. – geven de bewoners van Pijnacker-Nootdorp gemiddeld een 7,0. Dit cijfer is gelijk aan 2015 en tevens vergelijkbaar met het lemon gemiddelde (6,9).

De bewoners van Vrouwjeslant/Nieuweveen en 's-Gravenhout zijn het meest tevreden met hun woonomgeving. Zij geven daarvoor een 7,7 en scoren samen met Achter het Raadhuis, Emerald Centrum en Emerald Zuid hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Ackerswoude en Pijnacker-Oost zijn de enige twee wijken die beneden gemiddeld scoren op dit aspect.

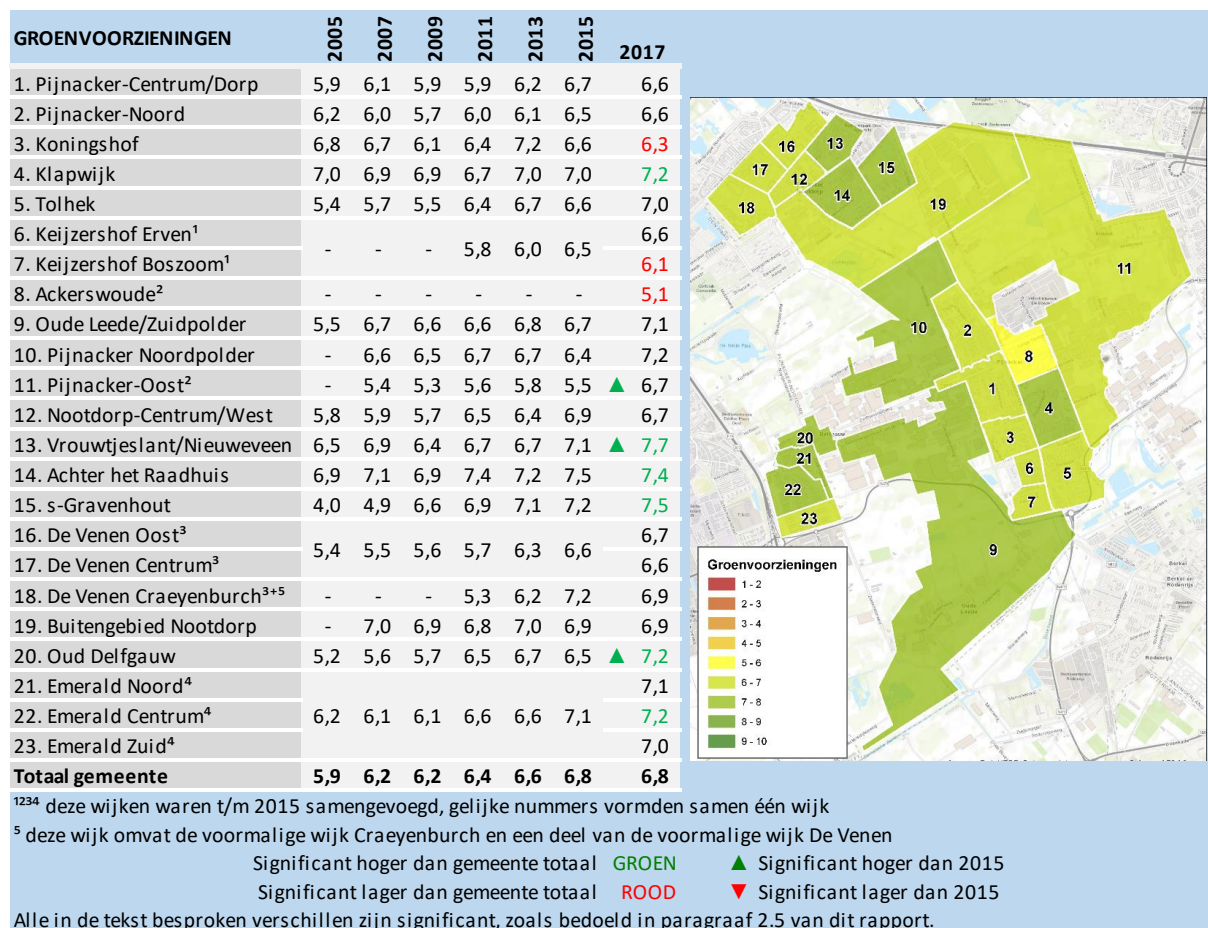
Vergeleken met 2015 is te zien dat de tevredenheid over de woonomgeving onder de bewoners van Vrouwtjeslant/Nieuweveen gestegen is.

Over de woonomgeving zijn 190 opmerkingen gemaakt door de respondenten, waarvan het merendeel gaat over slechte bestrating en verzakking van wegen en paden. Daarnaast gaan veel opmerkingen over een gebrek aan verlichting en het gemis van bankjes, prullenbakken e.d.

Een bewoner van Vrouwtjeslant/Nieuweveen is zeer positief over de woonomgeving en laat het volgende weten: *“Ik wil een compliment maken over het opnieuw inrichten van de wijk (groen, bestrating, riool, verlichting). Het duurde wat lang maar dan heb je ook wat!!”*.

3.4 Groenvoorzieningen

Het aanbod en het onderhoud van de groenvoorzieningen in Pijnacker-Nootdorp worden door de bewoners gemiddeld met een 6,8 beoordeeld. Dit cijfer is gelijk aan het cijfer dat hiervoor in 2015 werd gegeven en vergelijkbaar met het lemon gemiddelde (6,7).

De cijfers voor de afzonderlijke wijken variëren van een 5,1 voor Ackerswoude tot een 7,7 voor Vrouwtjeslant/Nieuweveen. Samen met Ackerswoude scoren Koningshof en Keijzershof Boszoom lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Naast Vrouwtjeslant/Nieuweveen scoren nog zes wijken bovengemiddeld, namelijk Klapwijk, Achter het Raadhuis, 's-Gravenhout, Oud Delfgauw en Emerald Centrum.

Er zijn drie wijken waarvan de groenvoorzieningen hoger gewaardeerd worden dan twee jaar geleden. Dat geldt voor Pijnacker-Oost, Vrouwtjeslant/Nieuweveen en Oud Delfgauw.

Over de groenvoorzieningen hebben de respondenten 252 opmerkingen gemaakt. De top 3 van genoemde onderwerpen ziet er als volgt uit:

1	Onderhoud groenvoorzieningen
2	Groenaanbod
3	Onderhoud gras/bermen

De meeste opmerkingen zijn afkomstig van bewoners van Koningshof. Waar in andere wijken geklaagd wordt dat er te weinig groen is, valt op dat in deze wijk het tegenovergestelde aan de hand lijkt te zijn. Meerdere bewoners maken een opmerking met de volgende strekking: *“Er is te veel groen in de wijk, waardoor stoepen slecht beloopbaar zijn i.v.m. groei van de struiken naast de stoep. Bovendien zijn er teveel te hoge bomen, waardoor vooral in de zomer een te dichte en donkere sfeer ontstaat. Bovendien is het dan niet mogelijk zonnepanelen aan te brengen”*.

3.5 Speelvoorzieningen

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp waarderen het aanbod en het onderhoud van de speelvoorzieningen gemiddeld met een 6,6. Daarmee is dit cijfer gelijk aan het cijfer dat in 2015 werd gegeven en vergelijkbaar met het lemon gemiddelde (6,4).

SPEELVOORZIENINGEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	5,9	5,7	5,2	5,7	6,3	6,6	6,1
2. Pijnacker-Noord	6,2	5,8	5,6	5,6	5,9	6,4	6,8
3. Koningshof	6,8	6,4	6,7	6,7	7,3	7,2	6,8
4. Klapwijk	7,0	7,0	6,9	6,7	6,8	7,0	6,9
5. Tolhek	5,4	5,2	6,0	6,3	6,8	6,5	7,0
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,9	6,5	6,8	6,9
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	6,2
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	4,7
9. Oude Leede/Zuidpolder	6,5	5,5	5,4	5,5	5,8	5,8	5,9
10. Pijnacker Noordpolder	-	4,9	3,9	5,1	5,2	5,1	5,5
11. Pijnacker-Oost ²	-	3,3	3,4	3,8	4,0	3,9	3,9
12. Nootdorp-Centrum/West	5,8	5,2	4,9	6,0	6,0	6,2	6,2
13. Vrouwjeslant/Nieuweveen	6,5	6,8	6,2	6,6	6,9	7,1	7,4
14. Achter het Raadhuis	6,9	6,8	6,8	7,4	7,3	7,3	7,7
15. s-Gravenhout	4,0	5,0	6,8	7,2	7,2	7,5	7,2
16. De Venen Oost ³	5,4	5,2	5,0	5,8	6,2	6,2	6,4
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	6,3	6,5	7,2	6,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,3	6,5	7,2	6,8
19. Buitengebied Nootdorp	-	4,8	5,1	4,0	4,3	5,2	5,2
20. Oud Delfgauw	5,2	5,1	5,6	6,7	7,1	6,7	7,1
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,1
22. Emerald Centrum ⁴	6,2	6,3	6,6	6,6	7,2	7,3	7,3
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,1
Totaal gemeente	5,9	5,7	5,8	6,2	6,4	6,6	6,6

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen
 Significant hoger dan gemeente totaal GROEN ▲ Significant hoger dan 2015
 Significant lager dan gemeente totaal ROOD ▼ Significant lager dan 2015
 Alle in de tekst besproken verschillen zijn significant, zoals bedoeld in paragraaf 2.5 van dit rapport.

Er zijn grote verschillen te zien tussen de afzonderlijke wijken. De buitengebieden en nieuwbouwwijk Ackerswoude scoren met betrekking tot speelvoorzieningen als vanzelfsprekend lager dan gemiddeld. Daarnaast krijgen Pijnacker Centrum/Dorp en Nootdorp Centrum/West ook cijfers die lager zijn dan het gemeentelijk gemiddelde. Er zijn acht wijken die op dit aspect bovengemiddeld scoren. Met een 7,7 wordt het hoogste cijfer gegeven door de bewoners van Achter het Raadhuis.

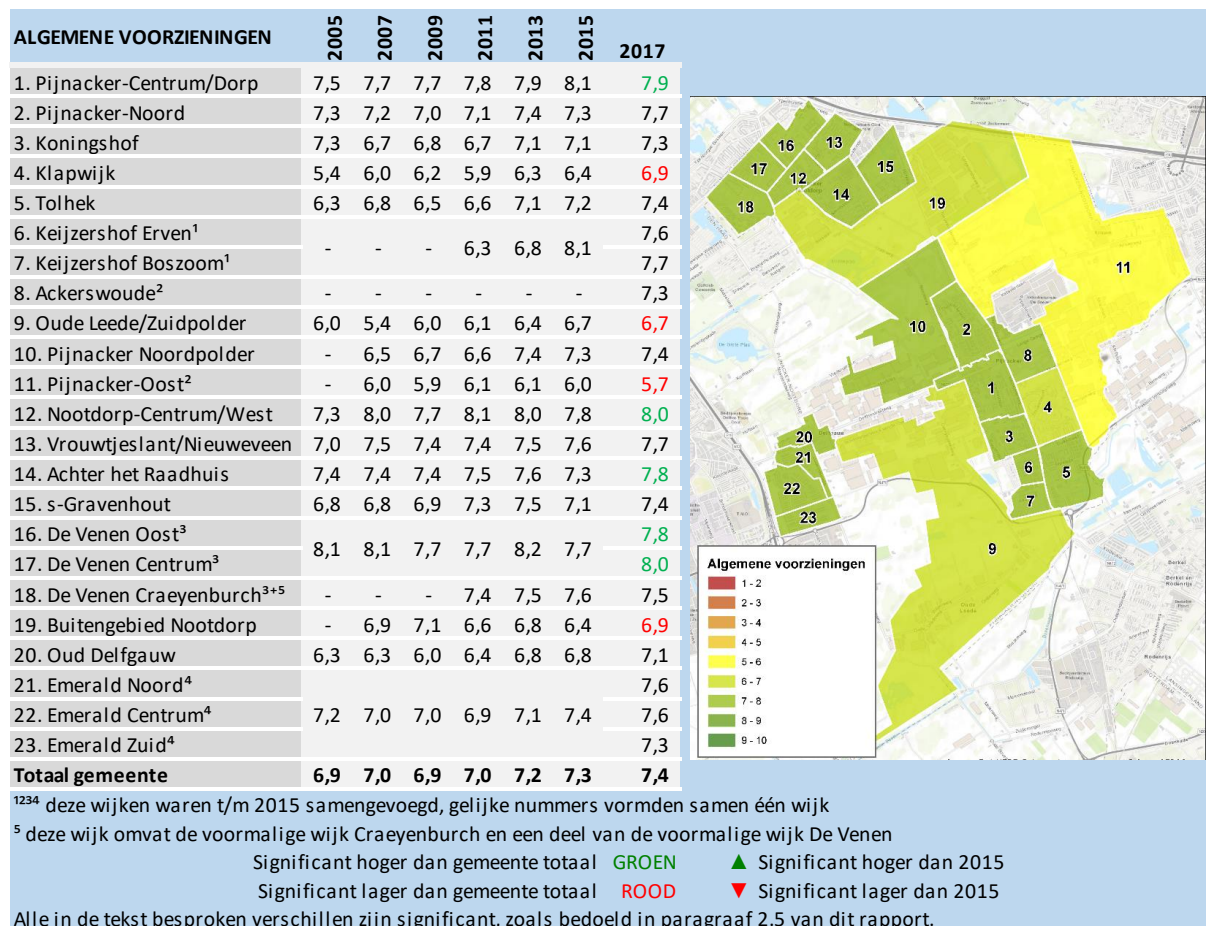
Over het aspect speelvoorzieningen hebben de respondenten 145 opmerkingen geplaatst, waarvan de meeste gaan over:

1	Geen of te weinig speelvoorzieningen
2	Gebrekkig onderhoud
3	Onveiligheid/ beperkt aanbod voor specifieke leeftijden

De opmerkingen zijn afkomstig uit vrijwel alle wijken. De volgende opmerking komt van een bewoner van Pijnacker Centrum/Dorp: *“Het ontwerp van het plein van de speeltuin naast de bibliotheek is niet veilig genoeg voor kinderen. Er mist een hek bij het water. Daarnaast is het middengedeelte van de verhoging tevens niet afgeschermd. Dit geeft risico op valgevaar. De speeltuin op zich is ontzettend leuk, zeker het gedeelte waar ze kunnen spelen met water”.*

3.6 Algemene voorzieningen

De bewoners van Pijnacker-Nootdorp beoordelen de kwaliteit van de algemene voorzieningen, zoals scholen, winkels, openbaar vervoer e.d., gemiddeld met een 7,4. Dit cijfer is vergelijkbaar met de score van 2015 (7,3) en met het lemon gemiddelde (7,2).

Van alle wijken zijn de bewoners van het buitengebied Pijnacker-Oost het minst tevreden over de algemene voorzieningen. Zij geven hiervoor een 5,7, wat lager is dan het gemiddelde voor de gemeente als geheel. Dit cijfer is ook ruim lager dan de andere drie wijken die beneden gemiddeld scoren, dat zijn Klapwijk, Buitengebied Nootdorp (beiden 6,9) en Oude Leede/Zuidpolder (6,7). De bewoners van De Venen Centrum en Nootdorp Centrum/West geven met een 8,0 het hoogste cijfer voor dit aspect, op de voet gevolgd door Pijnacker-Centrum/Dorp, Achter het Raadhuis en De Venen Oost.

Over de algemene voorzieningen hebben de respondenten 103 opmerkingen gemaakt, waarvan een grote meerderheid betrekking heeft op het winkelaanbod. Veel bewoners wensen meer winkels en/of een gevarieerder aanbod, zoals meer supermarkten (anders dan AH). Daarnaast gaan relatief veel opmerkingen over openbaar vervoer, horeca en zorg/ouderenvoorzieningen. De meeste opmerkingen komen van bewoners van Klapwijk en Keijzershof Erven, waar vooral winkels openbaar vervoer genoemd worden als verbeterpunt.

3.7 Conclusies fysieke woonomgeving

Over het algemeen kan gesteld worden dat de bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp tevreden zijn met de kwaliteit van hun fysieke woonomgeving. Op alle aspecten, zoals de kwaliteit van de woningen, woonomgeving en voorzieningen, scoort de gemeente vergelijkbaar met of hoger dan het Lemon gemiddelde. Vooral de kwaliteit van de woningen en algemene voorzieningen worden goed beoordeeld door de bewoners.

Met betrekking tot de fysieke woonomgeving zijn het de wijken Achter het Raadhuis en 's-Gravenhout die op de meeste (vier van de vijf) aspecten bovengemiddeld scoren. Vrouwtjeslant/Nieuweveen valt op doordat deze wijk op twee aspecten een positieve ontwikkeling laat zien ten opzichte van 2015, namelijk als het gaat om de woonomgeving en de groenvoorzieningen. Er zijn twee wijken die op drie van de vijf aspecten lager scoren dan het gemeentelijk gemiddelde en daardoor in negatieve zin opvallen. Hier gaat het om Ackerswoude en Pijnacker-Oost.

4 De sociale woonomgeving

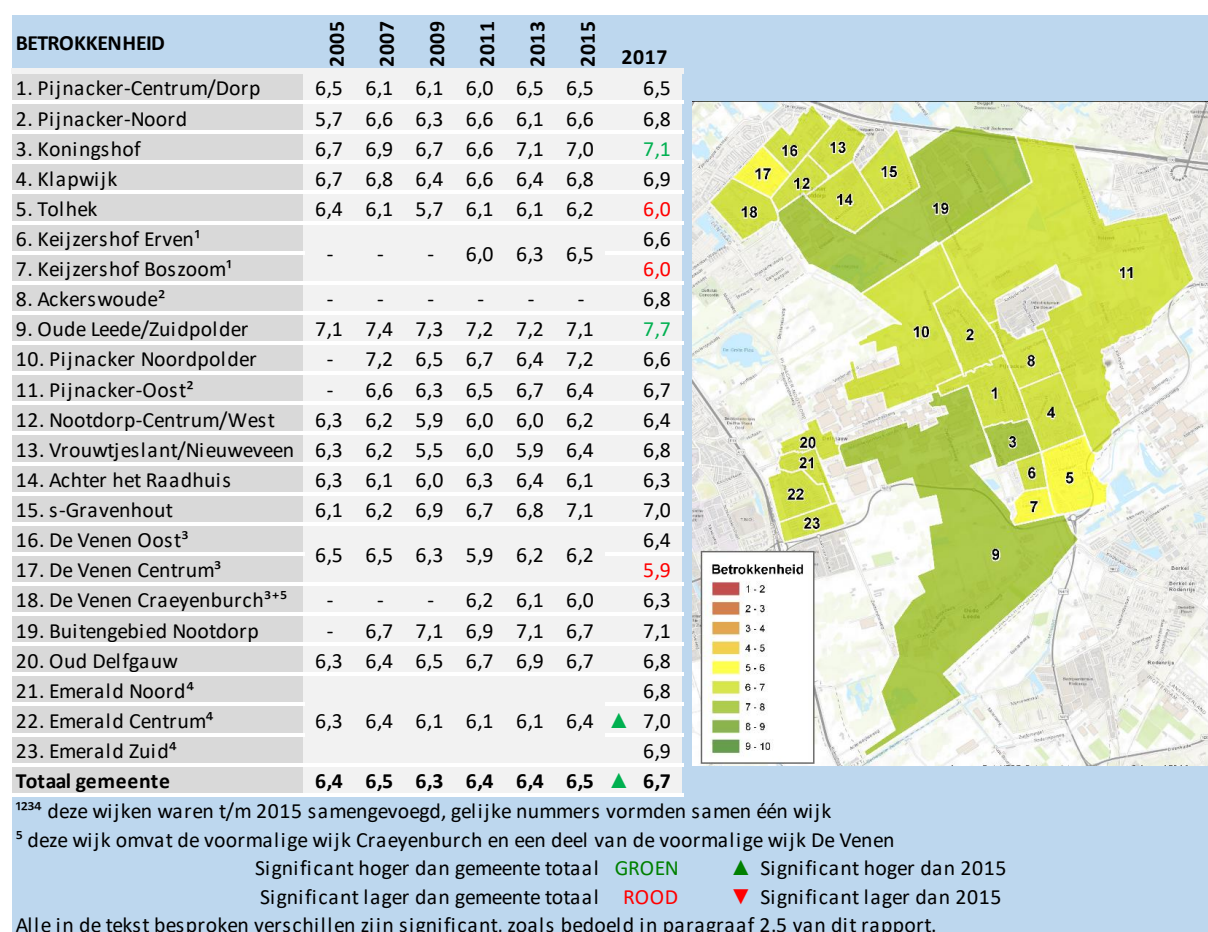
4.1 Inleiding

Onder de noemer de sociale woonomgeving valt in dit onderzoek een drietal aspecten: de betrokkenheid van de bewoners bij de wijk, de omgang tussen bewoners van verschillende inkomensgroepen en de omgang tussen bewoners met verschillende etnische achtergronden.

Deze drie aspecten bepalen voor een groot deel hoe er in de wijken wordt samengeleefd en hoe de sfeer in de wijken is. In dit hoofdstuk wordt de beoordeling van deze drie aspecten per wijk besproken en met de uitkomsten van 2015 vergeleken.

4.2 Betrokkenheid bij de wijk

De betrokkenheid van de bewoners bij de wijk, wordt in Pijnacker-Nootdorp gemiddeld met een 6,7 beoordeeld. Daarmee scoort de gemeente hoger dan twee jaar geleden (6,5) en hoger dan het Lemon gemiddelde (6,4).

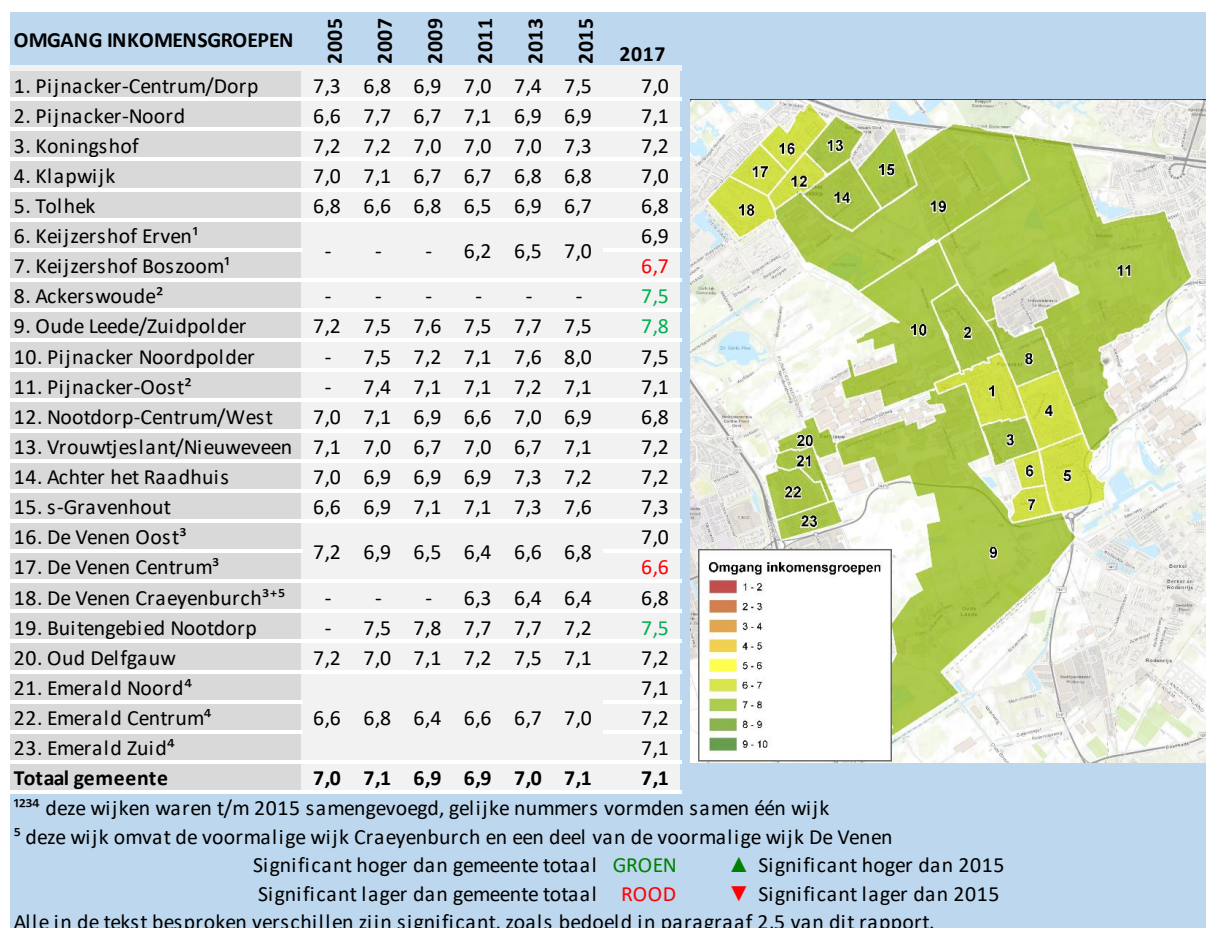
Wat betreft de betrokkenheid van de bewoners bij de wijk scoren De Venen Centrum (5,9), Tolhek en Keijzershof (beiden 6,0) het laagst en lager dan het gemeentelijk gemiddelde. In

Oude Leede/Zuidpolder en Koningshof is de betrokkenheid juist het sterkst, deze bewoners geven hiervoor respectievelijk een 7,7 en een 7,1. In Emerald is de betrokkenheid onder de bewoners gestegen ten opzichte van 2015, en dan met name in Emerald Centrum.

De respondenten hebben 40 opmerkingen geplaatst over de betrokkenheid van bewoners. Een bewoner van Emerald Centrum zegt hierover het volgende: *“Betrokkenheid uit zich o.m. in inspanningen t.b.v. behoud ondergrondse vuilcontainers (huisvuil). Een streven waar wij zeer zeker achter staan”*.

4.3 Omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp waarderen de mate waarin bewoners met verschillende inkomens prettig met elkaar omgaan gemiddeld met een 7,1. Daarmee is dit cijfer is gelijk aan de score van 2015. Voor dit aspect is geen Lemon gemiddelde beschikbaar, omdat deze vraag niet in voldoende andere gemeenten is gesteld.

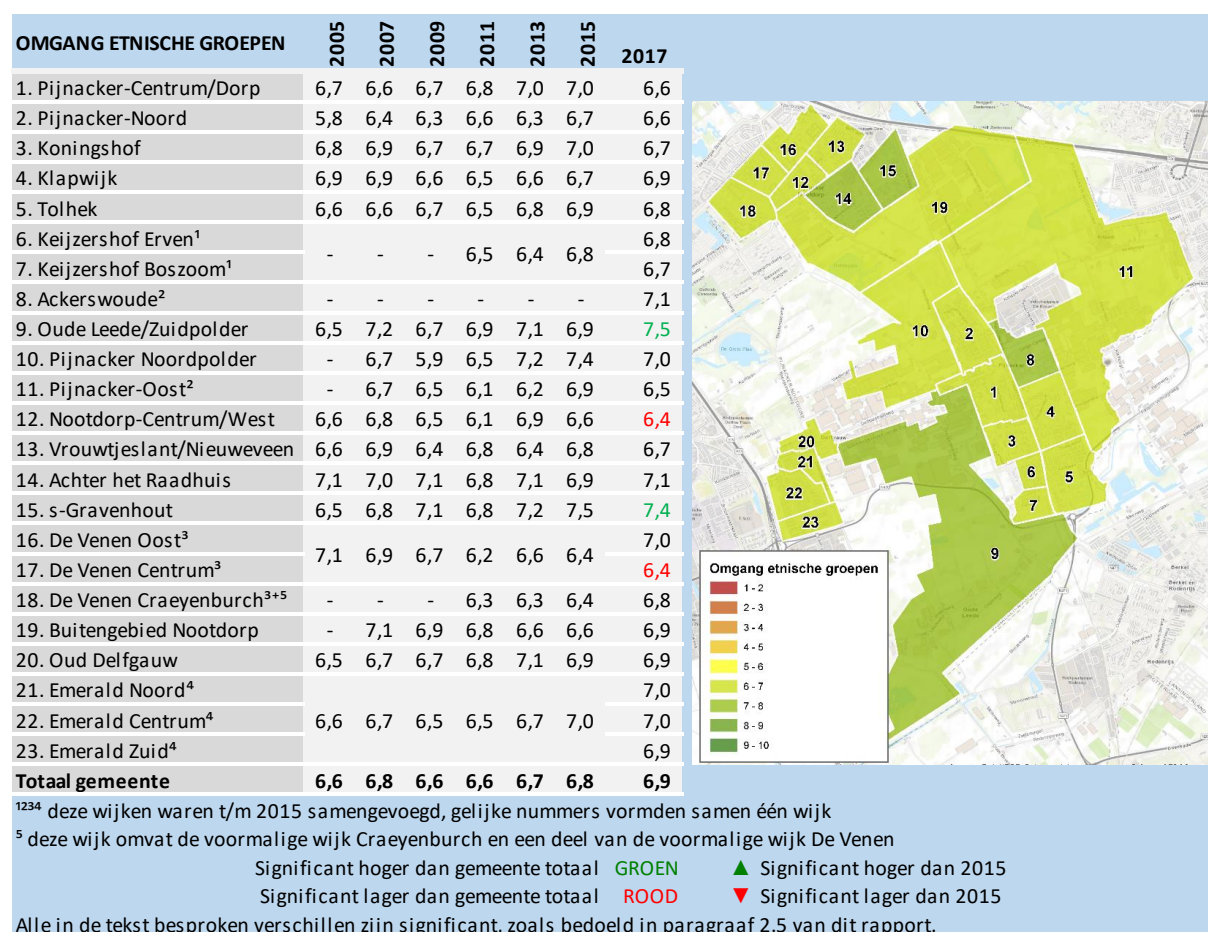

De cijfers voor de afzonderlijke wijken liggen redelijk dicht bij elkaar. De laagste cijfers worden gegeven door de bewoners van De Venen Centrum (6,6) en Keijzershof Boszoom (6,7). Deze wijken scoren lager dan het gemiddelde voor de gemeente als geheel. De bewoners van Oude Leede/Zuidpolder geven met een 7,8 het hoogste cijfer, gevolgd door Ackerswoude en Buitengebied Nootdorp (beiden 7,5).

Over dit onderwerp zijn 22 opmerkingen geplaatst. Eén daarvan komt van een bewoner van Emerald Centrum en die zegt: “Het hangt niet af van inkomen of etniciteit maar er is weinig contact met andere bewoners”.

4.4 Omgang bewoners met verschillende etnische achtergronden

De omgang tussen bewoners met verschillende etnische achtergronden wordt in Pijnacker-Nootdorp gemiddeld met een 6,9 beoordeeld door de bewoners. Dat is vergelijkbaar met 2015, maar hoger dan het Lemon gemiddelde (6,6).

Wat betreft de omgang tussen bewoners met verschillende etnische achtergronden liggen de cijfers voor de wijken relatief dicht bij elkaar. Met een 6,4 krijgen Nootdorp Centrum/West en De Venen Oost het laagste cijfer. Zij scoren als enigen lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Oude Leede/Zuidpolder krijgt van haar bewoners met een 7,5 het hoogste cijfer en scoort samen met 's-Gravenhout bovengemiddeld.

Over dit onderwerp zijn 61 opmerkingen gemaakt door de respondenten. De meesten geven aan dat deze vraag niet op hun wijk van toepassing is. Een bewoner van Nootdorp Centrum/West laat wel het volgende weten: “Door cultuurverschil kan er weleens geluidoverlast zijn m.b.t. buitenlandse gezinnen. Heel rumoerig en minder rekening houdend met burens. De verzorging van tuinen is daarbij ook opvallend minder goed”.

4.5 Conclusies sociale woonomgeving

Binnen het thema sociale woonomgeving zijn in dit onderzoek drie aspecten uitgevraagd, namelijk de betrokkenheid van de bewoners en de omgang tussen bewoners met verschillende inkomens dan wel verschillende etnische achtergronden. Wat betreft het eerste- en laatstgenoemde aspect scoort de gemeente Pijnacker-Nootdorp hoger dan het Lemon gemiddelde. Voor het tweede aspect is geen Lemon gemiddelde beschikbaar.

Wat betreft de sociale woonomgeving is er één wijk die er in positieve zin uitspringt, dat is Oude Leede/Zuidpolder. Op alle drie de sociale aspecten scoort deze wijk hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. De Venen Centrum krijgt daarentegen voor alle aspecten een beneden gemiddeld cijfer.

Op gemeenteniveau is een positieve ontwikkeling te zien met betrekking tot de betrokkenheid van bewoners. Deze ontwikkeling is voornamelijk te danken aan positieve ontwikkelingen in Emerald.

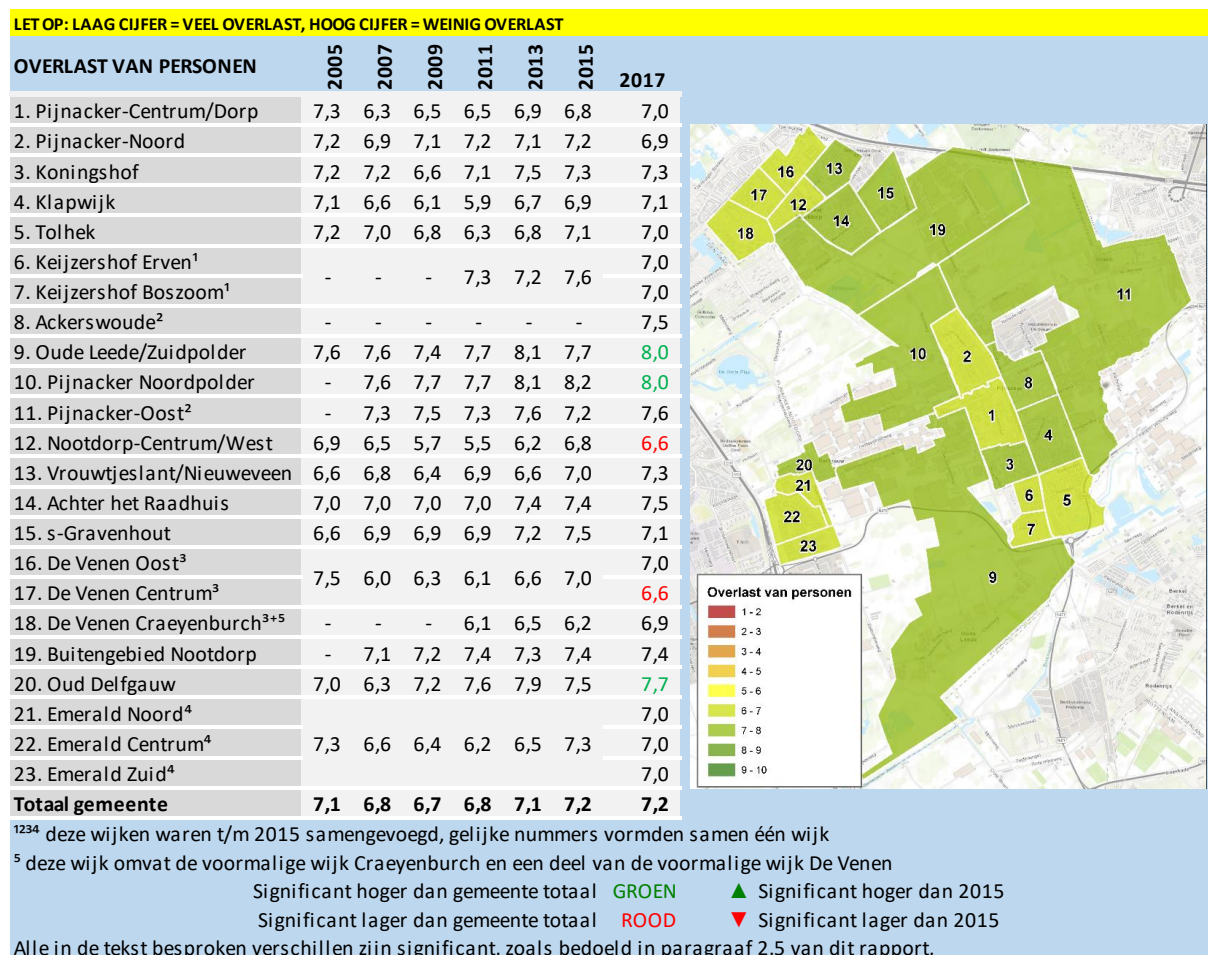
5 Veiligheid

5.1 Inleiding

In dit onderzoek wordt de veiligheid in een wijk beoordeeld op basis van drie aspecten: overlast van (het gedrag van) anderen, de mate waarin criminaliteit aanwezig is en het veiligheidsgevoel van de bewoners. De resultaten van deze beoordelingen worden in dit hoofdstuk per aspect beschreven en vergeleken met de meting van 2015.

5.2 Overlast van (het gedrag van) anderen

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp beoordelen het aspect overlast van (het gedrag van) anderen, zoals geluidsoverlast van buurtbewoners en overlast van rondhangende jongeren, gemiddeld met een 7,2. Dat is gelijk aan de score van 2015 en hoger dan het Lemon gemiddelde (6,9).

Wat betreft de overlast van personen scoren Nootdorp-Centrum/West en De Venen Centrum met een 6,6 het laagst en tevens lager dan het gemeentelijk gemiddelde. In deze wijken wordt

dus meer overlast van (het gedrag) van anderen ervaren dan gemiddeld in de gemeente het geval is. De bewoners van Oude Leede/Zuidpolder, Pijnacker-Noordpolder en Oud Delfgauw hebben daar juist minder dan gemiddeld overlast van.

Over dit onderwerp zijn 134 opmerkingen geplaatst, die vooral betrekking hebben op:

1	Hangjongeren
2	Muziek/geluiden van buurtbewoners (vooral in de zomer)
3	Spelende kinderen/ dierengeluiden

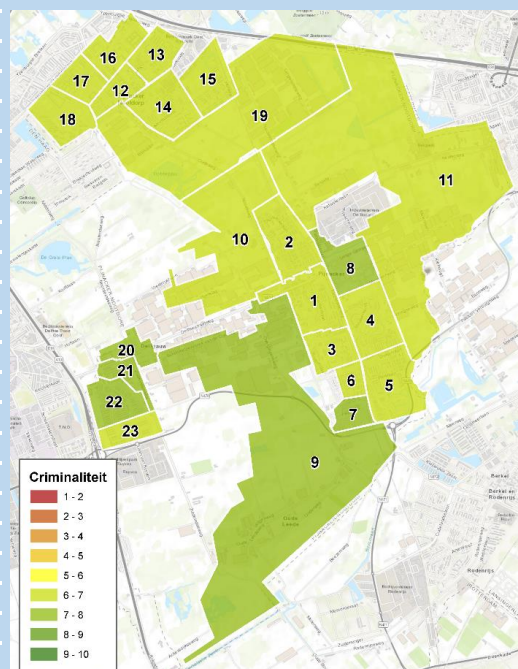
Een opmerking van een bewoner van Vrouwtjeslant/Nieuweveen luidt als volgt: *“Ik woon aan een pleintje met een speeltoestel. Niks mis mee, maar 's avonds komt het nogal voor dat er jongeren rondhangen die daar dan alcohol gebruiken en blowen. En ook nog eens geluidsoverlast veroorzaken. Dat vind ik dus minder! Misschien is meer politie-surveillance mogelijk?”*.

5.3 Criminaliteit

Met een 7,0 voor het aspect criminaliteit geven de bewoners van Pijnacker-Nootdorp aan gemiddeld beperkt overlast te hebben van criminaliteit. Dit cijfer is vergelijkbaar met de score van twee jaar geleden (6,9). Het Lemon gemiddelde voor dit aspect is een 7,1.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

CRIMINALITEIT	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,2	7,0	6,8	6,5	6,6	7,2	7,0
2. Pijnacker-Noord	6,9	7,0	6,9	6,6	7,0	7,2	7,0
3. Koningshof	7,2	7,1	7,0	6,0	6,3	7,2	6,9
4. Klapwijk	7,1	6,6	5,7	5,4	6,0	6,4	6,5
5. Tolhek	7,8	7,5	6,2	6,1	6,2	6,8	6,9
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,4	7,1	7,0	7,0
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	7,1
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,7
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,3	7,5	6,9	7,0	7,1	5,9	▲ 7,1
10. Pijnacker Noordpolder	-	7,4	7,3	7,2	7,6	6,6	7,0
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,3	7,2	6,9	7,1	6,8	6,7
12. Nootdorp-Centrum/West	7,1	7,0	6,3	5,6	6,1	7,1	▲ 6,4
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,8	7,1	6,8	6,7	6,6	7,5	7,0
14. Achter het Raadhuis	7,4	7,2	7,5	7,2	6,3	7,3	▼ 6,3
15. s-Gravenhout	8,4	7,9	7,4	6,7	5,9	6,4	6,6
16. De Venen Oost ³	7,8	6,4	7,0	6,2	6,3	6,7	6,8
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	6,9
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,8	6,1	6,6	7,0
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,2	7,2	7,0	6,7	6,7	6,6
20. Oud Delfgauw	7,0	7,0	7,3	7,0	7,1	7,1	▲ 7,9
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,4
22. Emerald Centrum ⁴	7,3	7,2	6,5	6,2	6,4	7,2	7,3
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,0
Totaal gemeente	7,3	7,1	6,8	6,5	6,6	6,9	7,0

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

Significant hoger dan gemeente totaal **GROEN** ▲ Significant hoger dan 2015

Significant lager dan gemeente totaal **ROOD** ▼ Significant lager dan 2015

Alle in de tekst besproken verschillen zijn significant, zoals bedoeld in paragraaf 2.5 van dit rapport.

Er zijn drie wijken waar de bewoners meer dan gemiddeld overlast hebben van criminaliteit. Het gaat hier om Achter het Raadhuis, Nootdorp-Centrum/West en Klapwijk. Voor Achter het Raadhuis geldt daarnaast dat het cijfer gedaald is ten opzichte van 2015, wat betekent dat de overlast van criminaliteit is toegenomen. Voor Oude Leede/Zuidpolder en Oud Delfgauw geldt het omgekeerde. Deze bewoners ervaren nu juist minder overlast van criminaliteit dan twee jaar geleden. Oud Delfgauw scoort op dit aspect met een 7,9 bovengemiddeld, evenals Ackerswoude (7,7).

De respondenten hebben in totaal 70 opmerkingen geplaatst met betrekking tot criminaliteit. In dit kader worden voornamelijk inbraken in woningen genoemd, evenals vernielingen en diefstallen van auto's, motoren en fietsen. Een bewoner van Achter het Raadhuis merkt hierover het volgende op: "Er is in december ingebroken in mijn auto: airbag en zonnebril op sterkte gestolen. Bij burens vorig jaar ingebroken en schuifpui geforceerd".

5.4 Veiligheidsgevoel

Het veiligheidsgevoel in de gemeente Pijnacker-Noorddorp wordt door haar bewoners gemiddeld met een 7,6 beoordeeld. Dit cijfer is gelijk aan het Lemon gemiddelde en vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde van 2015 (7,5).

VEILIGHEIDSGEVOEL	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,6	7,5	7,4	7,2	7,5	7,7	7,6
2. Pijnacker-Noord	7,1	7,5	7,2	7,2	7,3	7,4	7,6
3. Koningshof	7,9	7,6	7,3	7,1	7,4	7,2	7,5
4. Klapwijk	7,7	7,4	6,8	6,6	7,2	7,2	7,5
5. Tolhek	8,1	8,0	7,5	7,2	7,4	7,4	7,7
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,8	7,7	7,8	7,8
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	7,7
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,9
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,8	7,4	7,3	7,6	7,4	7,1	7,7
10. Pijnacker Noordpolder	-	7,8	7,4	7,4	7,8	6,6	7,5
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,7	7,0	7,1	7,4	7,1	7,1
12. Nootdorp-Centrum/West	7,4	7,5	6,7	6,6	7,0	7,5	7,2
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,7	7,4	7,4	7,2	8,1	7,6
14. Achter het Raadhuis	7,8	8,0	7,7	7,8	7,3	7,8	7,5
15. s-Gravenhout	8,2	8,0	7,8	7,8	7,5	7,8	7,8
16. De Venen Oost ³	7,9	7,4	7,3	6,9	7,2	7,4	7,4
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	7,3
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	7,4	7,1	7,3	7,4
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,8	7,6	7,3	7,2	7,2	7,4
20. Oud Delfgauw	7,8	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,9
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,9
22. Emerald Centrum ⁴	7,4	7,8	7,5	7,1	7,0	7,8	7,9
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,8
Totaal gemeente	7,7	7,7	7,4	7,3	7,3	7,5	7,6

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

Significant hoger dan gemeente totaal **GROEN** ▲ Significant hoger dan 2015
Significant lager dan gemeente totaal **ROOD** ▼ Significant lager dan 2015

Alle in de tekst besproken verschillen zijn significant, zoals bedoeld in paragraaf 2.5 van dit rapport.

Als we kijken naar de afzonderlijke wijken, is te zien dat de cijfers voor het veiligheidsgevoel behoorlijk dicht bij elkaar liggen. De bewoners van Pijnacker-Oost en Nootdorp-Centrum/West geven voor dit aspect de laagste cijfers (7,1 en 7,2). In Emerald Centrum is het gevoel van veiligheid onder de bewoners het sterkst, zij geven met een 7,9 het hoogste cijfer. Deze wijk scoort als enige hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van 2015 is één ontwikkeling zichtbaar, en wel in de wijk Vrouwtjeslant/Nieuweveen. Dit cijfer is gedaald van een 8,1 naar een 7,6, wat betekent dat de bewoners van deze wijk zich minder veilig dan twee jaar geleden.

Over de veiligheidsbeleving hebben de respondenten in totaal 43 opmerkingen geplaatst. Veel van deze opmerkingen gaan over een gebrek aan verlichting op verschillende plaatsen, waardoor men zich minder veilig voelt. Ook inbraken worden door meerdere respondenten genoemd als oorzaak voor een onveilig(er) gevoel.

Hoewel de toegenomen criminaliteit in Achter het Raadhuis geen directe invloed lijkt te hebben op het veiligheidsgevoel, zegt een bewoner van deze wijk hierover wel het volgende: *“Ik woon nu 10 jaar in Nootdorp maar sinds alle inbraken voel ik me een stuk minder veilig en dat vind ik erg jammer. Ik hoop dat we aan het einde van de inbraakgolf zitten en ik weer met een meer gerust gevoel kan wonen”.*

5.5 Conclusies veiligheid

Om een beeld te krijgen van de ervaren veiligheid in de gemeente Pijnacker-Nootdorp, zijn in dit onderzoek de volgende drie aspecten aan bod gekomen: de overlast van (het gedrag) van andere personen, criminaliteit en het veiligheidsgevoel. Op alle aspecten scoort de gemeente vergelijkbaar met of hoger dan het Lemon gemiddelde.

Er is één wijk die op alle drie de veiligheidsaspecten lager scoort dan het gemiddelde voor de gemeente. Het gaat hier om Nootdorp-Centrum/West. Oud Delfgauw valt in positieve zin het meest op, door op twee aspecten bovengemiddeld te scoren. Daarnaast ervaren de bewoners van deze wijk minder overlast van criminaliteit dan twee jaar geleden het geval was. Datzelfde geldt voor de bewoners van Oude Leede/Zuidpolder.

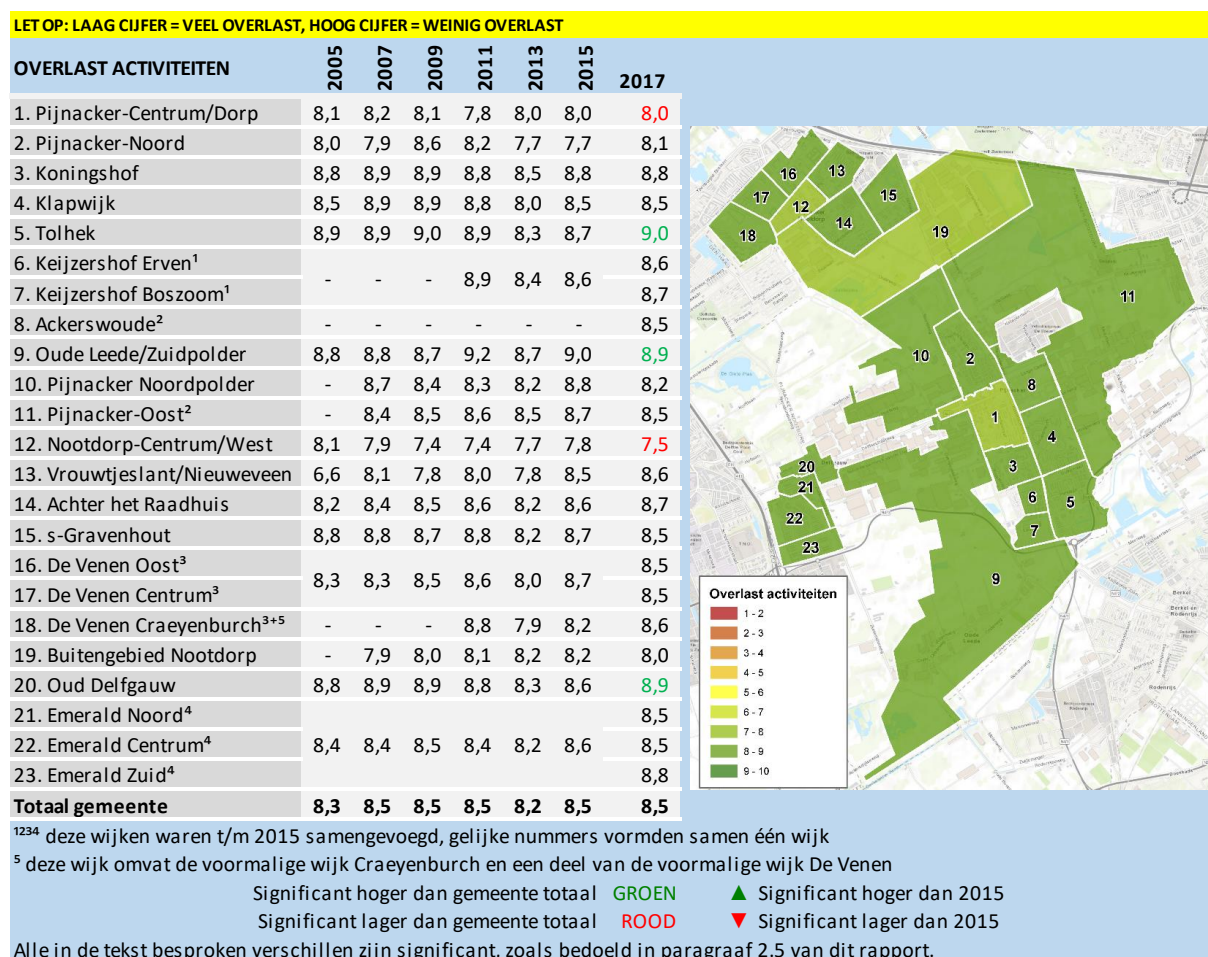
6 Ongenoegens

6.1 Inleiding

Om de ongenoegens in de gemeente Pijnacker-Nootdorp in kaart te brengen is in dit onderzoek een drietal aspecten beoordeeld door de bewoners, namelijk: de overlast van activiteiten, vervuiling en verkeersoverlast. Deze ongenoegens kunnen storend werken en een negatieve invloed hebben op de ervaren leefbaarheid.

6.2 Overlast van activiteiten

De gemeente Pijnacker-Nootdorp krijgt van haar bewoners gemiddeld een 8,5 voor de overlast van activiteiten. Gedacht kan worden aan overlast van horeca, evenementen, markten en dergelijke. De gemeente scoort hiermee gelijk aan 2015 en gelijk aan het Lemon gemiddelde.

Wat betreft de overlast van activiteiten liggen de cijfers voor de verschillende wijken relatief dicht bij elkaar. Het laagste cijfer wordt met een 7,5 gegeven door de bewoners van Nootdorp Centrum/West, gevolgd door Pijnacker-Centrum/Dorp met een 8,0. Tolhek krijgt van haar

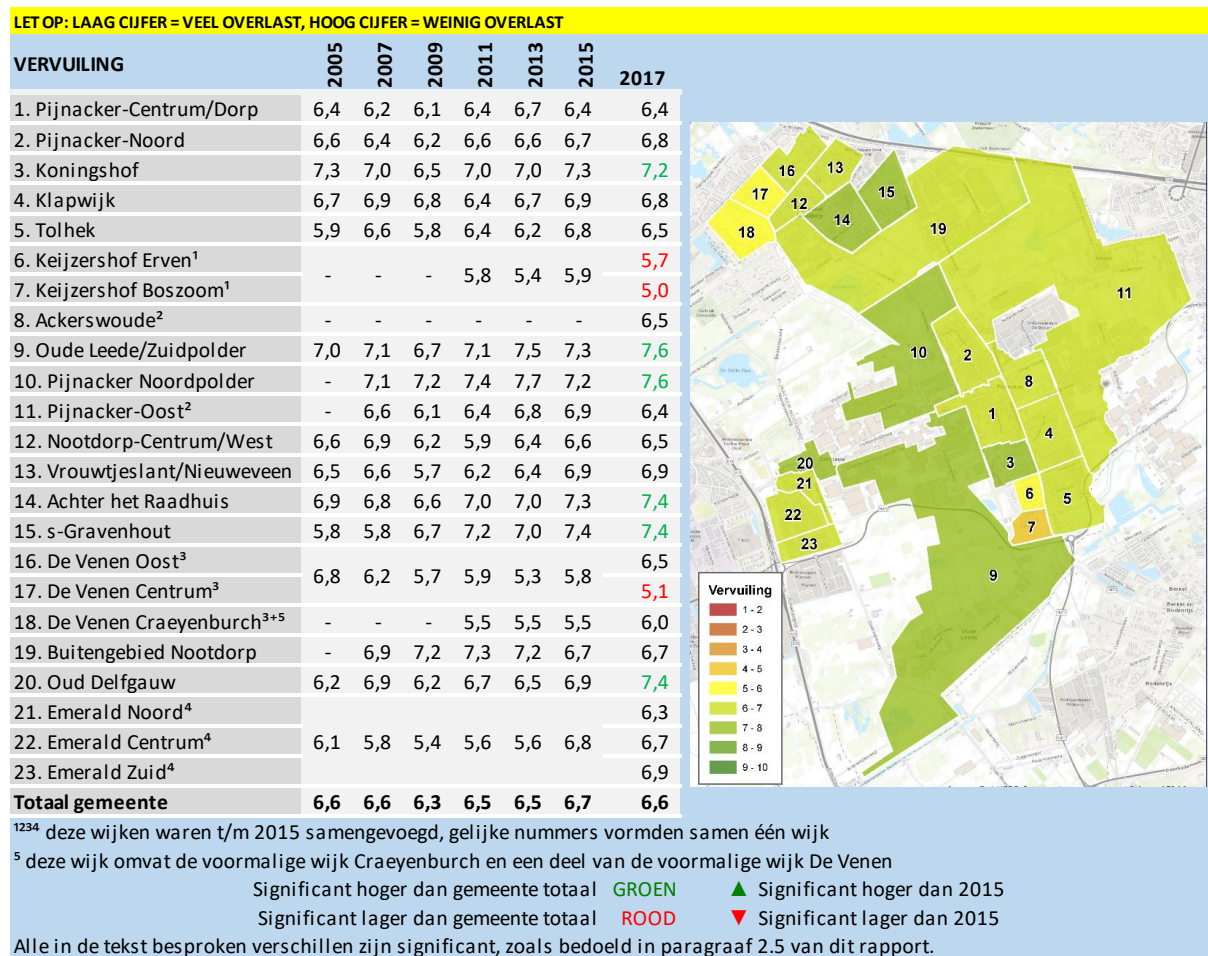
bewoners het hoogste cijfer (9,0) en scoort daarmee bovengemiddeld, evenals Oude Leede/Zuidpolder en Oud Delfgauw (beiden 8,9).

Met betrekking tot overlast van activiteiten zijn 45 opmerkingen geplaatst door de respondenten. Als bron van overlast worden in dit kader veelal sportvelden, horeca en winkel/bedrijfsactiviteiten genoemd.

Een bewoner van 's-Gravenhout laat het volgende weten: *“Bedrijfsactiviteiten en daarbij behorende logistiek met bedrijfsauto's zou beperkt moeten worden, het gaat ten koste van het woongenot van anderen”*. Andere bewoners ervaren helemaal geen overlast van activiteiten, maar zien dat niet direct als pluspunt. Een bewoner van Keijzershof Boszoom zegt hierover: *“Wij kunnen geen overlast van activiteiten hebben want er gebeurt helemaal niets in ons buurt. Er zijn geen markten, geen evenementen, helemaal niets. Het is heel saai”*.

6.3 Vervuiling

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp beoordelen de overlast van vervuiling (zwerfvuil, stank, verkeerd geplaatste vuilnis, ongedierte en hondenpoep) gemiddeld met een 6,6, wat vergelijkbaar is met de score van 2015 en gelijk aan het Lemon gemiddelde.

Met betrekking tot vervuiling variëren de cijfers voor de wijken van een 5,0 voor Keijzershof Boszoom tot een 7,6 voor Oude Leede/Zuidpolder en Pijnacker Noordpolder. Er zijn drie wijken die lager scoren dan het gemeentelijk gemiddelde. Naast Keijzershof Boszoom zijn dat De Venen Centrum en Keijzershof Erven. Bovengemiddelde wijken zijn, naast Oude Leede/Zuidpolder en Pijnacker Noordpolder, Achter het Raadhuis, 's-Gravenhout, Oud Delfgauw en Koningshof.

De respondenten hebben in totaal 479 opmerkingen geplaatst over het aspect vervuiling. De top 3 van dit aspect ziet er als volgt uit:

1	Hondenpoep
2	Zwerfvuil
3	Volle containers/ verkeerd geplaatst vuilnis

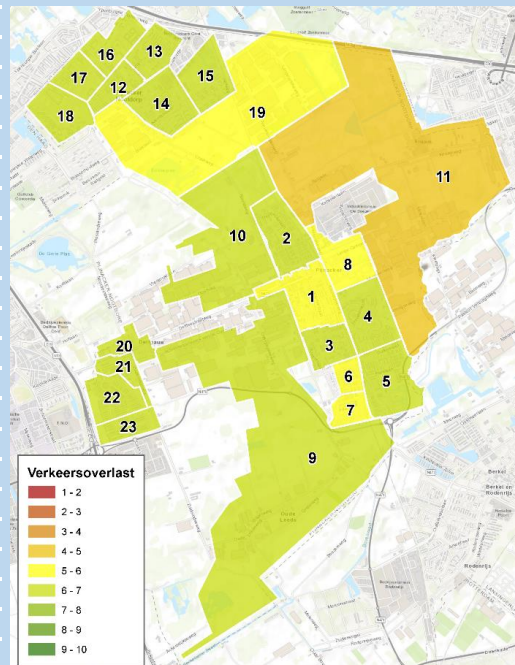
De meeste opmerkingen komen van bewoners van Keijzershof Boszoom en De Venen Centrum. Er zijn veel opmerkingen die dezelfde strekking hebben als deze opmerking van een bewoner van Keijzershof Boszoom: *“In de mooie nieuwe woonomgeving van Keijzershof is helaas geen ondergrondse container geplaatst. Hierdoor wordt er bij het ophalen van klike's nogal veel afval achter gelaten wat niet in de klike's past. En de klike's blijven helaas lang staan”*. Uit andere wijken komen echter ook veel opmerkingen over ondergrondse containers, zoals ook deze van een bewoner van De Venen Centrum: *“De vuilnisbakken zijn regelmatig overvol, afval wordt ernaast gezet en dan waait het alle kanten op. Het ziet er niet uit!”*.

6.4 Verkeersoverlast

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp geven gemiddeld een 6,2 voor de overlast van verkeer, bijvoorbeeld van drukte, geluid, rij- en parkeergedrag. Dit is vergelijkbaar met 2015 (6,4) en met het Lemon gemiddelde (6,3).

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

VERKEERSOVERLAST	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	5,4	5,4	5,2	5,8	6,3	6,4	5,6
2. Pijnacker-Noord	6,1	6,1	6,4	6,2	6,6	5,9	6,7
3. Koningshof	6,6	6,2	6,0	6,5	7,0	7,1	6,8
4. Klapwijk	6,2	6,0	5,7	6,2	6,4	6,2	6,6
5. Tolhek	5,5	5,3	5,2	5,7	5,9	6,2	6,2
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,0	6,4	6,1	6,0
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	5,7
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	5,1
9. Oude Leede/Zuidpolder	4,3	5,2	5,9	6,0	6,4	6,0	6,4
10. Pijnacker Noordpolder	-	5,4	5,6	5,3	6,2	6,1	6,5
11. Pijnacker-Oost ²	-	4,2	4,8	5,2	5,5	5,6	5,0
12. Nootdorp-Centrum/West	5,6	5,3	5,2	5,1	5,9	6,0	6,1
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,0	6,1	5,9	6,3	6,5	7,0	6,8
14. Achter het Raadhuis	5,8	7,0	5,8	6,3	6,5	6,9	6,8
15. s-Gravenhout	6,1	5,4	5,8	6,2	6,6	7,0	6,5
16. De Venen Oost ³	6,2	5,0	4,4	5,4	6,1	6,4	6,2
17. De Venen Centrum ³	6,2	5,0	4,4	5,4	6,1	6,4	6,2
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,2	6,8	7,1	6,6
19. Buitengebied Nootdorp	-	4,5	5,7	5,6	5,6	6,5	5,5
20. Oud Delfgauw	3,8	4,1	5,1	5,6	5,7	5,5	6,1
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,0
22. Emerald Centrum ⁴	5,6	5,7	5,7	5,2	6,1	6,6	6,6
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	6,6
Totaal gemeente	5,6	5,5	5,6	5,9	6,3	6,4	6,2

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

Significant hoger dan gemeente totaal GROEN ▲ Significant hoger dan 2015

Significant lager dan gemeente totaal ROOD ▼ Significant lager dan 2015

Alle in de tekst besproken verschillen zijn significant, zoals bedoeld in paragraaf 2.5 van dit rapport.

De overlast van verkeer is het grootst in de wijken Pijnacker-Oost, Ackerswoude en Pijnacker-Centrum/Dorp. De twee eerstgenoemde wijken krijgen van hun bewoners en onvoldoende op dit aspect en alle drie de wijken scoren beneden gemiddeld. De bewoners van Emerald Noord en Koningshof ervaren juist minder overlast van verkeer dan gemiddeld in de gemeente het geval is.

Dat verkeersoverlast in de gemeente Pijnacker-Nootdorp een issue is, blijkt uit het aantal opmerkingen dat hierover gemaakt is. De respondenten hebben hierover veruit de meeste opmerkingen gemaakt, namelijk 709. De top 3 luidt als volgt:

1	Parkeervoorzieningen- en gedrag
2	Te hard rijden
3	Geluidsoverlast

Een bewoner van Achter het Raadhuis zegt over het parkeren het volgende: *“In de wijk mag alleen geparkeerd worden op daartoe ingerichte parkeerplekken. Toch wordt er veelvuldig langs de weg in (half in) het groen geparkeerd. Is dat voor kort, dan vind ik dat prima, maar sommige bewoners staan er permanent en hebben er zelfs een laadplek voor de auto gemaakt. Ik begrijp niet dat hier niet op wordt gehandhaafd”*. Een bewoner van Pijnacker-Centrum/Dorp zegt in het

kader van te hard rijden: *“Op de splitsing van de Anna van Saksenstraat (oneven kant) naar het Koninginnehof rijden helaas nog teveel mensen te hard!!! (maar dan echt te hard). Ik/wij als buurtbewoner zouden er graag een verkeersdrempel o.i.d. willen hebben, zodat ze wel MOETEN remmen in de bocht!!!! Waar tevens ook altijd kinderen aan het spelen zijn.”*.

6.5 Conclusies ongenoegens

In dit onderzoek is de bewoners van Pijnacker-Nootdorp gevraagd hun oordeel te geven over drie vormen van ongenoegens, namelijk de mate van overlast van activiteiten, vervuiling en verkeer. Op deze drie aspecten krijgt de gemeente cijfers die vergelijkbaar zijn met of hoger dan het Lemon gemiddelde.

Drie wijken scoren op twee van de drie aspecten hoger dan het gemeentelijk gemiddelde en vallen daarmee in positieve zin het meest op. Het gaat hier om Koningshof, Oude Leede/Zuidpolder en Oud Delfgauw. Pijnacker-Centrum/Dorp is de enige wijk die op twee aspecten beneden gemiddeld scoort.

Zowel op gemeente- als op wijkniveau zijn er met betrekking tot ongenoegens geen betekenisvolle ontwikkelingen te zien ten opzichte van twee jaar geleden.

7 Totaaloordeel

7.1 Inleiding

Naast de cijfers voor alle afzonderlijke leefbaarheidsaspecten is de bewoners ook gevraagd een totaalcijfer voor de leefbaarheid in de eigen buurt te geven. De antwoorden op deze vraag komen in dit hoofdstuk aan bod, evenals een totaaloverzicht van de scores per wijk voor alle leefbaarheidsaspecten.

7.2 Totaaloordeel

De bewoners van Pijnacker-Nootdorp geven met een 7,9 als totaaloordeel aan in het algemeen prettig te wonen in hun wijk. Het totaalcijfer is gelijk aan het cijfer dat in 2015 gegeven werd en hoger dan het Lemon gemiddelde (7,6).

TOTAALORDEEL	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,6	8,4	7,7	7,7	7,9	8,2	7,9
2. Pijnacker-Noord	7,4	7,7	7,3	7,7	7,5	7,8	7,8
3. Koningshof	7,9	7,8	7,8	7,7	8,0	8,1	8,1
4. Klapwijk	7,6	7,8	7,5	7,4	7,5	7,8	7,9
5. Tolhek	7,5	7,5	7,4	7,6	7,7	7,7	8,1
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,4	7,3	7,6	7,8
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	7,6
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,6
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,8	8,0	7,9	8,1	8,2	8,1	8,2
10. Pijnacker Noordpolder	-	8,0	7,8	7,7	8,0	8,2	8,4
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,6	7,6	7,5	7,9	7,7	7,7
12. Nootdorp-Centrum/West	7,5	7,6	7,4	7,4	7,4	7,8	7,9
13. Vrouwetjelaan/Nieuweveen	7,6	8,5	7,6	8,0	7,6	8,1	8,1
14. Achter het Raadhuis	7,9	8,0	7,9	8,1	8,1	8,1	8,4
15. 's-Gravenhout	7,6	7,5	8,1	8,1	8,2	8,3	8,3
16. De Venen Oost ³	7,9	7,5	7,3	7,2	7,5	7,7	7,9
17. De Venen Centrum ³	7,9	7,5	7,3	7,2	7,5	7,7	7,6
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	7,3	7,2	7,6	7,6
19. Buitengebied Nootdorp	-	8,0	7,9	7,9	8,2	7,8	7,9
20. Oud Delfgauw	7,2	7,7	7,6	7,7	8,0	7,7	▲ 8,2
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	8,0
22. Emerald Centrum ⁴	7,5	7,8	7,6	7,5	7,5	7,9	7,9
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,9
Totaal gemeente	7,6	7,8	7,6	7,7	7,7	7,9	7,9

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

Significant hoger dan gemeente totaal **GROEN** ▲ Significant hoger dan 2015
 Significant lager dan gemeente totaal **ROOD** ▼ Significant lager dan 2015

Alle in de tekst besproken verschillen zijn significant, zoals bedoeld in paragraaf 2.5 van dit rapport.

De totaalcijfers voor de afzonderlijke wijken liggen dicht bij elkaar. Met een 8,4 krijgen Pijnacker Noordpolder en Achter het Raadhuis het hoogste cijfer. Samen met Oude Leede/Zuidpolder, 's-Gravenhout en Oud Delfgauw scoren deze wijken hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Oud Delfgauw krijgt met een 8,2 tevens een cijfer dat hoger is dan in

2015. Toen was het totaaloordeel van deze bewoners gemiddeld een 7,7. De bewoners van Keijzershof Boszoom en De Venen Craeyenburch geven als totaalcijfer gemiddeld een 7,6, waarmee deze wijken beneden gemiddeld scoren.

De respondenten hebben 48 opmerkingen geplaatst met betrekking tot het totaaloordeel, die vrijwel allemaal positief zijn. Zowel nieuwkomers als mensen die er al lang wonen hebben positieve opmerkingen achtergelaten. Zo laat een bewoner van Oud Delfgauw het volgende weten: *“Wij wonen al 21 jaar met plezier in de oude kern van Delfgauw. Vrijwel probleemloos en met veel plezier! Het is geven en nemen in het leven!”* en een bewoner van Nootdorp Centrum/West zegt: *“Mijn man en ik wonen pas 3 maanden hier en we voelen ons helemaal op ons gemak, mede doordat we in een veilige prettige omgeving wonen”*.

7.3 Totaaloverzicht

Navolgende tabel geeft een overzicht van de gemiddelde cijfers van 2017 per wijk voor alle leefbaarheidsaspecten. Daarnaast worden alle ontwikkelingen ten opzichte van 2015 weergegeven.

In het algemeen kan geconcludeerd worden dat de bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp daar naar (grote) tevredenheid wonen en leven. De cijfers voor de veertien verschillende leefbaarheidsaspecten variëren op gemeenteniveau van een 6,2 voor verkeersoverlast tot een 8,5 voor de overlast van activiteiten. Op negen aspecten scoort de gemeente (iets) hoger dan het Lemon gemiddelde en op twee aspecten lager. Als totaaloordeel krijgt de gemeente een 7,9, wat hoger is dan het Lemon gemiddelde (7,6).

Op gemeenteniveau is het cijfer voor de betrokkenheid van de bewoners gestegen ten opzichte van twee jaar geleden. Toen werd voor dit aspect gemiddeld een 6,5 gegeven en dat is nu een 6,7.

Van alle wijken zijn er drie die op zes leefbaarheidsaspecten hoger scoren dan het gemiddelde voor de gemeente als geheel. Het gaat hier om de wijken Oude Leede/Zuidpolder, 's-Gravenhout en Oud Delfgauw. Laatstgenoemde wijk valt tevens op doordat er op twee aspecten een vooruitgang te zien is ten opzichte van 2015, namelijk met betrekking tot de groenvoorzieningen en de criminaliteit. Naast het grote aantal bovengemiddelde cijfers op de verschillende leefbaarheidsaspecten, krijgen bovengenoemde wijken ook een bovengemiddeld totaalcijfer.

Er is één wijk die op zeven leefbaarheidsaspecten lager scoort dan het gemeentelijk gemiddelde, dat is Nootdorp-Centrum/West. Het totaalcijfer voor deze wijk is echter met een 7,9 wel gelijk aan het totaalcijfer voor de gemeente als geheel.

Naast bovengenoemde positieve ontwikkelingen in Oud Delfgauw, zijn er ook positieve ontwikkelingen te zien in Oude Leede Zuidpolder (m.b.t. criminaliteit) en in Vrouwtjeslant/Nieuweveen (m.b.t. woonomgeving en groen). Voor drie wijken zijn ook negatieve ontwikkelingen t.o.v. 2015 zichtbaar; de bewoners van Vrouwtjeslant/Nieuweveen voelen zich minder veilig en in Achter het Raadhuis hebben de bewoners meer overlast van criminaliteit.

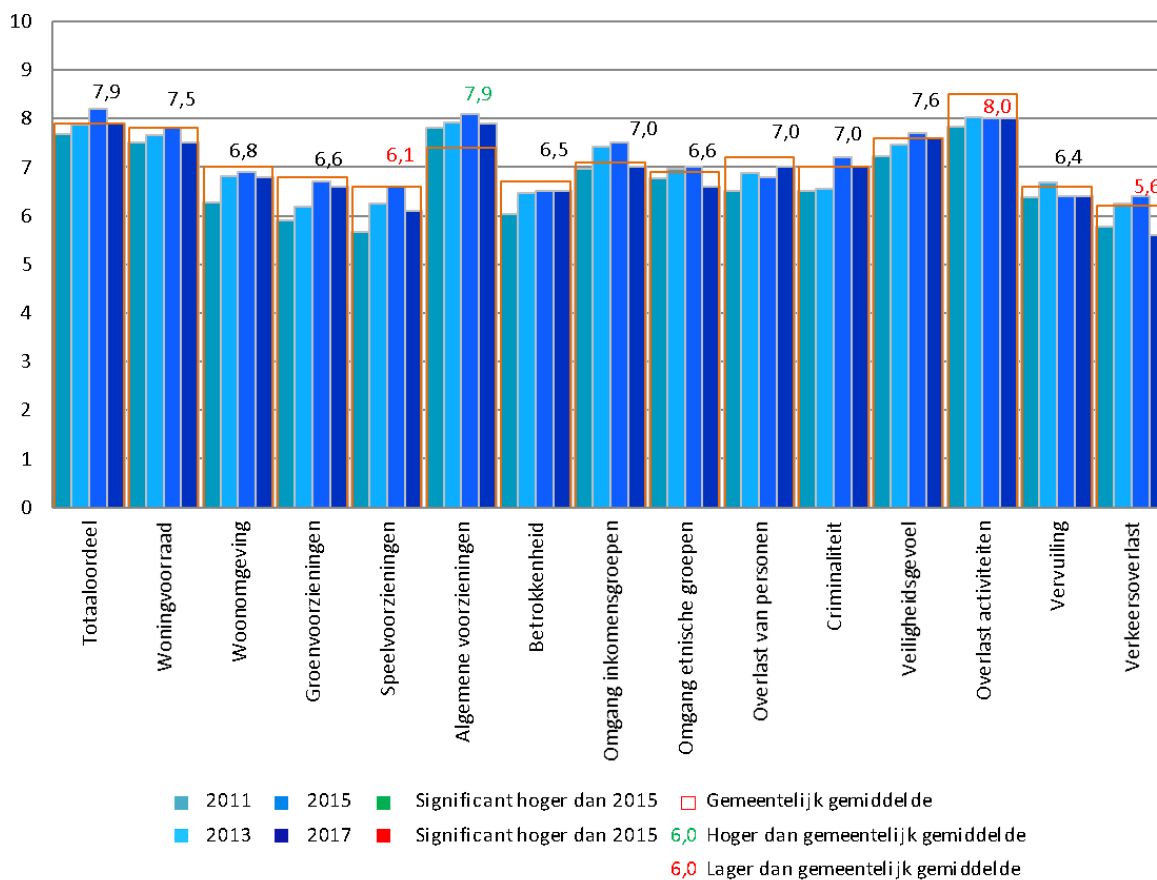
	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervuiling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,9	7,5	6,8	6,6	6,1	7,9	6,5	7,0	6,6	7,0	7,0	7,6	8,0	6,4	5,6
2. Pijnacker-Noord	7,8	7,4	7,1	6,6	6,8	7,7	6,8	7,1	6,6	6,9	7,0	7,6	8,1	6,8	6,7
3. Koningshof	8,1	7,6	6,8	6,3	6,8	7,3	7,1	7,2	6,7	7,3	6,9	7,5	8,8	7,2	6,8
4. Klapwijk	7,9	7,4	6,9	7,2	6,9	6,9	6,9	7,0	6,9	7,1	6,5	7,5	8,5	6,8	6,6
5. Tolhek	8,1	7,7	7,2	7,0	7,0	7,4	6,0	6,8	6,8	7,0	6,9	7,7	9,0	6,5	6,2
6. Keijzershof Erven	7,8	7,8	7,0	6,6	6,9	7,6	6,6	6,9	6,8	7,0	7,0	7,8	8,6	5,7	6,0
7. Keijzershof Boszoom	7,6	8,0	6,8	6,1	6,2	7,7	6,0	6,7	6,7	7,0	7,1	7,7	8,7	5,0	5,7
8. Ackerswoude	7,6	8,0	5,9	5,1	4,7	7,3	6,8	7,5	7,1	7,5	7,7	7,9	8,5	6,5	5,1
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,8	7,0	7,1	5,9	6,7	7,7	7,8	7,5	8,0	▲	7,1	7,7	8,9	7,6
10. Pijnacker Noordpolder	8,4	8,1	7,0	7,2	5,5	7,4	6,6	7,5	7,0	8,0	7,0	7,5	8,2	7,6	6,5
11. Pijnacker-Oost	7,7	7,5	6,1	▲	6,7	3,9	5,7	6,7	7,1	6,5	7,6	6,7	7,1	8,5	6,4
12. Nootdorp-Centrum/West	7,9	7,3	6,7	6,7	6,2	8,0	6,4	6,8	6,4	6,6	6,4	7,2	7,5	6,5	6,1
13. Vrouwetjesslant/Nieuweveen	8,1	7,7	▲	7,7	▲	7,7	7,4	7,7	6,8	7,2	6,7	7,3	7,0	▼	7,6
14. Achter het Raadhuis	8,4	8,0	7,5	7,4	7,7	7,8	6,3	7,2	7,1	7,5	▼	6,3	7,5	8,7	7,4
15. s-Gravenhout	8,3	8,4	7,7	7,5	7,2	7,4	7,0	7,3	7,4	7,1	6,6	7,8	8,5	7,4	6,5
16. De Venen Oost	7,9	7,8	6,8	6,7	6,4	7,8	6,4	7,0	7,0	7,0	6,8	7,4	8,5	6,5	6,2
17. De Venen Centrum	7,6	7,9	6,9	6,6	6,6	8,0	5,9	6,6	6,4	6,6	6,9	7,3	8,5	5,1	6,2
18. De Venen Craeyenburch	7,6	7,8	7,1	6,9	6,8	7,5	6,3	6,8	6,8	6,9	7,0	7,4	8,6	6,0	6,6
19. Buitengebied Nootdorp	7,9	8,1	6,8	6,9	5,2	6,9	7,1	7,5	6,9	7,4	6,6	7,4	8,0	6,7	5,5
20. Oud Delfgauw	▲	8,2	7,7	7,3	▲	7,2	7,1	7,1	6,8	7,2	6,9	7,7	▲	7,9	7,9
21. Emerald Noord	8,0	7,8	7,3	7,1	7,1	7,6	6,8	7,1	7,0	7,0	7,4	7,9	8,5	6,3	7,0
22. Emerald Centrum	7,9	7,7	7,4	7,2	7,3	7,6	▲	7,0	7,2	7,0	7,0	7,3	7,9	8,5	6,7
23. Emerald Zuid	7,9	7,9	7,4	7,0	7,1	7,3	6,9	7,1	6,9	7,0	7,0	7,8	8,8	6,9	6,6
Totaal gemeente	7,9	7,8	7,0	6,8	6,6	7,4	▲	6,7	7,1	6,9	7,2	7,0	7,6	8,5	6,6

8 Wijkprofielen

8.1 Inleiding

In dit laatste hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de leefbaarheid per wijk. Daartoe worden per wijk de cijfers voor alle aspecten in staafdiagrammen weergegeven, waarbij de cijfers voor de laatste meting worden vermeld. In de figuren worden kleuren gebruikt om aan te geven of de scores significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde of van het cijfer bij de vorige meting. Als het cijfer in het **rood** is weergegeven is de score significant lager dan gemiddeld op dit aspect. Een **groene** kleur geeft aan dat de score significant hoger is dan gemiddeld in de gemeente. Het gemeentelijk gemiddelde is tevens weergegeven in de figuur. Significante ontwikkelingen ten opzichte van de vorige meting worden weergegeven met gekleurde staven.

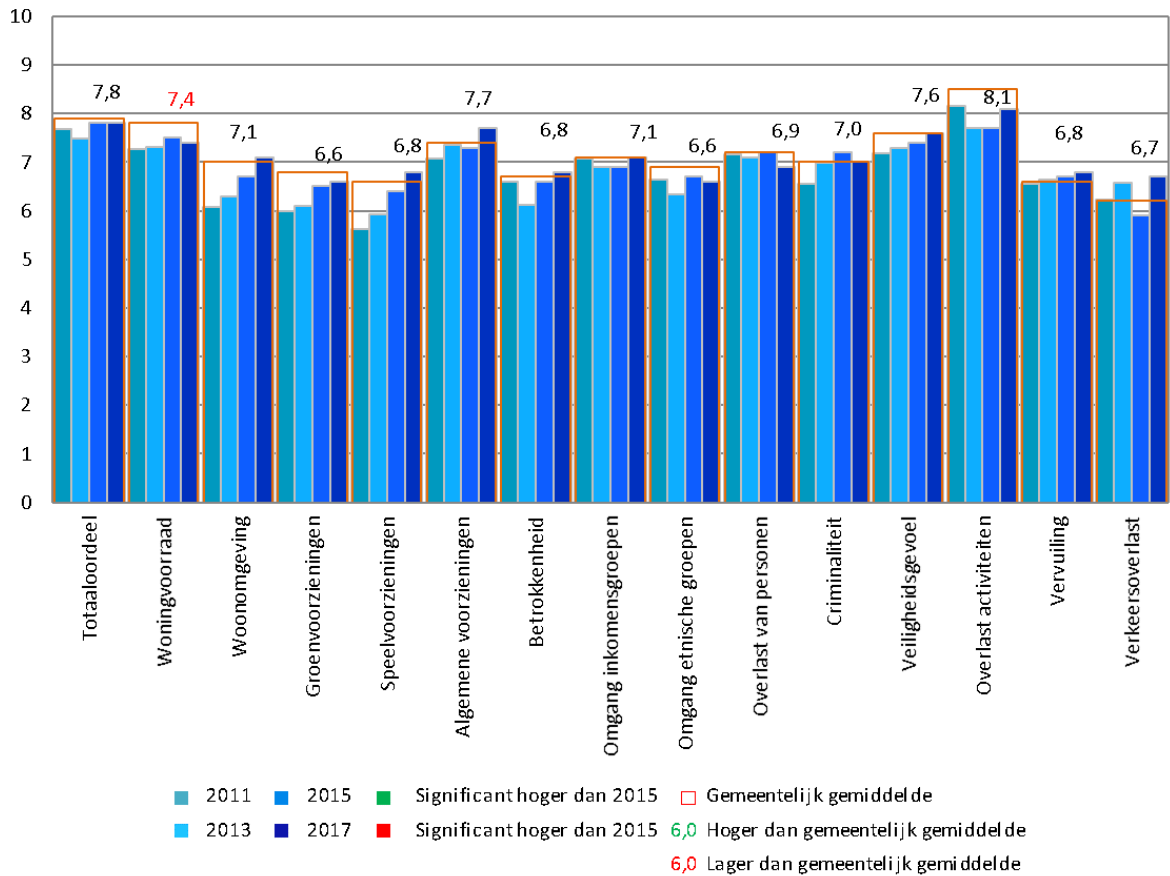
8.2 Pijnacker-Centrum/Dorp

De bewoners van Pijnacker-Centrum/Dorp geven gemiddeld een 7,9 als totaalcijfer voor hun wijk, wat gelijk is aan het gemeentelijk gemiddelde. Voor de algemene voorzieningen geven de bewoners een cijfer dat hoger is dan het gemiddelde voor de gemeente als geheel. Over de speelvoorzieningen zijn de bewoners van Pijnacker-Centrum/Dorp minder dan gemiddeld tevreden. Daarnaast ervaren ze meer dan gemiddeld overlast van activiteiten en verkeer.

Ten opzichte van 2015 zijn geen veranderingen zichtbaar in de beoordelingen van de verschillende leefbaarheidsaspecten.

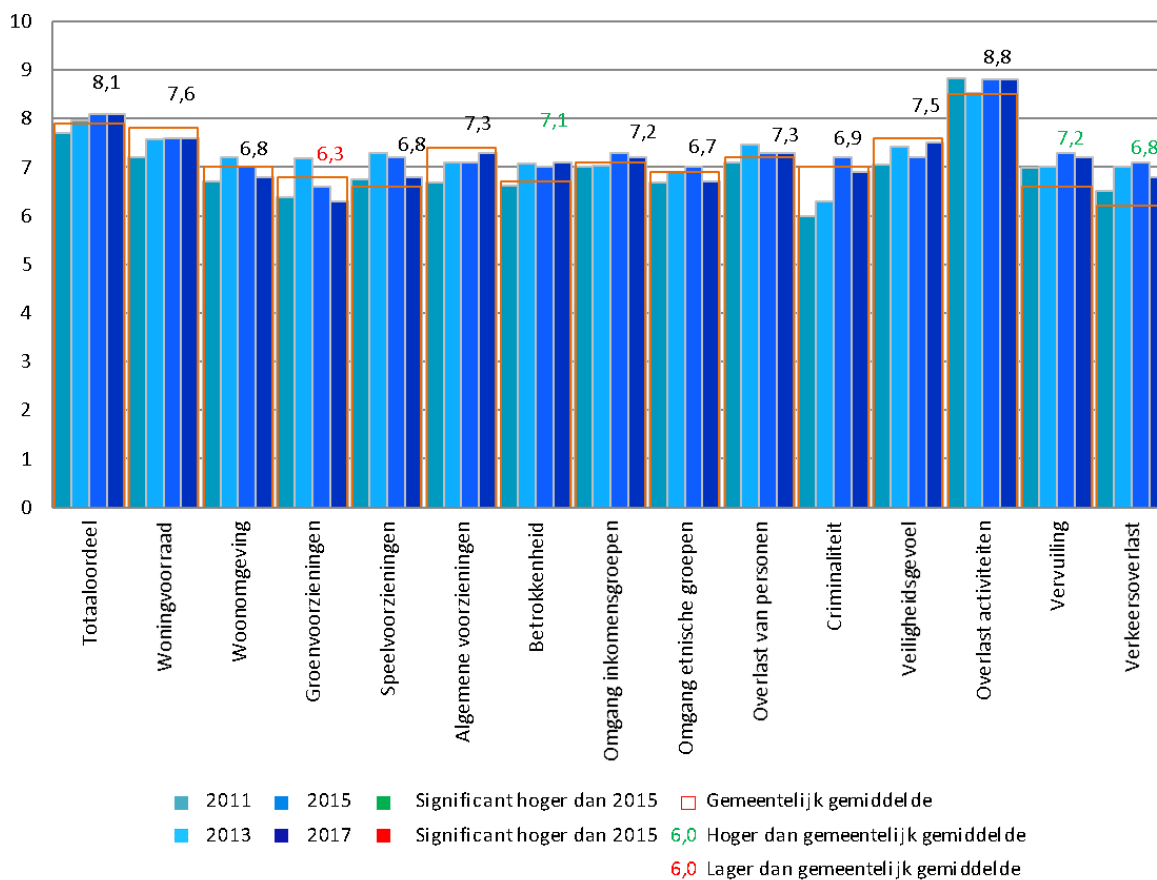
8.3 Pijnacker-Noord

Pijnacker-Noord krijgt van haar bewoners gemiddeld een 7,8 als totaalcijfer. Deze wijk scoort daarmee vergelijkbaar met het gemiddelde voor de gemeente als geheel (7,9). Ook voor alle afzonderlijke leefbaarheidsaspecten geldt dat Pijnacker-Noord cijfers krijgt die vergelijkbaar zijn met het gemeentelijk gemiddelde. De enige uitzondering hierop is dat de kwaliteit van de woningen in deze wijk minder goed beoordeeld wordt dan gemiddeld het geval is.

Er zijn geen significante veranderingen zichtbaar ten opzichte van twee jaar geleden, hoewel er wel een positieve ontwikkeling gaande lijkt te zijn als het gaat om verkeersoverlast.

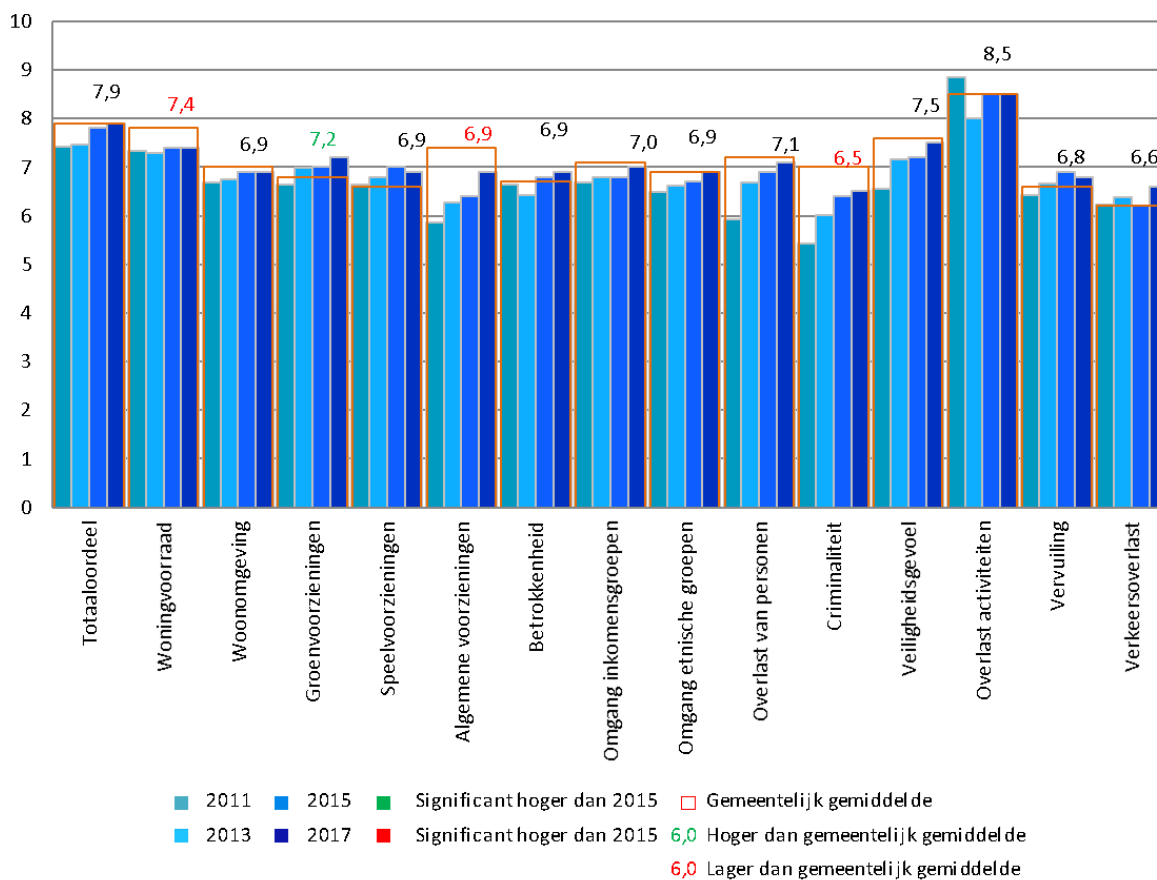
8.4 Koningshof

Met een 8,1 als totaalcijfer, scoort de wijk Koningshof vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Als we kijken naar de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten is te zien dat de bewoners het laagste cijfer geven voor de groenvoorzieningen in hun wijk. Met een 6,3 scoort Koningshof alleen op dit aspect beneden gemiddeld. Er zijn ook drie aspecten waarop de wijk bovengemiddelde cijfers krijgt. De betrokkenheid van de bewoners is sterker dan gemiddeld in de gemeente Pijnacker-Nootdorp en ze ervaren minder overlast van vervuiling en verkeer.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met twee jaar gelden.

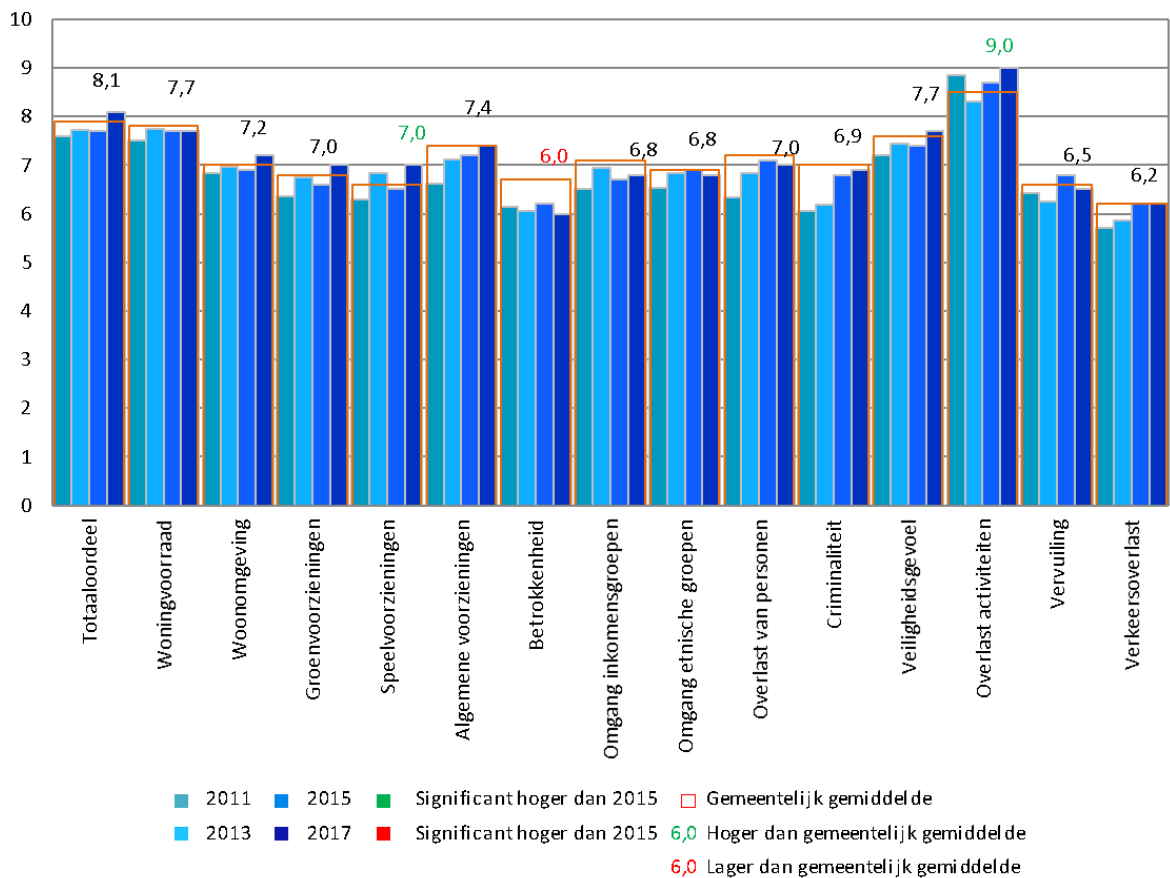
8.5 Klapwijk

De bewoners van Klapwijk geven hun wijk gemiddeld een 7,9 als totaalcijfer. Hiermee scoort de wijk gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Uit de cijfers voor de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten blijkt dat de bewoners meer dan gemiddeld tevreden zijn over de groenvoorzieningen. Over de kwaliteit van de woningen zijn de bewoners van Klapwijk echter minder tevreden, evenals over de algemene voorzieningen. Met een 6,5 geven de bewoners het laagste cijfer voor het aspect criminaliteit, wat tevens beneden gemiddeld is.

Ten opzichte van 2015 zijn geen betekenisvolle veranderingen zichtbaar.

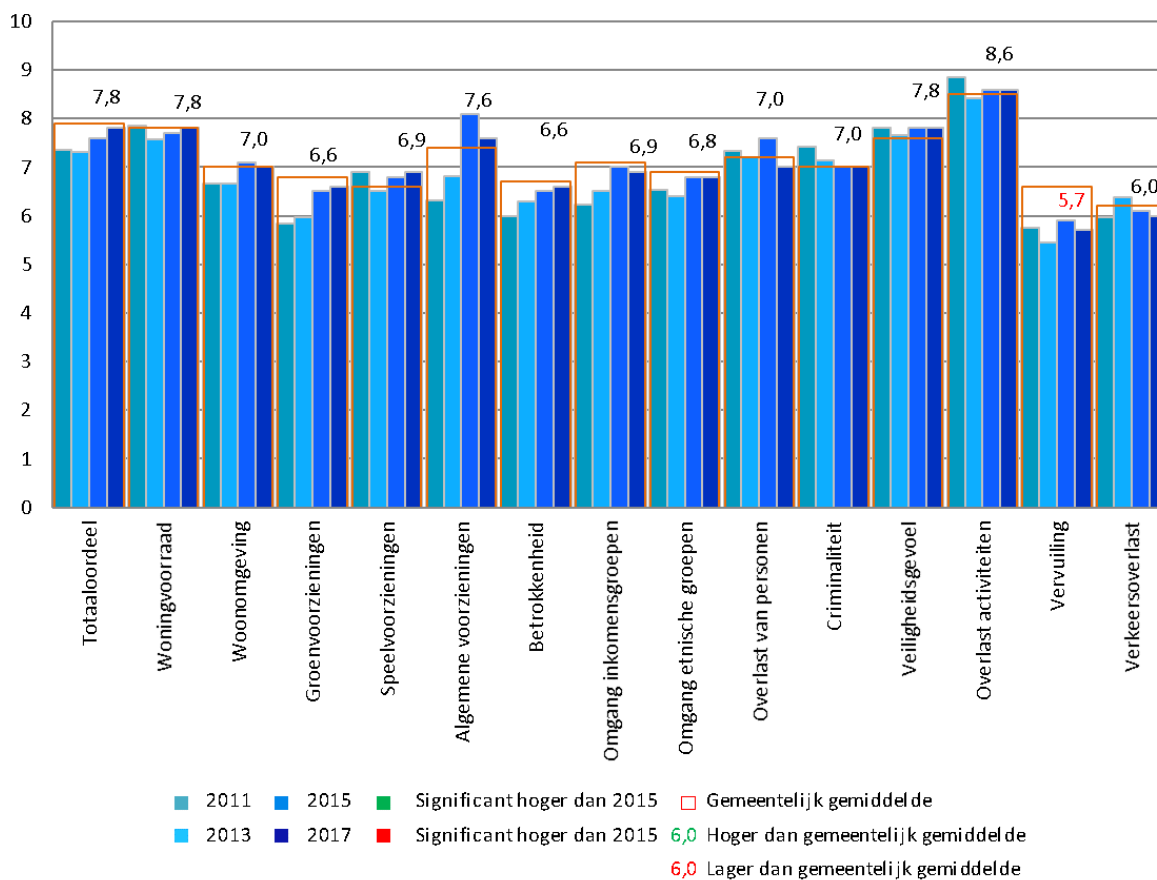
8.6 Tolhek

De wijk Tolhek krijgt van haar bewoners als totaaloordeel gemiddeld een 8,1, waarmee de wijk vergelijkbaar scoort aan het gemeentelijk gemiddelde. De bewoners van Tolhek ervaren minder overlast van activiteiten dan gemiddeld in de gemeente het geval is. Ze geven hiervoor gemiddeld een 9,0. Daarnaast worden de speelvoorzieningen bovengemiddeld gewaardeerd met een 7,0. Voor de betrokkenheid van bewoners krijgt Tolhek met een 6,0 het laagste en enige beneden gemiddelde cijfer.

Vergeleken met 2015 zijn er geen noemenswaardige veranderingen waar te nemen.

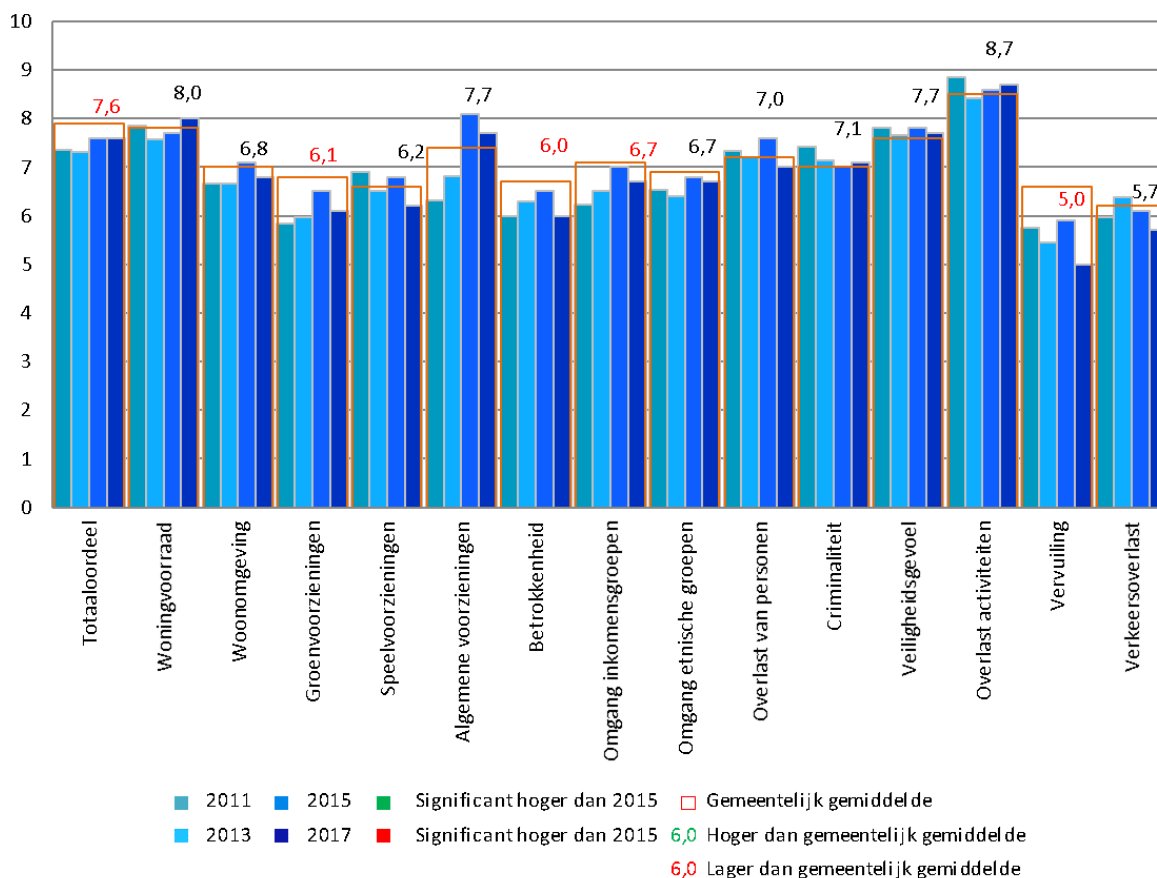
8.7 Keizershof Erven

De bewoners van Keizershof Erven geven gemiddeld een 7,8 als totaalcijfer, wat vergelijkbaar is met het gemiddelde voor de gemeente als geheel. De cijfers voor de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten variëren van een 8,6 voor de overlast van activiteiten tot een 5,7 voor vervuiling. Dit laatste cijfer is als enige lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

De bewoners van Keizershof Erven geven voor alle leefbaarheidsaspecten cijfers die vergelijkbaar zijn met het gemiddelde van Keizershof als geheel in 2015.

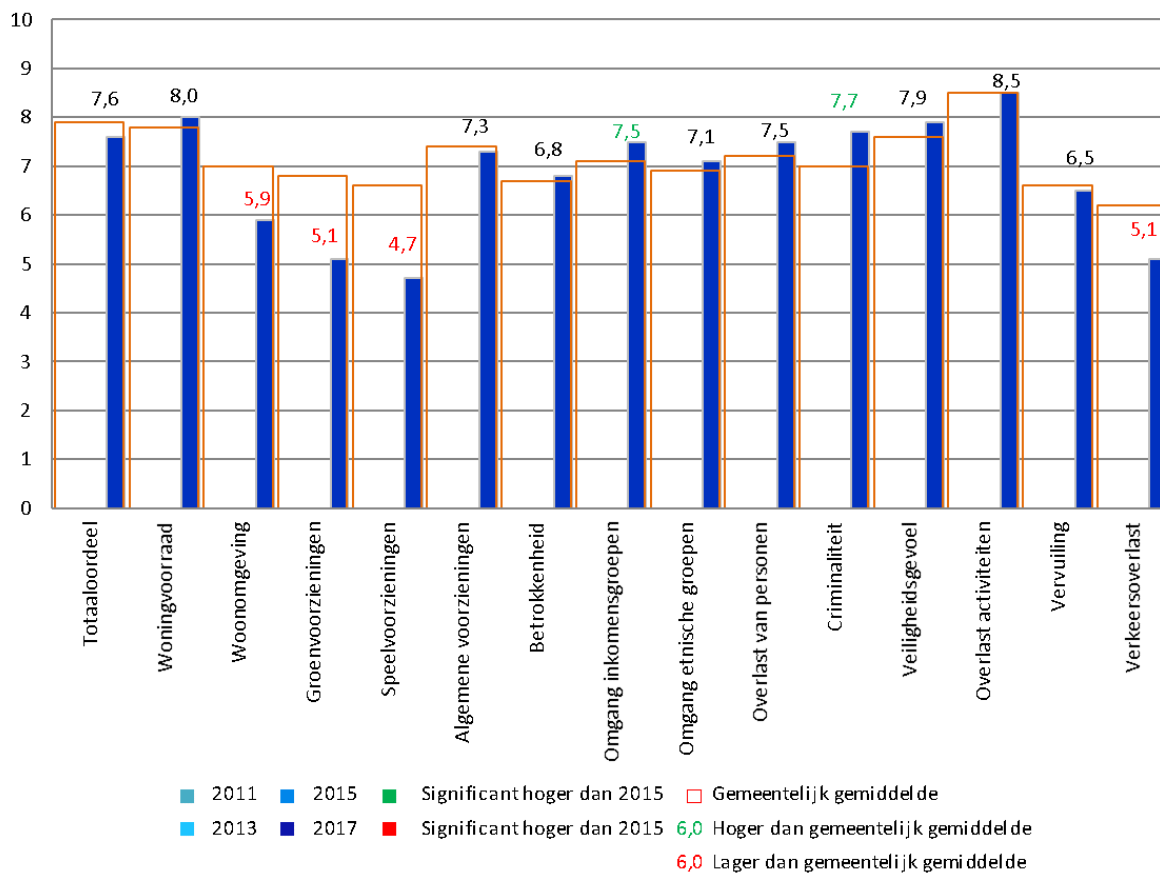
8.8 Keizershof Boszoom

Keizershof Boszoom krijgt van haar bewoners als totaalcijfer gemiddeld een 7,6 en scoort daarmee lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Hetzelfde geldt voor vier afzonderlijke leefbaarheidsaspecten. De groenvoorzieningen worden beneden gemiddeld beoordeeld, de betrokkenheid van de bewoners is laag en ook de omgang tussen mensen met verschillende etnische achtergronden wordt lager dan gemiddeld gewaardeerd. Tot slot hebben de bewoners van Keizershof Boszoom meer dan gemiddeld overlast van vervuiling. Met een 5,0 krijgt de wijk hiervoor een onvoldoende.

Als we het cijfer voor Keizershof Boszoom vergelijken met het cijfer voor Keizershof als geheel in 2015, zien we geen betekenisvolle verschillen.

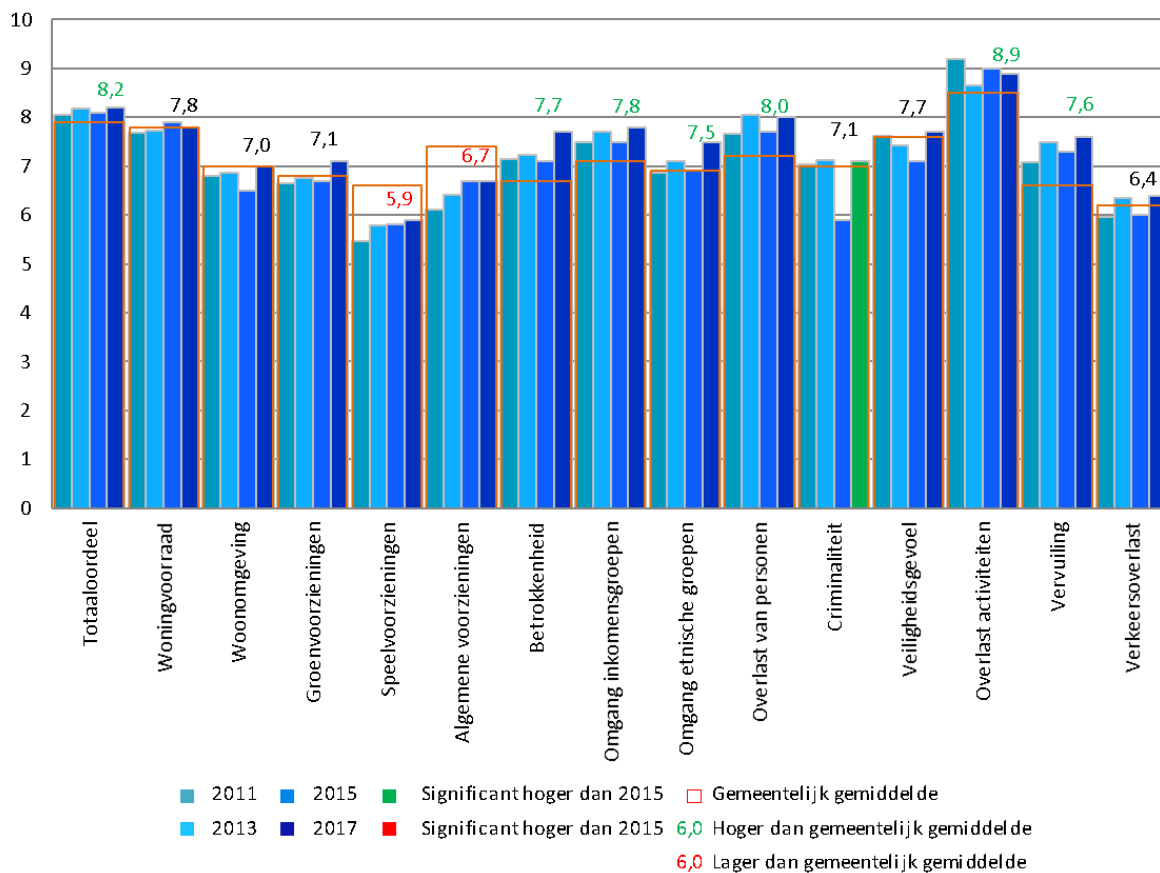
8.9 Ackerswoude

De wijk Ackerswoude krijgt als totaalcijfer van haar bewoners gemiddeld een 7,6, wat vergelijkbaar is met het gemiddelde voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp als geheel (7,9). Ackerswoude is een nieuwbouwwijk en scoort daarom zowel op de groen- als op de speelvoorzieningen onvoldoende en lager dan gemiddeld. Daarnaast wordt de woonomgeving beneden gemiddeld beoordeeld en ervaren de bewoners meer dan gemiddeld overlast van verkeer.

Er zijn voor Ackerswoude geen cijfers beschikbaar van voorgaande jaren, omdat de enkele woningen die er toen stonden werden meegenomen in het gemiddelde voor Pijnacker-Oost.

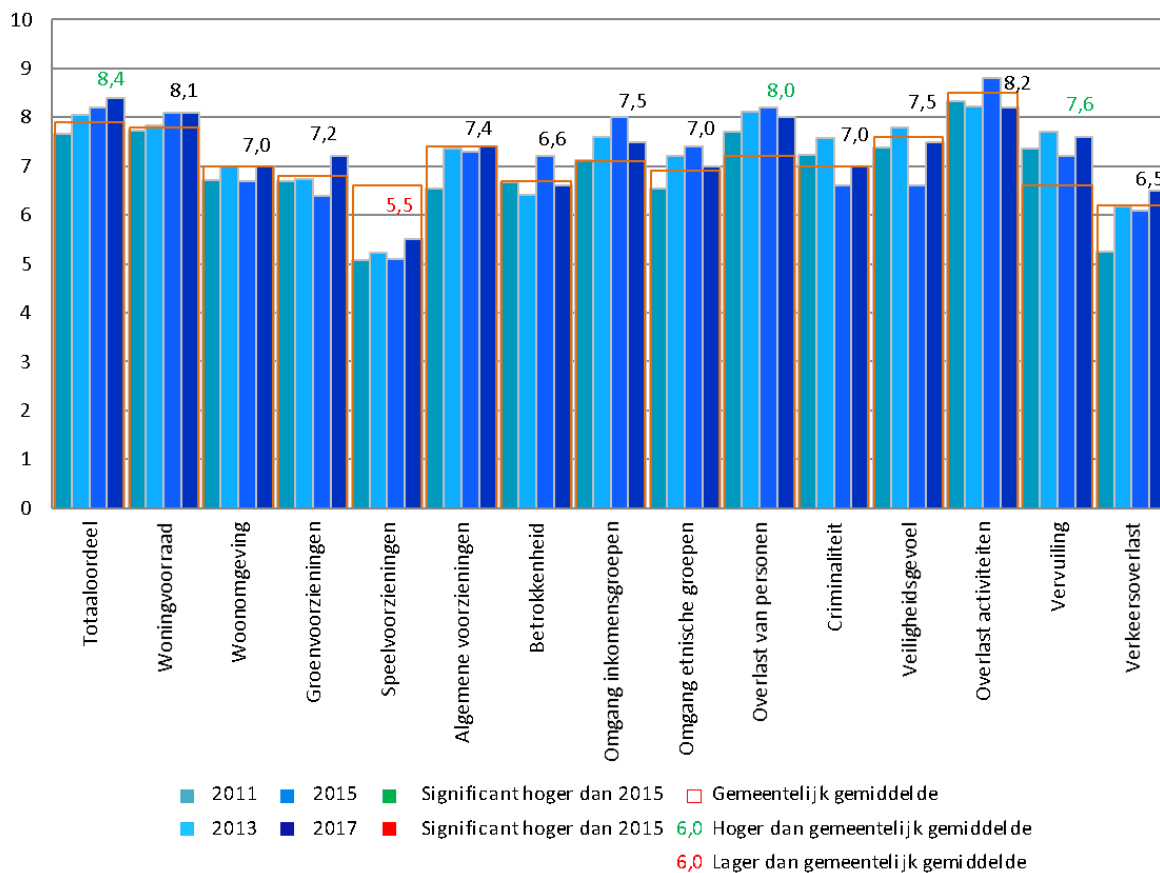
8.10 Oude Leede/Zuidpolder

De bewoners van Oude Leede Zuidpolder geven met een 8,2 als totaaloordeel een cijfer dat hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde. Ook op diverse losse leefbaarheidsaspecten scoort deze wijk bovengemiddeld. Zo krijgen alle sociale aspecten een cijfer dat hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde. Daarnaast ervaren de bewoners minder dan gemiddeld overlast van personen, activiteiten en vervuiling. Twee aspecten waar de bewoners van Oude Leede/Zuidpolder minder tevreden over zijn, zijn de speelvoorzieningen en de algemene voorzieningen.

Op één uitzondering na scoort de wijk op alle aspecten vergelijkbaar met 2015. Alleen wat betreft criminaliteit is een grote verandering zichtbaar; daar hebben de bewoners veel minder last van dan twee jaar geleden.

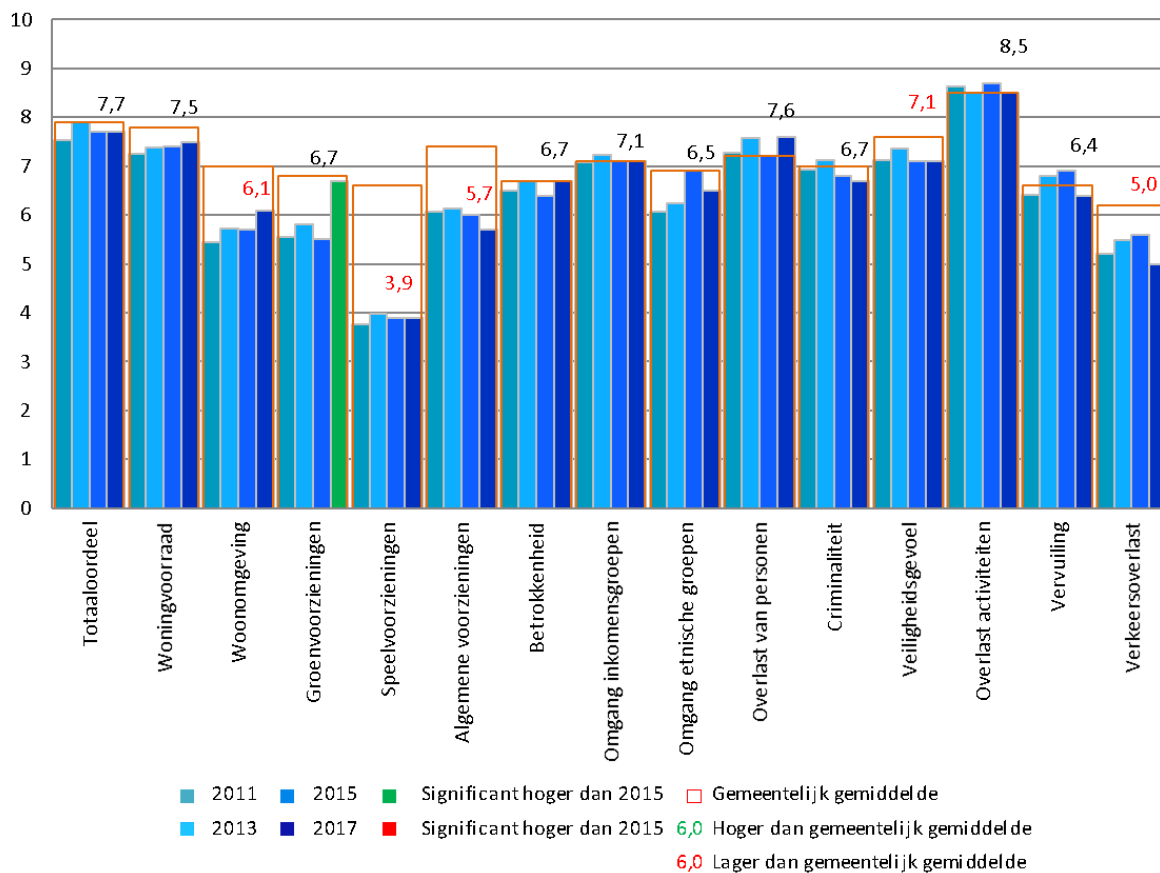
8.11 Pijnacker Noordpolder

Met een 8,4 geven de bewoners van Pijnacker-Noordpolder als totaaloordeel een cijfer dat hoger is dan het gemiddelde voor de gemeente. Op het merendeel van alle leefbaarheidsaspecten scoort de wijk vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Uitzonderingen zijn twee bovengemiddelde cijfers voor de overlast van personen en vervuiling en een beneden gemiddeld cijfer voor de speelvoorzieningen.

Hoewel er wel wat positieve ontwikkelingen gaande lijken te zijn wat betreft de groenvoorzieningen en het veiligheidsgevoel, is dat op basis van dit onderzoek niet met voldoende zekerheid vast te stellen.

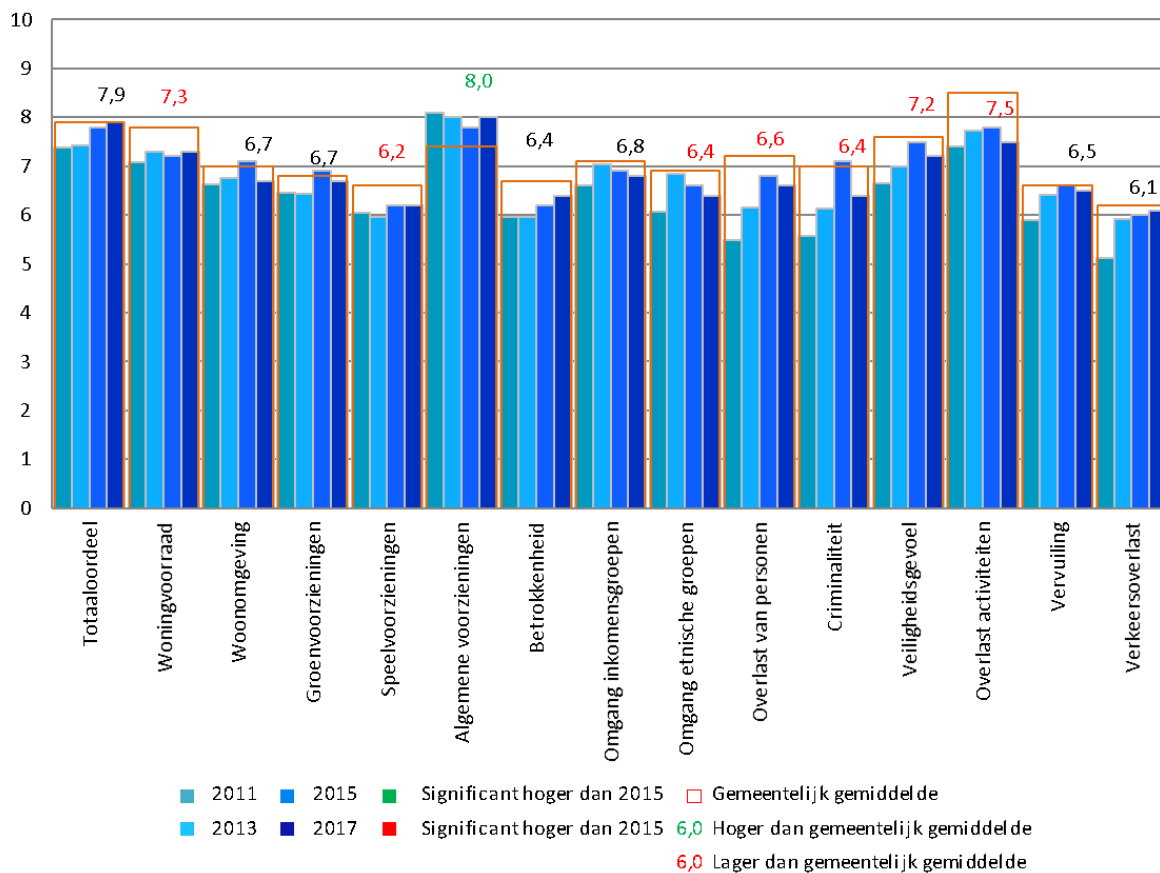
8.12 Pijnacker-Oost

Pijnacker-Oost krijgt als totaalcijfer van haar bewoners een 7,7 en scoort daarmee vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Er zijn vijf leefbaarheidsaspecten waarop de wijk beneden gemiddeld scoort. De laagste cijfers (tevens onvoldoendes) worden gegeven voor de speelvoorzieningen en de overlast van verkeer. Daarnaast zijn de bewoners ook minder dan gemiddeld tevreden over de woonomgeving, de algemene voorzieningen en het veiligheidsgevoel.

Vergeleken met 2015 is een grote vooruitgang te zien als het gaat om de groenvoorzieningen. Dit cijfer is in twee jaar tijd gestegen van een 5,5 naar een 6,7.

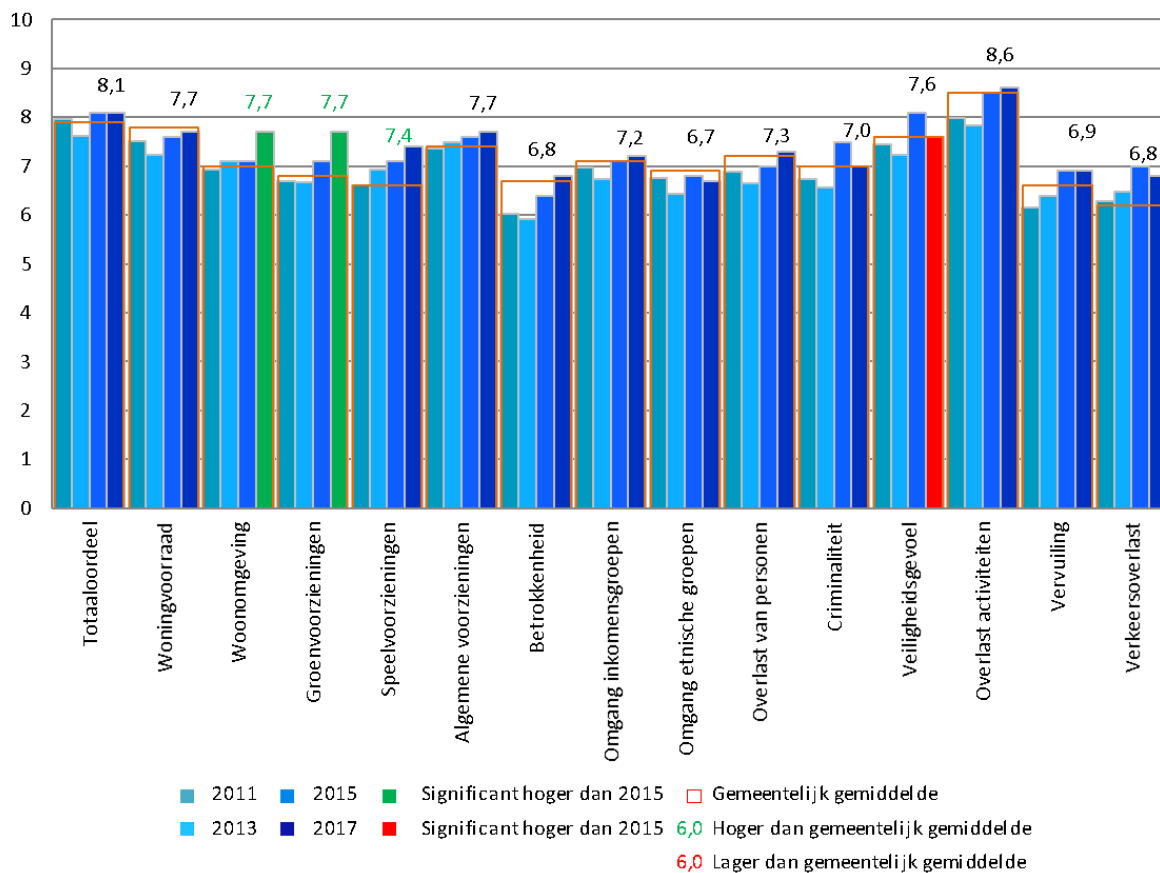
8.13 Nootdorp-Centrum/West

De bewoners van Nootdorp-Centrum/West geven als totaalcijfer gemiddeld een 7,9, wat gelijk is aan het gemeentelijk gemiddelde. Desondanks krijgt de wijk relatief veel beneden gemiddelde cijfers voor de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten. Zo worden de speelvoorzieningen en kwaliteit van de woningen beneden gemiddeld gewaardeerd, evenals de omgang tussen bewoners met verschillende etnische achtergronden. Daarnaast hebben de bewoners van Nootdorp-Centrum/West meer dan gemiddeld overlast van personen, criminaliteit en activiteiten en voelen zij zich minder veilig dan gemiddeld in de gemeente het geval is. Er is één aspect waarover de bewoners van deze wijk meer dan gemiddeld tevreden zijn, namelijk de algemene voorzieningen.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met 2015.

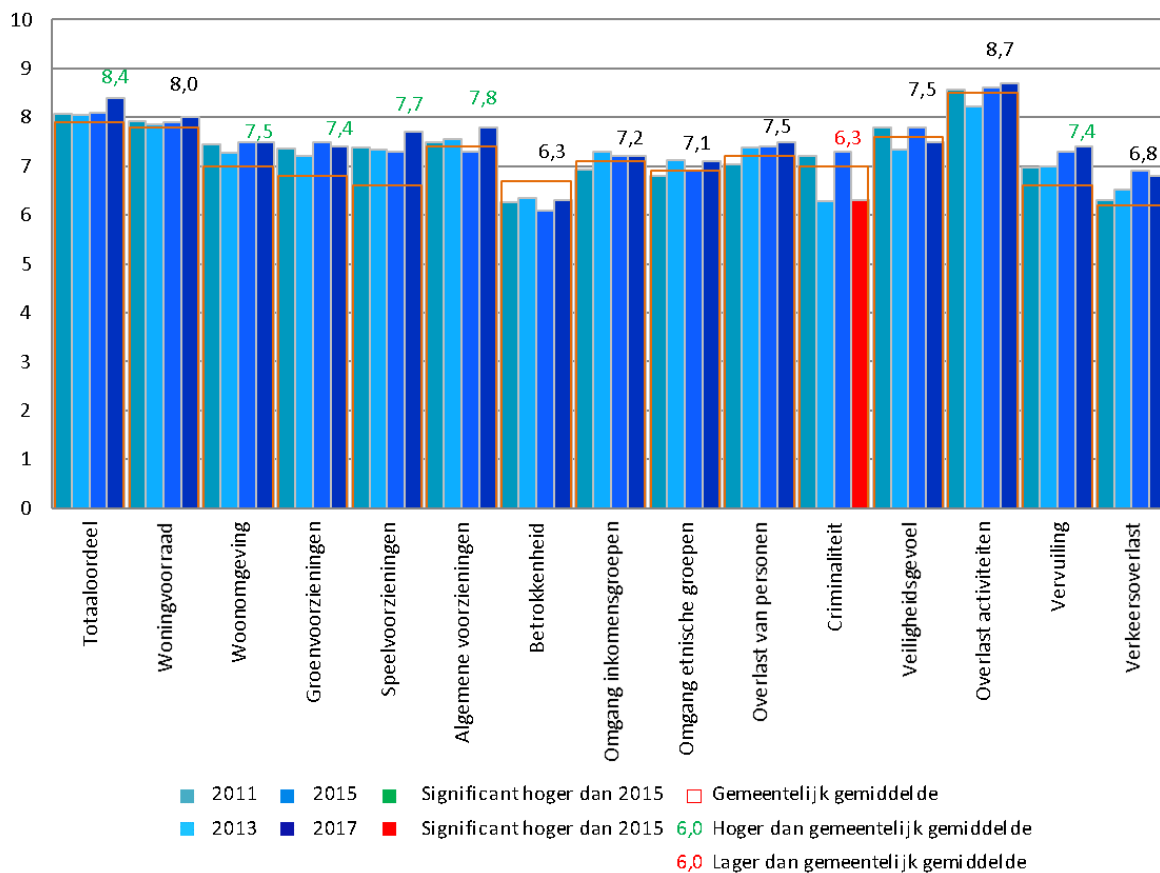
8.14 Vrouwtjeslant/Nieuweveen

Met een 8,1 krijgt Vrouwtjeslant/Nieuweveen als totaaloordeel een cijfer dat hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Deze wijk wordt vooral sterk gewaardeerd als het gaat om fysieke aspecten als de woonomgeving, groen- en speelvoorzieningen. Deze aspecten krijgen een bovengemiddeld cijfer. Alle andere aspecten scoren vergelijkbaar met het gemiddelde voor de gemeente.

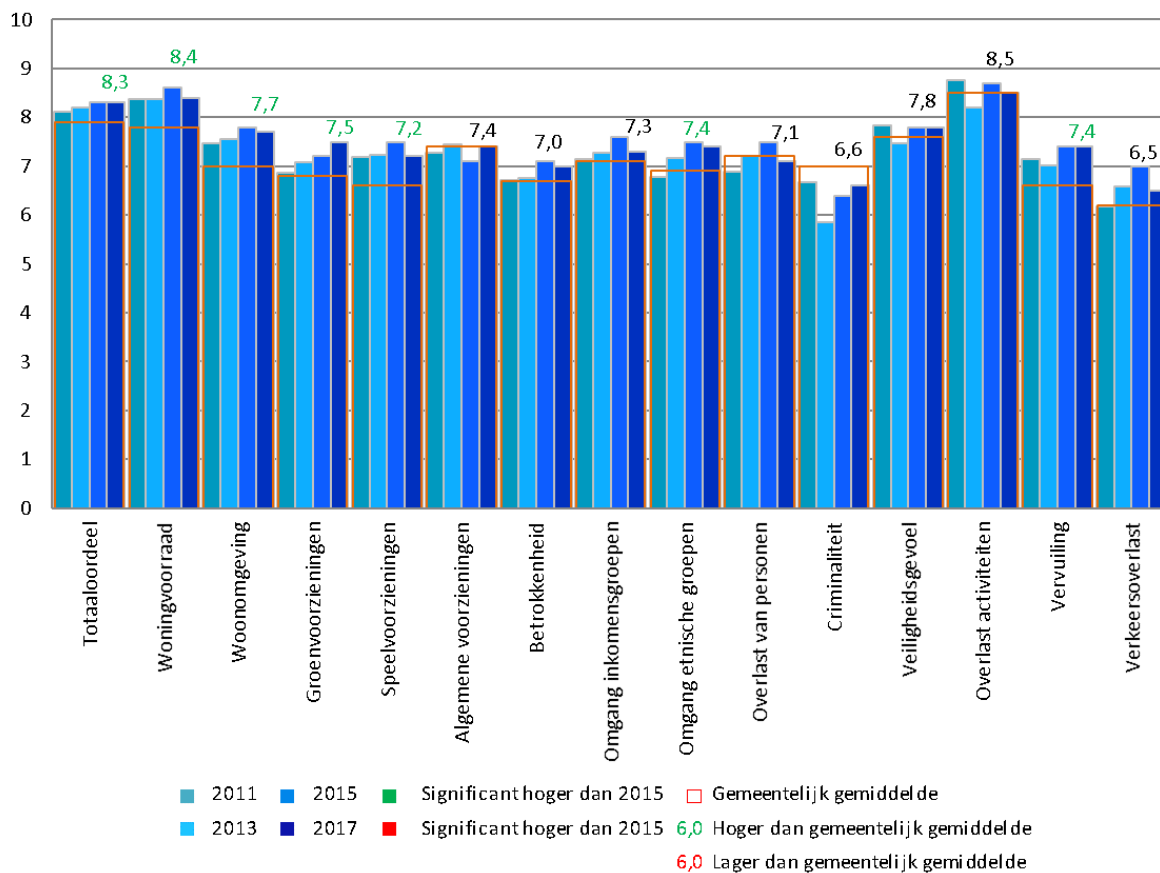
Ten opzichte van 2015 zijn de cijfers voor de woonomgeving en de groenvoorzieningen sterk gestegen, beiden van een 7,1 naar een 7,7. Het veiligheidsgevoel is daarentegen minder sterk geworden. Dit cijfer is gedaald van een 8,1 naar een 6,7.

8.15 Achter het Raadhuis

De bewoners van Achter het Raadhuis geven gemiddeld een 8,4 als totaaloordeel voor hun wijk. Daarmee scoort deze wijk hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Vooral voor fysieke aspecten geven de bewoners bovengemiddelde cijfers. Zowel de woonomgeving als de groen-, speel- en algemene voorzieningen krijgen een cijfer dat hoger is dan gemiddeld in de gemeente. Daarnaast hebben de bewoners minder dan gemiddeld overlast van vervuiling. Het enige aspect dat beneden gemiddeld beoordeeld wordt is criminaliteit. Dit cijfer is tevens sterk gedaald ten opzichte van twee jaar geleden. De cijfers voor alle andere leefbaarheidsaspecten zijn vergelijkbaar gebleven.

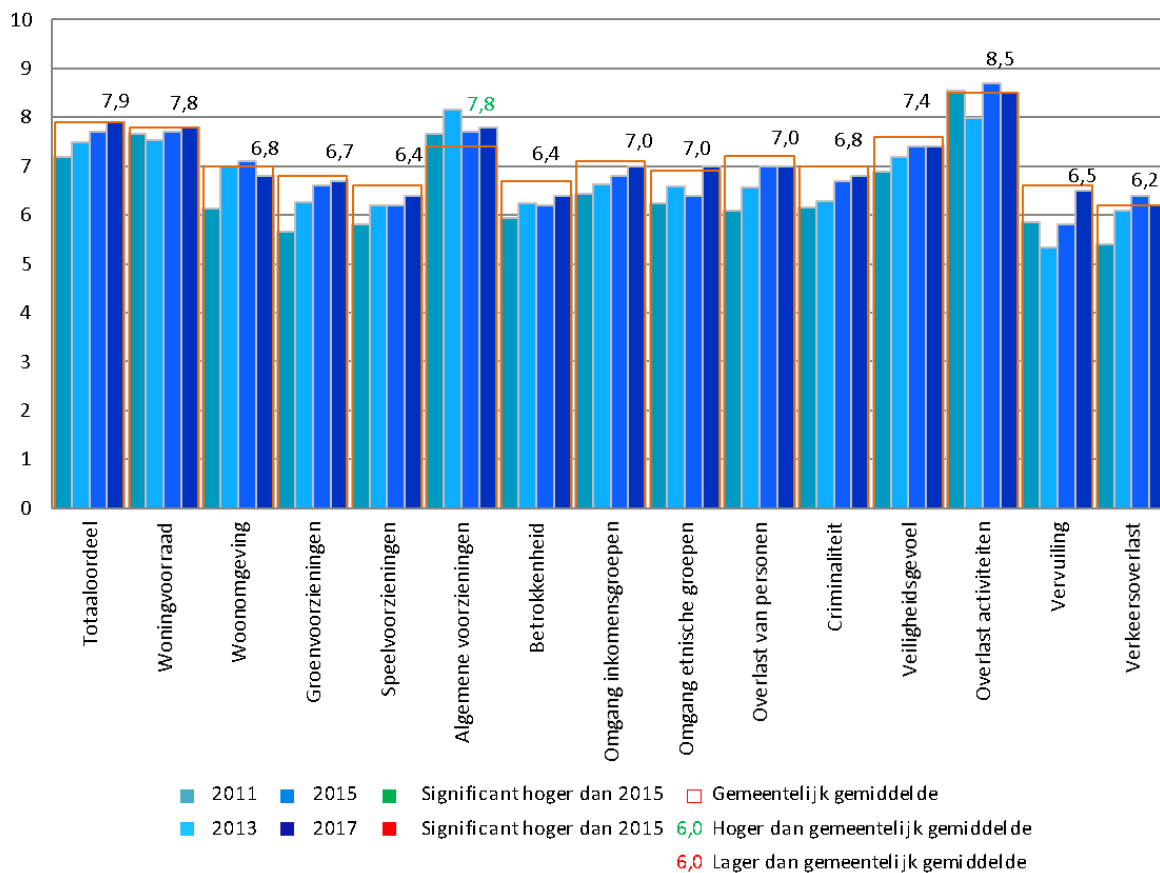
8.16 's-Gravenhout

's-Gravenhout krijgt als totaaloordeel gemiddeld een 8,3 van haar bewoners. Daarmee scoort de wijk hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Op de algemene voorzieningen na, krijgt 's-Gravenhout voor alle fysieke aspecten een bovengemiddeld cijfer. Daarnaast is de omgang tussen mensen met verschillende etnische achtergronden in deze wijk beter dan gemiddeld en hebben de bewoners minder dan gemiddeld overlast van vervuiling.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers voor 2017 vergelijkbaar met die van 2015.

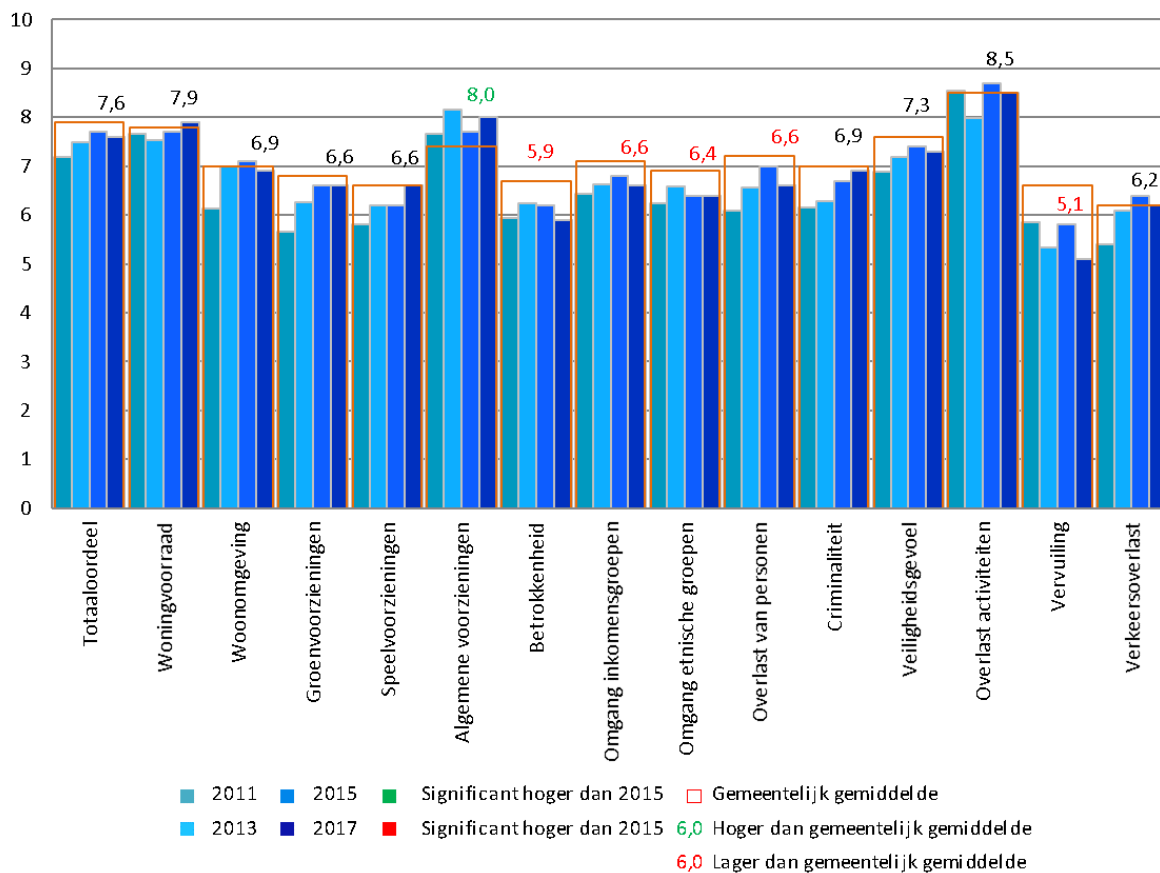
8.17 De Venen Oost

De Venen Oost krijgt van haar bewoners met een 7,9 een totaalcijfer dat gelijk is aan het gemiddelde voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp als geheel. De cijfers variëren van een 6,2 voor verkeersoverlast tot een 8,5 voor de overlast van activiteiten. Er is één aspect waarop De Venen Oost hoger scoort dan het gemeentelijk gemiddelde, namelijk op de algemene voorzieningen.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met die van twee jaar geleden voor De Venen als geheel.

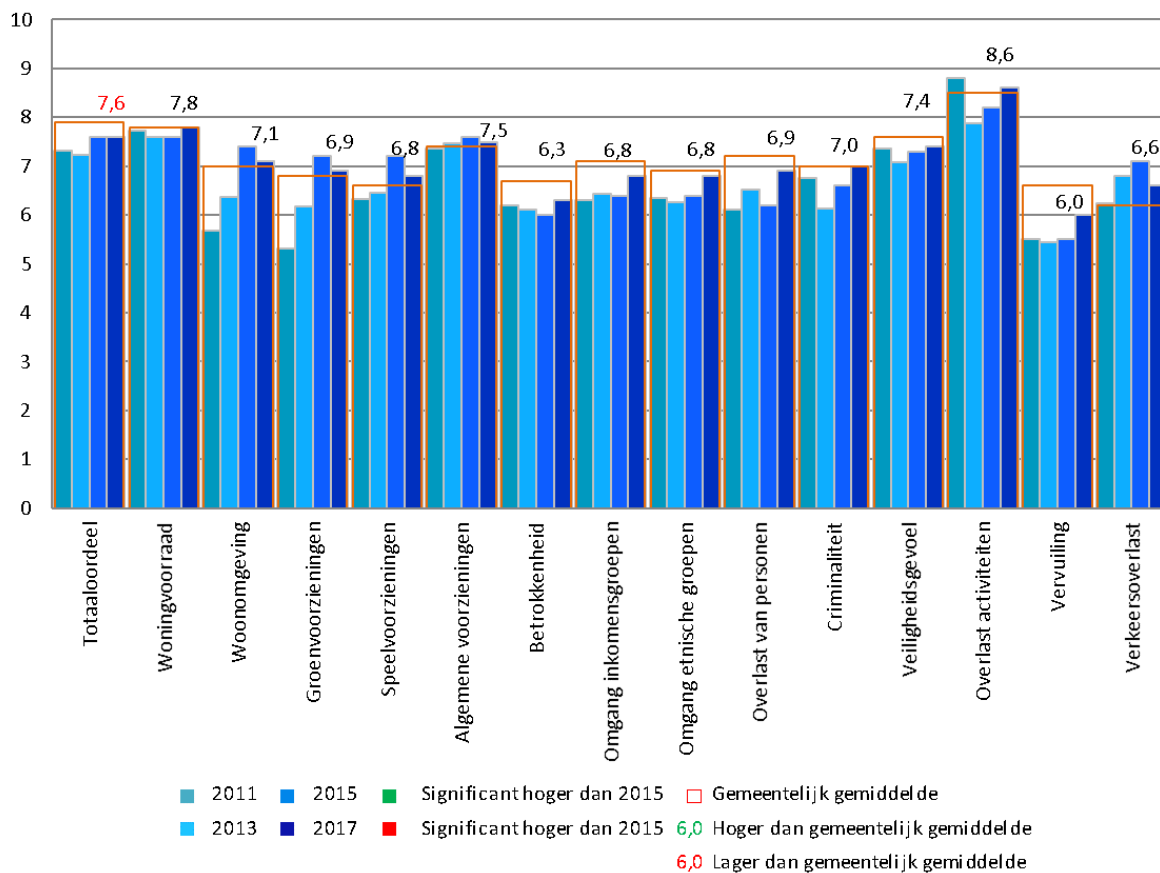
8.18 De Venen Centrum

De bewoners van De Venen Centrum geven gemiddeld een 7,6 als totaalcijfer voor de wijk, wat vergelijkbaar is met het gemeentelijk gemiddelde. Als we naar de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten kijken, is echter te zien dat de wijk op vijf aspecten beneden gemiddeld scoort en op één aspect (de algemene voorzieningen) bovengemiddeld. De beneden gemiddelde cijfers geven de bewoners voor de betrokkenheid, de omgang tussen bewoners met verschillende inkomens en etnische achtergronden, de overlast van personen en vervuiling.

Ten opzichte van De Venen in totaal in 2015 zijn geen betekenisvolle ontwikkelingen zichtbaar, hoewel met betrekking tot vervuiling wel een negatieve trend lijkt te zijn ingezet.

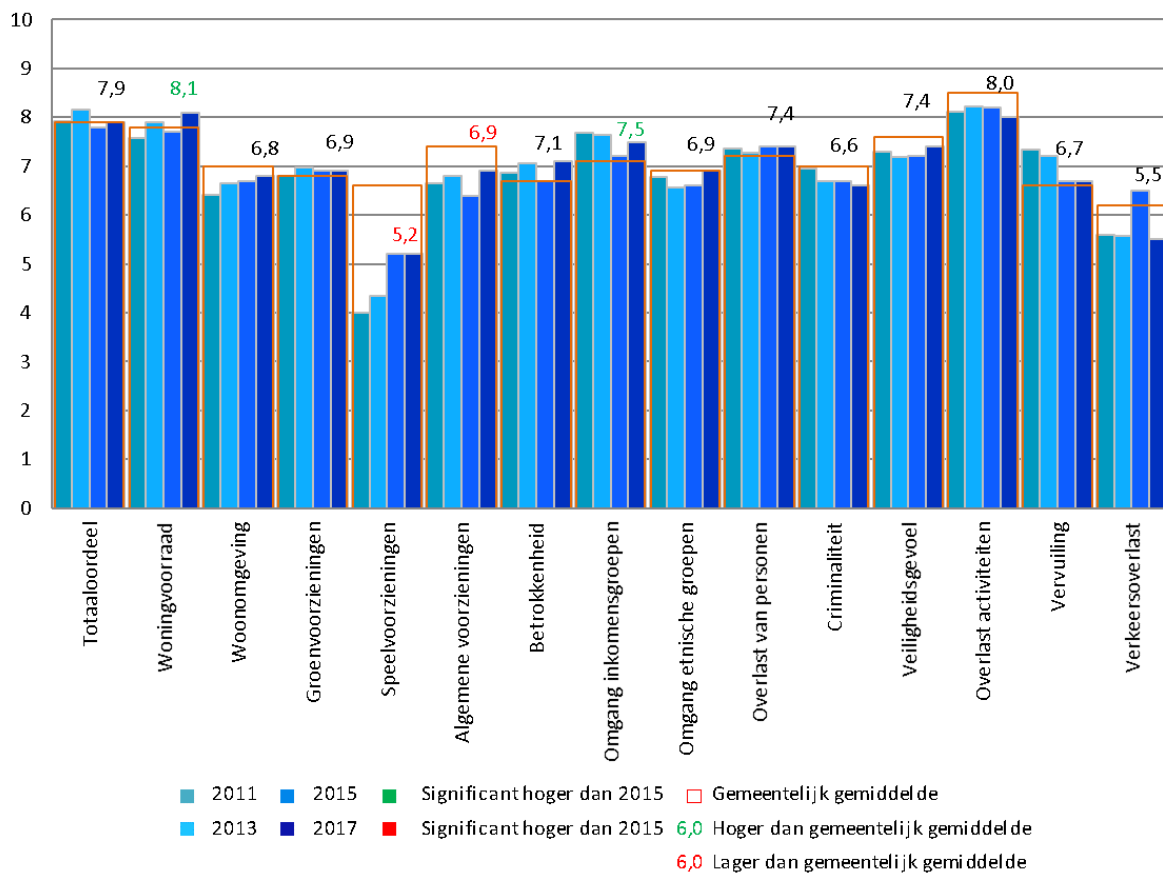
8.19 De Venen Craeyenburch

Met een 7,6 als totaaloordeel scoort de De Venen Craeyenburch lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Ondanks dat zijn alle cijfers voor de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten vergelijkbaar met het gemiddelde voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Als we de cijfers vergelijken met die van 2015 (toen Craeyenburch een kleinere wijk was), is te zien dat er geen betekenisvolle verschillen zijn waar te nemen.

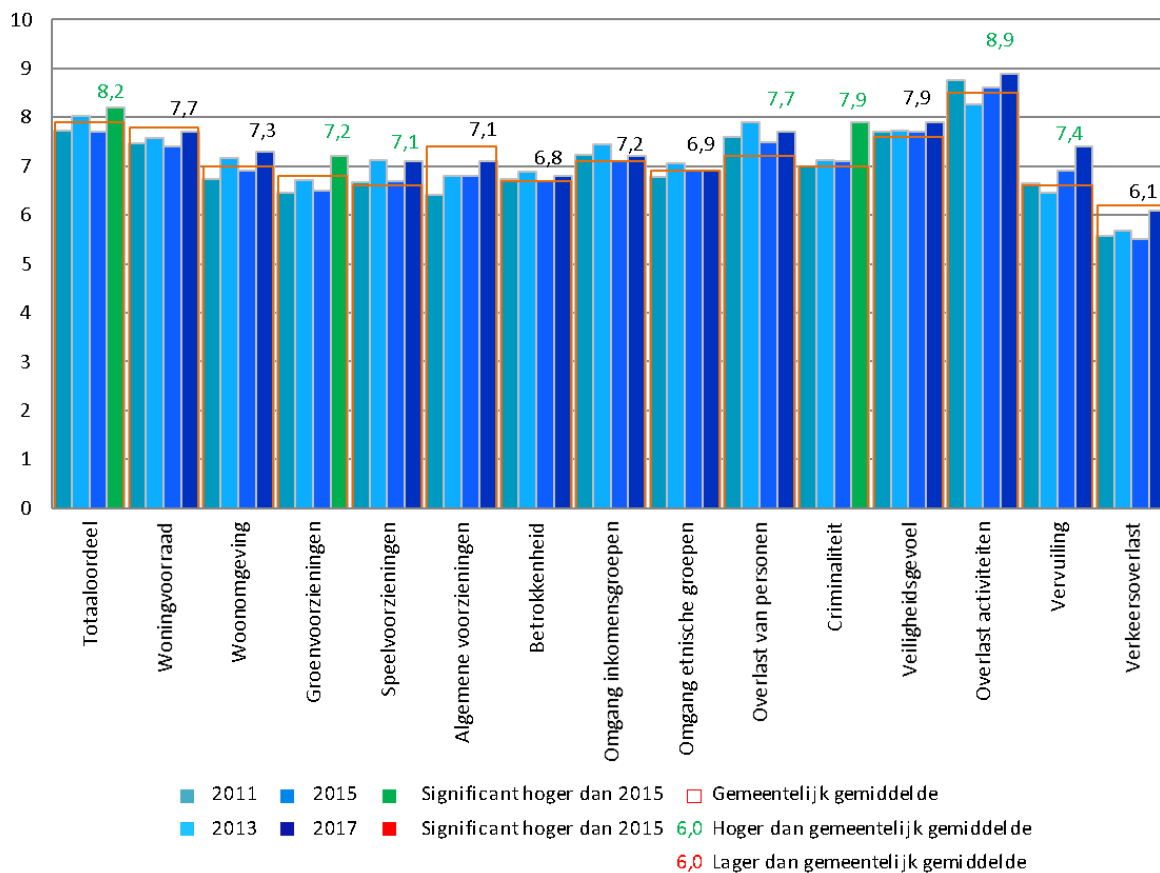
8.20 Buitengebied Nootdorp

De bewoners van Buitengebied Nootdorp geven met een 7,9 als totaaloordeel een cijfer dat gelijk is aan het gemeentelijk gemiddelde. Vanzelfsprekend scoort deze wijk beneden gemiddeld op de speelvoorzieningen en algemene voorzieningen. Voor de kwaliteit van de woningen en de omgang tussen bewoners met verschillende etnische achtergronden geven de bewoners cijfers die hoger zijn dan het gemiddelde voor de gemeente.

Hoewel er een negatieve ontwikkeling gaande lijkt te zijn wat betreft verkeersoverlast, zijn er geen significante verschillen ten opzichte van 2015 vast te stellen op basis van dit onderzoek.

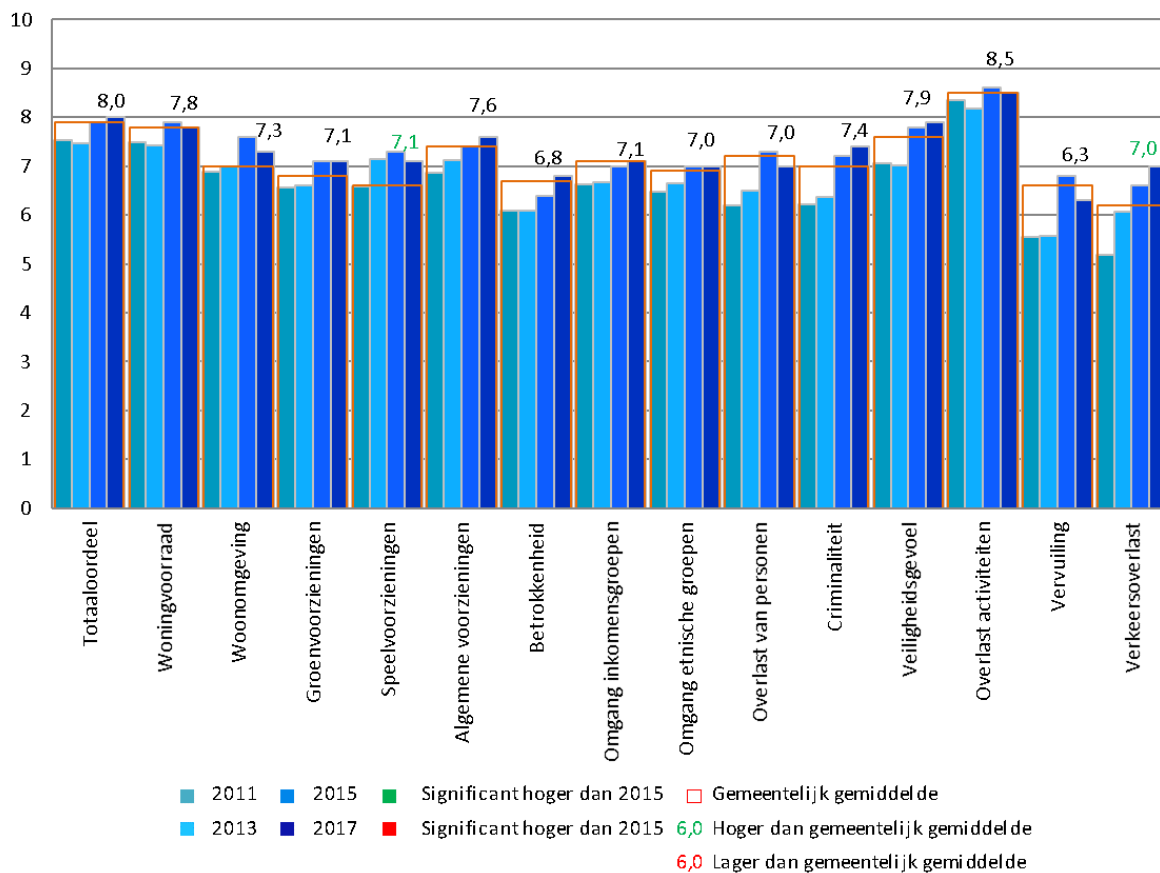
8.21 Oud Delfgauw

Oud Delfgauw krijgt van haar bewoners als totaaloordeel gemiddeld een 8,2. Daarmee scoort de wijk hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Hetzelfde geldt voor zes afzonderlijke leefbaarheidsaspecten. De wijk wordt bovengemiddeld beoordeeld als het gaat om groen- en speelvoorzieningen. Daarnaast ervaren de bewoners van Oud Delfgauw minder overlast van personen, criminaliteit, activiteiten en vervuiling dan gemiddeld in de gemeente het geval is.

Ten opzichte van 2015 is het totaalcijfer voor de wijk gestegen van een 7,7 naar een 8,2. Deze stijging is voornamelijk te danken aan verbeteringen ten aanzien van de groenvoorzieningen en een daling van criminaliteit. Beide aspecten krijgen een cijfer dat ruim hoger is dan twee jaar geleden.

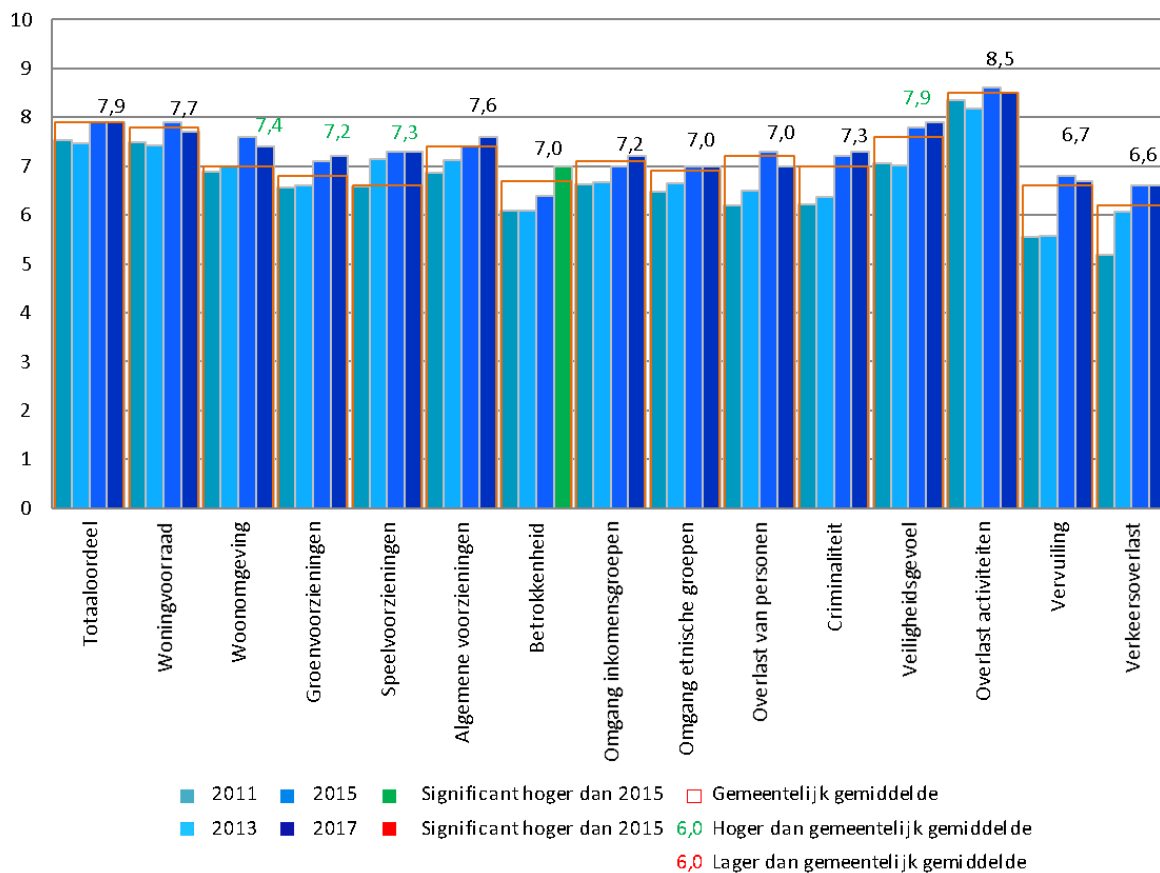
8.22 Emerald Noord

De bewoners van Emerald Noord geven gemiddeld een 8,0 als totaalcijfer voor hun wijk, wat vergelijkbaar is met het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Op twee aspecten na scoort de wijk op alle leefbaarheidsaspecten min of meer gelijk aan het gemiddelde voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp als geheel. De bewoners van Emerald Noord zijn meer dan gemiddeld tevreden over de speelvoorzieningen en hebben minder dan gemiddeld overlast van verkeer.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met die van twee jaar geleden (voor Emerald totaal).

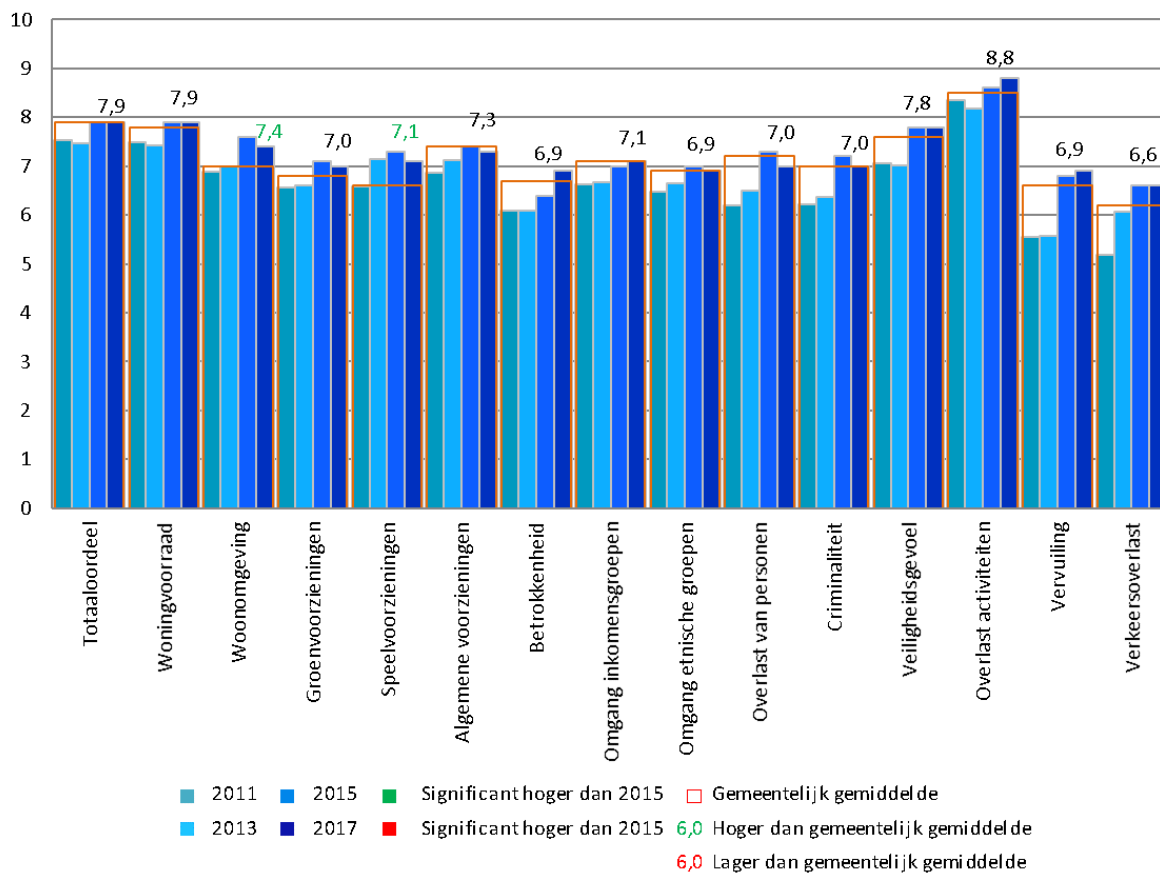
8.23 Emerald Centrum

Emerald Centrum krijgt van haar bewoners met een 7,9 een totaaloordeel dat vergelijkbaar is met het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Vooral over de fysieke aspecten zijn de bewoners erg tevreden. Zowel de woonomgeving als de groen- en speelvoorzieningen krijgen een bovengemiddeld cijfer. Daarnaast voelen de bewoners van Emerald Centrum zich veiliger dan gemiddeld in de gemeente het geval is.

Vergeleken met 2015 is de betrokkenheid van de bewoners van deze wijk sterker geworden. Dit cijfer is gestegen van een 6,4 naar een 7,0. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het cijfer van 2015 het gemiddelde is van Emerald als geheel.

8.24 Emerald Zuid

Emerald Zuid krijgt van haar bewoners met een 7,9 als totaaloordeel een cijfer dat gelijk is aan het gemeentelijk gemiddelde. Hetzelfde geldt voor bijna alle afzonderlijke leefbaarheidsaspecten. De bewoners van Emerald Zuid geven echter bovengemiddelde cijfers voor de woonomgeving en de groenvoorzieningen.

Voor alle afzonderlijke leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met die van twee jaar geleden (voor Emerald totaal).

8.25 Aandachtspunten per wijk

Als aandachtspunt worden de aspecten benoemd die door de bewoners gemiddeld met een cijfer onder de 6 beoordeeld zijn. Hieronder wordt per wijk een overzicht gegeven van de betreffende wijken en aspecten. In totaal zijn er volgens deze definitie 17 aandachtspunten. In 2015 waren dat er 13.

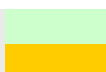
Wijk	Woongeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Vervuiling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp							5,6
2. Pijnacker-Noord							
3. Koningshof							
4. Klapwijk							
5. Tolhek							
6. Keijzershof Erven						5,7	
7. Keijzershof Boszoom						5,0	5,7
8. Ackerswoude	5,9	5,1	4,7				5,1
9. Oude Leede/Zuidpolder			5,9				
10. Pijnacker Noordpolder			5,5				
11. Pijnacker-Oost			3,9	5,7			5,0
12. Nootdorp-Centrum/West							
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen							
14. Achter het Raadhuis							
15. s-Gravenhout							
16. De Venen Oost							
17. De Venen Centrum					5,9	5,1	
18. De Venen Craeyenburch							
19. Buitengebied Nootdorp			5,2				5,5
20. Oud Delfgauw							
21. Emerald Noord							
22. Emerald Centrum							
23. Emerald Zuid							

Bijlage 1: cijfers voorgaande meting(en)

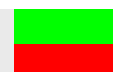
2003

	totaaloordeel	woningen	woonomgeving	groen- en speelvoorz.	voorzieningen	buurtetrokkenheid	sociaal economisch	etnische samenstelling	overlast van anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast van activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/Dorp	7,8	7,6	6,4	5,6	7,5	5,9	7,2	6,4	7,2	7	7,3	8,3	6,4	5,6
Pijnacker-Noord	7,2	6,8	5,9	5,8	7,3	5,9	6,5	6	6,6	6,5	7	7,9	6,1	6,6
Koningshof	7,8	7,3	6,3	6,7	7,2	6,3	7,2	6,7	6,9	6,9	7,3	8,3	6,7	6,3
Klapwijk	7,6	7,5	6,8	6,7	5,8	6,3	6,9	7	7	6,7	7,3	8,9	6,8	5,8
Tolhek	7,7	7,8	6,9	5,7	5,5	6,8	7,1	7,2	7,5	7,9	8,1	9	6,8	5,6
Nootdorp-Centrum/West	7,4	6,9	5,6	5,4	7,1	6,5	7,1	6,5	7,3	6,5	7,3	7,8	6,9	5,7
Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,5	7,5	6,7	6,6	6,8	6,4	7,2	6,8	6,7	6,2	7,2	6,2	6,3	5,7
Achter het Raadhuis	8	8	6,8	6,5	6,9	6,8	7,2	7	7,3	6,6	8	8,6	7,2	5,8
De Venen	7,7	7,5	5,6	5,3	6,9	6,7	7,3	6,8	7,1	7,5	7,8	8,3	7	6,2
Oud Delfgauw	7,5	7,4	5,9	5,4	6,4	6,2	6,8	6,7	7,3	7,3	7,9	8,9	6,3	4,1
Emerald	7,7	7,7	6,7	6	7,4	6,3	6,6	6,7	6,6	6,9	7,6	8,4	6,2	5,2
Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,5	6	6,2	6,4	7,1	7,3	5,9	7,7	6,5	7,7	9	7,4	5
Buitengebied Noord-West	8	8	6,3	5,8	7,2	6,9	7,3	6,3	7,4	7,2	7,5	8,1	7	6,4
Buitengebied Oost	7,4	7,6	5,3	4	6,6	6,5	7,2	6,6	7,1	6,9	7,6	8,8	6,7	4,1
Totaal	7,7	7,5	6,2	5,9	6,8	6,5	7,1	6,7	7,1	6,9	7,5	8,3	6,7	5,6

ruim voldoende
onvoldoende

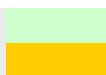
hoogste score
laagste score

2005

	totaaloordeel	woningen	woonomgeving	groen- en speelvoorz.	voorzieningen	buurtbetrokkenheid	sociaal-econ. samenst.	etnische samenstelling	overlast anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/Dorp	7,6	7,7	6,5	5,9	7,5	6,5	7,3	6,7	7,3	7,2	7,6	8,1	6,4	5,4
Pijnacker-Noord	7,4	6,8	6,1	6,2	7,3	5,7	6,6	5,8	7,2	6,9	7,1	8	6,6	6,1
Koningshof	7,9	7,6	6,5	6,8	7,3	6,7	7,2	6,8	7,2	7,2	7,9	8,8	7,3	6,6
Klapwijk	7,6	7,6	7,1	7	5,4	6,7	7,0	6,9	7,1	7,1	7,7	8,5	6,7	6,2
Tolhek	7,5	7,5	6,6	5,4	6,3	6,4	6,8	6,6	7,2	7,8	8,1	8,9	5,9	5,5
Nootdorp-Centrum/West	7,5	7,0	5,8	5,8	7,3	6,3	7,0	6,6	6,9	7,1	7,4	8,1	6,6	5,6
Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,4	6,8	6,5	7	6,3	7,1	6,6	6,6	6,8	7,6	6,6	6,5	6
Achter het Raadhuis	7,9	7,8	7,2	6,9	7,4	6,3	7,0	7,1	7	7,4	7,8	8,2	6,9	5,8
De Venen	7,9	8	6,3	5,4	8,1	6,5	7,2	7,1	7,5	7,8	7,9	8,3	6,8	6,2
's Gravenhout	7,6	8	5,8	4	6,8	6,1	6,6	6,5	6,6	8,4	8,2	8,8	5,8	6,1
Oud Delfgauw	7,2	7,3	5,8	5,2	6,3	6,3	7,2	6,5	7	7	7,8	8,8	6,2	3,8
Emerald	7,5	7,8	6,7	6,2	7,2	6,3	6,6	6,6	7,3	7,3	7,4	8,4	6,1	5,6
Oude Leede/Zuidpolder	7,8	7,6	5,7	5,5	6	7,1	7,2	6,5	7,6	7,3	7,8	8,8	7	4,3
Buitengebied Noord-West	8,4	7,8	6,3	5,9	7,4	7,3	7,7	6,6	7,5	7,8	7,9	8,4	7,6	5,6
Buitengebied Oost	7,4	7,5	5,5	4,5	6,5	6	6,8	6,0	7,3	7,3	7,6	8,4	6,9	4,3
Totaal	7,6	7,5	6,3	5,9	6,9	6,4	7,0	6,6	7,1	7,3	7,7	8,3	6,6	5,6

ruim voldoende
onvoldoende

hoogste score
laagste score

2007

	totaaloordeel	woningkwaliteit	woonomgeving	groenvoorzieningen	speelvoorzieningen	voorzieningen	buurtbetrokkenheid	sociale-econ samenstelling	etnische samenstelling	overlast anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/Dorp	8,4	7,5	6,6	6,1	5,7	7,7	6,1	6,8	6,6	6,3	7,0	7,5	8,2	6,2	5,4
Pijnacker-Noord	7,7	7,9	6,3	6,0	5,8	7,2	6,6	7,7	6,4	6,9	7,0	7,5	7,9	6,4	6,1
Koningshof	7,8	7,6	6,3	6,7	6,4	6,7	6,9	7,2	6,9	7,2	7,1	7,6	8,9	7,0	6,2
Klapwijk	7,8	7,6	7,0	6,9	7,0	6,0	6,8	7,1	6,9	6,6	6,6	7,4	8,9	6,9	6,0
Tolhek	7,5	7,6	6,5	5,7	5,2	6,8	6,1	6,6	6,6	7,0	7,5	8,0	8,9	6,6	5,3
Oude Leede/Zuidpolder	8,0	7,7	6,1	6,7	5,5	5,4	7,4	7,5	7,2	7,6	7,5	7,4	8,8	7,1	5,2
Pijnacker Noordpolder	8,0	8,2	6,9	6,6	4,9	6,5	7,2	7,5	6,7	7,6	7,4	7,8	8,7	7,1	5,4
Pijnacker-Oost/Klapwijk Noord	7,6	7,4	5,5	5,4	3,3	6,0	6,6	7,4	6,7	7,3	7,3	7,7	8,4	6,6	4,2
Nootdorp Centrum/West	7,6	7,1	6,1	5,9	5,2	8,0	6,2	7,1	6,8	6,5	7,0	7,5	7,9	6,9	5,3
Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,5	7,7	7,2	6,9	6,8	7,5	6,2	7,0	6,9	6,8	7,1	7,7	8,1	6,6	6,1
Achter het Raadhuis	8,0	8,0	7,2	7,1	6,8	7,4	6,1	6,9	7,0	7,0	7,2	8,0	8,4	6,8	7,0
s-Gravenhout	7,5	8,3	5,8	4,9	5,0	6,8	6,2	6,9	6,8	6,9	7,9	8,0	8,8	5,8	5,4
De Venen	7,5	7,8	5,9	5,5	5,2	8,1	6,5	6,9	6,9	6,0	6,4	7,4	8,3	6,2	5,0
Buitengebied Nootdorp	8,0	7,9	6,9	7,0	4,8	6,9	6,7	7,5	7,1	7,1	7,2	7,8	7,9	6,9	4,5
Oud Delfgauw	7,7	7,4	6,2	5,6	5,1	6,3	6,4	7,0	6,7	6,3	7,0	7,7	8,9	6,9	4,1
Emerald	7,8	7,8	6,9	6,1	6,3	7,0	6,4	6,8	6,7	6,6	7,2	7,8	8,4	5,8	5,7
Totaal Pijnacker Nootdorp	7,8	7,7	6,5	6,2	5,7	7,0	6,5	7,1	6,8	6,8	7,1	7,7	8,5	6,6	5,5
Landelijk gemiddelde 2006	7,3	7,1	6,6	6,2	6,1	6,8	6,1	6,9	6,4	6,6	6,9	7,1	8,0	6,3	6,3

Ruim voldoende

Onvoldoende

Hoogste score

Laagste score

2009

	Totaalordeel	Kwaliteit woningen	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Overlast verkeer
1. Pijnacker Centrum/Dorp	7,7	7,5	6,2	5,9	5,2	7,7	6,1	6,9	6,7	6,5	6,8	7,4	8,1	6,1	5,2
2. Pijnacker Noord	7,3	7,2	5,5	5,7	5,6	7,0	6,3	6,7	6,3	7,1	6,9	7,2	8,6	6,2	6,4
3. Koningshof	7,8	7,4	6,0	6,1	6,7	6,8	6,7	7,0	6,7	6,6	7,0	7,3	8,9	6,5	6,0
4. Klapwijk	7,5	7,5	6,8	6,9	6,9	6,2	6,4	6,7	6,6	6,1	5,7	6,8	8,9	6,8	5,7
5. Tolhek	7,4	7,5	6,3	5,5	6,0	6,5	5,7	6,8	6,7	6,8	6,2	7,5	9,0	5,8	5,2
8. Oude Leede/Zuidpolder	7,9	7,7	6,1	6,6	5,4	6,0	7,3	7,6	6,7	7,4	6,9	7,3	8,7	6,7	5,9
9. Noordpolder	7,8	7,7	6,4	6,5	3,9	6,7	6,5	7,2	5,9	7,7	7,3	7,4	8,4	7,2	5,6
10. Pijnacker Oost	7,6	7,4	5,4	5,3	3,4	5,9	6,3	7,1	6,5	7,5	7,2	7,0	8,5	6,1	4,8
12. Nootdorp Centrum/West	7,4	7,0	6,0	5,7	4,9	7,7	5,9	6,9	6,5	5,7	6,3	6,7	7,4	6,2	5,2
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,4	6,3	6,4	6,2	7,4	5,5	6,7	6,4	6,4	6,8	7,4	7,8	5,7	5,9
14. Achter het Raadhuis	7,9	7,7	7,1	6,9	6,8	7,4	6,0	6,9	7,1	7,0	7,5	7,7	8,5	6,6	5,8
15. 's-Gravenhout	8,1	8,4	7,4	6,6	6,8	6,9	6,9	7,1	7,1	6,9	7,4	7,8	8,7	6,7	5,8
16. De Venen	7,3	7,6	5,7	5,6	5,0	7,7	6,3	6,5	6,7	6,3	7,0	7,3	8,5	5,7	4,4
18. Buitengebied Nootdorp	7,9	7,8	6,7	6,9	5,1	7,1	7,1	7,8	6,9	7,2	7,2	7,6	8,0	7,2	5,7
20. Oud Delfgauw	7,6	7,4	6,3	5,7	5,6	6,0	6,5	7,1	6,7	7,2	7,3	7,7	8,9	6,2	5,1
21. Emerald	7,6	7,5	6,8	6,1	6,6	7,0	6,1	6,4	6,5	6,4	6,5	7,5	8,5	5,4	5,7
Totaal	7,6	7,5	6,3	6,2	5,8	6,9	6,3	6,9	6,6	6,7	6,8	7,4	8,5	6,3	5,6
Landelijk cijfer 2008	7,4	7,2	6,6	6,5	6,1	6,8	6,3	6,5	6,4	6,7	7,1	7,4	8,2	6,5	6,1

	TOTAALORDEEL	WONINGVOORRAAD	WOONOMGEVING	GROENVORZIENINGEN	SPEELVOORZIENINGEN	ALGEMENE VOORZIENINGEN	BETROKKENHEID	OMGANG INKOMENSGROEPEN	OMGANG ETNISCHE GROEPEN	OVERLAST VAN PERSONEN	CRIMINALITEIT	VEILIGHEIDSGEVOEL	OVERLAST ACTIVITEITEN	VERVUING	VERKEERSOVERLAST
01. pijnacker-centrum/dorp	7,7	7,5	6,3	5,9	5,7	7,8	6,0	7,0	6,8	6,5	6,5	7,2	7,8	6,4	5,8
02. pijnacker-noord	7,7	7,3	6,1	6,0	5,6	7,1	6,6	7,1	6,6	7,2	6,6	7,2	8,2	6,6	6,2
03. koningshof	7,7	7,2	6,7	6,4	6,7	6,7	6,6	7,0	6,7	7,1	6,0	7,1	8,8	7,0	6,5
04. klapwijk	7,4	7,3	6,7	6,7	6,7	5,9	6,6	6,7	6,5	5,9	5,4	6,6	8,8	6,4	6,2
05. tolhek	7,6	7,5	6,8	6,4	6,3	6,6	6,1	6,5	6,5	6,3	6,1	7,2	8,9	6,4	5,7
06. keijzershof	7,4	7,9	6,7	5,8	6,9	6,3	6,0	6,2	6,5	7,3	7,4	7,8	8,9	5,8	6,0
08. oude leede/zuidpolder	8,1	7,7	6,8	6,6	5,5	6,1	7,2	7,5	6,9	7,7	7,0	7,6	9,2	7,1	6,0
09. pijnacker noordpolder	7,7	7,7	6,7	6,7	5,1	6,6	6,7	7,1	6,5	7,7	7,2	7,4	8,3	7,4	5,3
10. pijnacker-oost	7,5	7,3	5,5	5,6	3,8	6,1	6,5	7,1	6,1	7,3	6,9	7,1	8,6	6,4	5,2
12. nootdorp-centrum/west	7,4	7,1	6,6	6,5	6,0	8,1	6,0	6,6	6,1	5,5	5,6	6,6	7,4	5,9	5,1
13. vrouwtjeslant/nieuweveen	8,0	7,5	6,9	6,7	6,6	7,4	6,0	7,0	6,8	6,9	6,7	7,4	8,0	6,2	6,3
14. achter het raadhuis	8,1	7,9	7,4	7,4	7,4	7,5	6,3	6,9	6,8	7,0	7,2	7,8	8,6	7,0	6,3
15. 's-gravenhout	8,1	8,4	7,5	6,9	7,2	7,3	6,7	7,1	6,8	6,9	6,7	7,8	8,8	7,2	6,2
16. de venen	7,2	7,7	6,1	5,7	5,8	7,7	5,9	6,4	6,2	6,1	6,2	6,9	8,6	5,9	5,4
17. craeyenburch	7,3	7,7	5,7	5,3	6,3	7,4	6,2	6,3	6,3	6,1	6,8	7,4	8,8	5,5	6,2
18. buitengebied nootdorp	7,9	7,6	6,4	6,8	4,0	6,6	6,9	7,7	6,8	7,4	7,0	7,3	8,1	7,3	5,6
20. oud delfgaauw	7,7	7,5	6,7	6,5	6,7	6,4	6,7	7,2	6,8	7,6	7,0	7,7	8,8	6,7	5,6
21. emerald	7,5	7,5	6,9	6,6	6,6	6,9	6,1	6,6	6,5	6,2	6,2	7,1	8,4	5,6	5,2
totaal gemeente	7,7	7,6	6,6	6,4	6,2	7,0	6,4	6,9	6,6	6,8	6,5	7,3	8,5	6,5	5,9
<i>Landelijk 2010</i>	7,4	7,1	6,7	6,6	6,2	7,2	6,2	-	6,5	6,5	6,7	7,3	7,8	6,2	6,1

2013

	Totaalordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroep	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,9	7,7	6,8	6,2	6,3	7,9	6,5	7,4	7,0	6,9	6,6	7,5	8,0	6,7	6,3
2. Pijnacker-Noord	7,5	7,3	6,3	6,1	5,9	7,4	6,1	6,9	6,3	7,1	7,0	7,3	7,7	6,6	6,6
3. Koningshof	8,0	7,6	7,2	7,2	7,3	7,1	7,1	7,0	6,9	7,5	6,3	7,4	8,5	7,0	7,0
4. Klapwijk	7,5	7,3	6,8	7,0	6,8	6,3	6,4	6,8	6,6	6,7	6,0	7,2	8,0	6,7	6,4
5. Tolhek	7,7	7,7	7,0	6,7	6,8	7,1	6,1	6,9	6,8	6,8	6,2	7,4	8,3	6,2	5,9
6. Keijzershof	7,3	7,6	6,7	6,0	6,5	6,8	6,3	6,5	6,4	7,2	7,1	7,7	8,4	5,4	6,4
8. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,7	6,9	6,8	5,8	6,4	7,2	7,7	7,1	8,1	7,1	7,4	8,7	7,5	6,4
9. Pijnacker Noordpolder	8,0	7,8	7,0	6,7	5,2	7,4	6,4	7,6	7,2	8,1	7,6	7,8	8,2	7,7	6,2
10. Pijnacker-Oost (+Akerswoude)	7,9	7,4	5,7	5,8	4,0	6,1	6,7	7,2	6,2	7,6	7,1	7,4	8,5	6,8	5,5
12. Nootdorp-Centrum/West	7,4	7,3	6,8	6,4	6,0	8,0	6,0	7,0	6,9	6,2	6,1	7,0	7,7	6,4	5,9
13. Vrouwjeslant/Nieuweveen	7,6	7,2	7,1	6,7	6,9	7,5	5,9	6,7	6,4	6,6	6,6	7,2	7,8	6,4	6,5
14. Achter het Raadhuis	8,1	7,9	7,3	7,2	7,3	7,6	6,4	7,3	7,1	7,4	6,3	7,3	8,2	7,0	6,5
15. s-Gravenhout	8,2	8,4	7,6	7,1	7,2	7,5	6,8	7,3	7,2	7,2	5,9	7,5	8,2	7,0	6,6
16. De Venen	7,5	7,5	7,0	6,3	6,2	8,2	6,2	6,6	6,6	6,6	6,3	7,2	8,0	5,3	6,1
17. Craeyenburch	7,2	7,6	6,4	6,2	6,5	7,5	6,1	6,4	6,3	6,5	6,1	7,1	7,9	5,5	6,8
18. Buitengebied Nootdorp	8,2	7,9	6,7	7,0	4,3	6,8	7,1	7,7	6,6	7,3	6,7	7,2	8,2	7,2	5,6
20. Oud Delfgauw	8,0	7,6	7,2	6,7	7,1	6,8	6,9	7,5	7,1	7,9	7,1	7,7	8,3	6,5	5,7
21. Emerald	7,5	7,4	7,0	6,6	7,2	7,1	6,1	6,7	6,7	6,5	6,4	7,0	8,2	5,6	6,1
Totaal gemeente	7,7	7,6	6,8	6,6	6,4	7,2	6,4	7,0	6,7	7,1	6,6	7,3	8,2	6,5	6,3
<i>Landelijk gemiddelde 2011/2012</i>	7,5	7,3	6,8	6,6	6,3	7,2	6,5	-	6,5	6,8	6,9	7,6	8,2	6,7	6,2

	Totaalordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	8,2	7,8	6,9	6,7	6,6	8,1	6,5	7,5	7	6,8	7,2	7,7	8	6,4	6,4
2. Pijnacker-Noord	7,8	7,5	6,7	6,5	6,4	7,3	6,6	6,9	6,7	7,2	7,2	7,4	7,7	6,7	5,9
3. Koningshof	8,1	7,6	7	6,6	7,2	7,1	7	7,3	7	7,3	7,2	7,2	8,8	7,3	7,1
4. Klapwijk	7,8	7,4	6,9	7	7	6,4	6,8	6,8	6,7	6,9	6,4	7,2	8,5	6,9	6,2
5. Tolhek	7,7	7,7	6,9	6,6	6,5	7,2	6,2	6,7	6,9	7,1	6,8	7,4	8,7	6,8	6,2
6. Keijzershof	7,6	7,7	7,1	6,5	6,8	8,1	6,5	7	6,8	7,6	7	7,8	8,6	5,9	6,1
8. Oude Leede/Zuidpolder	8,1	7,9	6,5	6,7	5,8	6,7	7,1	7,5	6,9	7,7	5,9	7,1	9	7,3	6
9. Pijnacker Noordpolder	8,2	8,1	6,7	6,4	5,1	7,3	7,2	8	7,4	8,2	6,6	6,6	8,8	7,2	6,1
10. Pijnacker-Oost (incl. Ackerswoude)	7,7	7,4	5,7	5,5	3,9	6	6,4	7,1	6,9	7,2	6,8	7,1	8,7	6,9	5,6
12. Nootdorp-Centrum/West	7,8	7,2	7,1	6,9	6,2	7,8	6,2	6,9	6,6	6,8	7,1	7,5	7,8	6,6	6
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	8,1	7,6	7,1	7,1	7,1	7,6	6,4	7,1	6,8	7	7,5	8,1	8,5	6,9	7
14. Achter het Raadhuis	8,1	7,9	7,5	7,5	7,3	7,3	6,1	7,2	6,9	7,4	7,3	7,8	8,6	7,3	6,9
15. 's-Gravenhout	8,3	8,6	7,8	7,2	7,5	7,1	7,1	7,6	7,5	7,5	6,4	7,8	8,7	7,4	7
16. De Venen	7,7	7,7	7,1	6,6	6,2	7,7	6,2	6,8	6,4	7	6,7	7,4	8,7	5,8	6,4
17. Craeyenburch	7,6	7,6	7,4	7,2	7,2	7,6	6	6,4	6,4	6,2	6,6	7,3	8,2	5,5	7,1
18. Buitengebied Nootdorp	7,8	7,7	6,7	6,9	5,2	6,4	6,7	7,2	6,6	7,4	6,7	7,2	8,2	6,7	6,5
20. Oud Delfgauw	7,7	7,4	6,9	6,5	6,7	6,8	6,7	7,1	6,9	7,5	7,1	7,7	8,6	6,9	5,5
21. Emerald	7,9	7,9	7,6	7,1	7,3	7,4	6,4	7	7	7,3	7,2	7,8	8,6	6,8	6,6
Totaal gemeente	7,9	7,7	7	6,8	6,6	7,3	6,5	7,1	6,8	7,2	6,9	7,5	8,5	6,7	6,4
<i>Lemon gemiddelde 2013/2014</i>	7,5	7,3	6,9	6,7	6,5	7,2	6,5	-	6,7	6,9	7,1	7,5	8,3	6,5	6,4

Bijlage 2: analyse

De analyse

In dit Lemon-onderzoek wordt op basis van een steekproef uit de bewoners een betrouwbare schatting gegeven van het oordeel (rapportcijfers) van de totale bevolking van de gemeente (of buurt) over de leefbaarheid. Een betrouwbare inschatting houdt in dat wanneer de steekproef meerdere keren wordt uitgevoerd, de uitkomsten gelijklopend zullen zijn. Het is dus van groot belang om toevallige uitkomsten zoveel mogelijk uit te sluiten. De kans op toevalligheden neemt toe naarmate:

- Het aantal respondenten kleiner is
- De spreiding³ van de antwoorden van de respondenten groter is

De statistische term die in dit kader gehanteerd wordt is significantie. Wanneer verschillen significant zijn dan is er 95% kans dat dezelfde uitkomst bij herhaling van het onderzoek weer optreedt. Is een verschil niet significant, dan is de kans aanwezig dat de uitkomst op toeval berust.

Voor elk aspect in dit onderzoek wordt per buurt en voor de gemeente als geheel, het gemiddelde van alle respondenten berekend.

Rondom elk gemiddelde wordt vervolgens een betrouwbaarheidsinterval (marge) berekend. Deze marge verschilt per gemiddelde. Daarbij geldt:

- Hoe groter de spreiding van de antwoorden, hoe *groter* de marge
- Hoe meer respondenten, hoe *kleiner* de marge

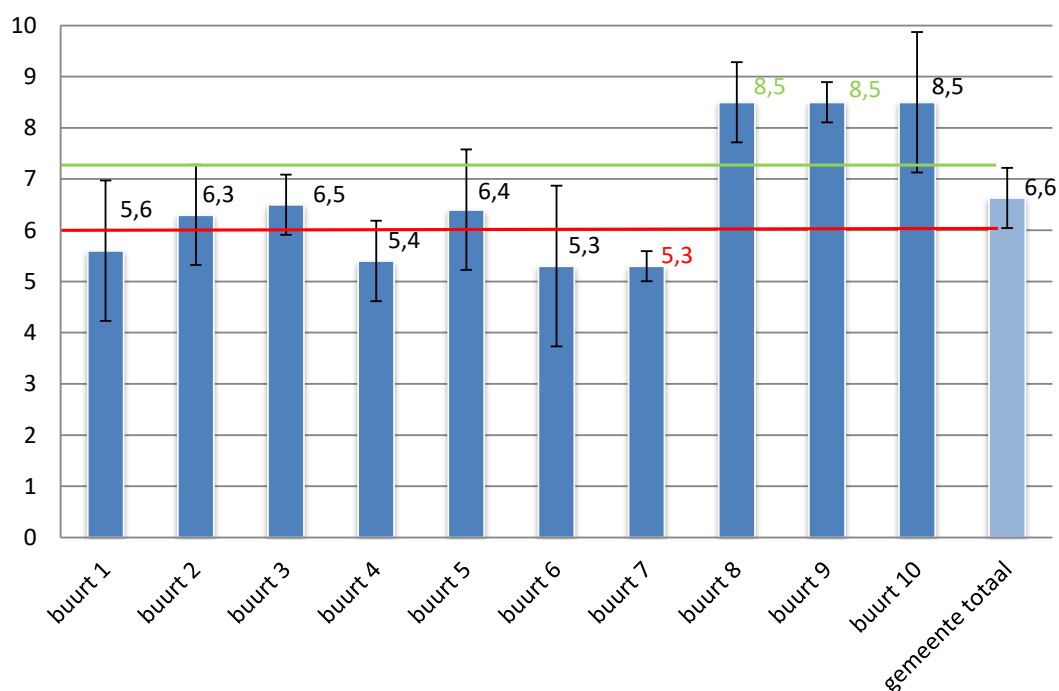
Vergelijking buurten met gemeentelijk gemiddelde

In dit Lemon-onderzoek wordt per aspect beoordeeld of het gemiddelde rapportcijfer in een specifieke buurt significant afwijkt van het rapportcijfer voor de gemeente als geheel. Hoe bepaald wordt of een verschil significant is, wordt hieronder geïllustreerd.

In figuur 1 zijn fictieve buurt- en gemeentegemiddelden weergegeven. De zwarte balken geven de marges rond de gemiddelden weer. Om gemakkelijk te kunnen zien welke buurten significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde zijn de boven- en ondergrens van het gemeentelijk gemiddelde doorgetrokken (respectievelijk de groene en rode lijn). Wanneer de marge rond het buurtgemiddelde geheel boven de groene of onder de rode lijn ligt, wijkt het gemiddelde van deze buurt significant af van het gemeentelijk gemiddelde. In het voorbeeld is dat het geval voor de buurten 7, 8 en 9.

³ Met de spreiding wordt de verdeling van hoge en lage cijfers bedoeld. Als bijvoorbeeld veel bewoners een 4 geven, maar ook veel bewoners een 10, dan is de spreiding groter dan wanneer alle cijfers tussen de 6 en 8 liggen.

Figuur 1: (fictief) voorbeeld bij vergelijking tussen buurten met gemeentelijk gemiddelde

Omdat zowel het aantal respondenten als de spreiding van de cijfers per buurt anders zijn, zijn ook de marges rondom de buurtgemiddelden verschillend. Hierdoor kan het voorkomen dat buurten wel hetzelfde cijfer hebben, maar toch niet allemaal significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde (zie figuur 1; buurt 8, 9 en 10).

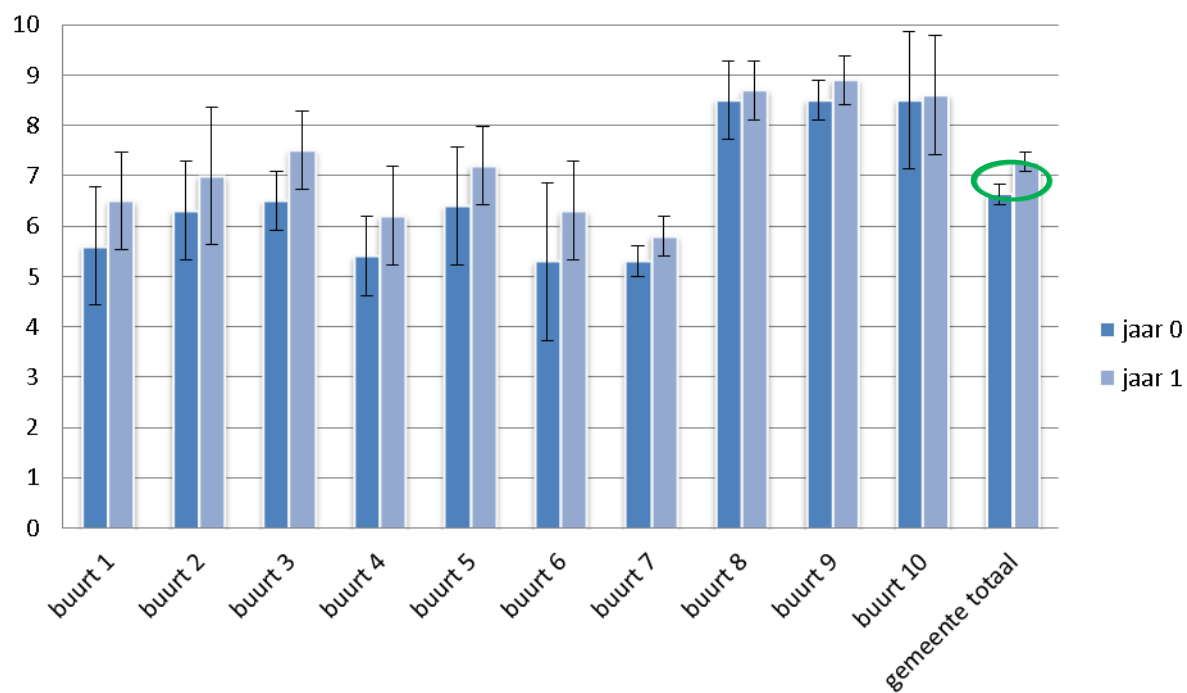
Als er sprake is van significante verschillen wordt dat in de tekst beschreven en in de tabellen met kleuren aangegeven. Indien het cijfer voor een buurt significant hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde is het cijfer **groen** gekleurd (zie figuur 1; buurt 8 en 9). Als het buurtgemiddelde significant lager is dan het gemeentelijk gemiddelde, is het cijfer **rood** gekleurd (zie figuur 1; buurt 7).

Vergelijking met voorgaande meting(en)

De verschillen tussen de jaren worden op dezelfde wijze berekend als de verschillen tussen de buurtgemiddelden en gemeentegemiddelden (zoals hierboven beschreven is).

Omdat de grootte van de groepen die vergeleken worden van invloed is op de betrouwbaarheid van de uitkomsten (en de grootte van de marges) kan het voorkomen dat het gemiddelde voor de gemeente in totaal wel significant verschilt van het gemeentelijk gemiddelde in de voorgaande meting, terwijl de buurten afzonderlijk geen verschillen laten zien ten opzichte van de voorgaande meting. Deze situatie is grafisch weergegeven in figuur 2; de marges van de vorige meting (jaar 0) en de nieuwe meting (jaar 1) overlappen elkaar bij alle buurten, maar voor het gemeentelijk gemiddelde is dat niet het geval. Dit betekent dat er op gemeentelijk niveau wel een significante verbetering heeft plaatsgevonden, maar op buurtniveau niet.

Figuur 2: (fictief) voorbeeld bij vergelijking met voorgaande meting

Bijlage 3: opmerkingenoverzicht

	Totaalordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Spelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervuiling	Verkeersoverlast	Algemeen	Totaal
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	2	4	11	13	10	3	1		1	9	5	1	6	29	44	3	142
2. Pijnacker-Noord	5	1	10	19	5	3	3		4	8	2	4	5	17	27	3	113
3. Koningshof	1	2	11	24	6	3	1	2	7	7	2	4	3	12	15	1	101
4. Klapwijk	1	1	16	4	3	11			1	3	1	1	1	20	19	2	83
5. Tolhek	3	1	5	16	9	6	2		1	7	5	3	1	26	37	1	123
6. Keijzershof Erven	1	1	1	11	3	10		2	6	6	2		2	36	47		128
7. Keijzershof Boszoom	1	4	10	16	10	3	5		3	2	3	1	3	42	24	2	129
8. Ackerswoude	3	1	22	16	6	2	1		2	1			15	46	5	120	
9. Oude Leede/Zuidpolder	2	3	7	3	7	7	3		6	3	1	2	1	14	35	7	101
10. Pijnacker Noordpolder			10	3		1							1	2	12	3	32
11. Pijnacker-Oost	2	1	6	4	9	5		2	3	1	4	1	1	15	41	10	105
12. Nootdorp-Centrum/West	3	2	16	7	6	5	1	1	5	15	2		3	20	44	2	132
13. Vrouwjeslant/Nieuweveen			8	14	10	3	5		3	8	5	2	2	24	29	1	114
14. Achter het Raadhuis	3	1	11	11	4	3	1		5	2	7	3	2	13	23		89
15. s-Gravenhout			6	12	9	6	2	2	1	7	3	2	3	20	42		115
16. De Venen Oost	1		4	12	6	3	3		3	5	5	2	1	14	29	2	90
17. De Venen Centrum	5	1	8	14	9	2	5			11	1	5	2	41	29	1	134
18. De Venen Craeyenburch	3		8	8	11	6	3	2	2	9	3	1	3	24	29	1	113
19. Buitengebied Nootdorp	2		5	5	1	2			1	2	2	4	1	6	24	4	59
20. Oud Delfgauw	1	2	4	5	6	3		1	1	1	2	2	2	14	44		88
21. Emerald Noord	2	1	4	11	7	4	1	3	1	9	5	3	2	34	14	1	102
22. Emerald Centrum	4		10	13	5	7	5	5	3	9	3	1	1	23	26		115
23. Emerald Zuid	3	3	3	11	3	5	1	2	2	9	7	1		18	29	1	98
Totaal	48	29	196	252	145	103	40	22	61	134	70	43	45	479	709	50	2426

Bijlage 4: vragenlijst

Vragenlijst leefbaarheid in uw wijk

Met deze vragenlijst stellen wij u een aantal vragen over de leefbaarheid in uw wijk. U kunt steeds een rapportcijfer geven van 1 (zeer negatief) tot 10 (zeer positief). Aan het einde van de vragenlijst kunt u voor 2 vragen een toelichting bij uw antwoord geven.

Heeft u **geen oordeel** over een vraag **of vindt u de vraag niet op uw wijk van toepassing**, dan kunt u de **vraag onbeantwoord laten**.

Bij het onderzoeken van de leefbaarheid van de wijk is het waardevol om te weten of er verschillen bestaan in beoordeling van de leefbaarheid naar zaken als leeftijd, geslacht en woonsituatie. Daarom begint de vragenlijst met enkele persoonlijke vragen.

PERSOONLIJKE SITUATIE

Wat is uw leeftijd? Jaar

Bent u man of vrouw?

- Man Vrouw

Wat is uw postcode? (bijvoorbeeld: 1234 AB)

Wie is de eigenaar van uw woning?

- Ikzelf
 RndomWonen
 Staedion
 Vestia
 Andere eigenaar

In wat voor een soort woning woont u?

- Eengezinswoning
 Appartement/beneden- of bovenwoning/ flat
 Overig

Wat is de samenstelling van uw huishouden?

- Alleenwonend
 Tweepersoonshuishouden zonder (thuiswonende) kinderen
 Eénoudergezin, jongste thuiswonende kind onder de 12 jaar
 Eénoudergezin, jongste thuiswonende kind 12 jaar of ouder
 Gezin, jongste thuiswonende kind onder de 12 jaar
 Gezin, jongste thuiswonende kind 12 jaar of ouder

DE LEEFBAARHEIDSMONITOR

Kruis per vraag steeds het vakje aan onder het getal dat u als rapportcijfer wilt geven voor uw wijk.

Totaaloordeel

1. Hoe prettig vindt u uw wijk in het algemeen?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer onprettig **Zeer prettig**

Fysieke woonomgeving

2. Wat vindt u van de kwaliteit van de woningen in uw wijk?

Daarbij gaat het niet om de geschiktheid van uw eigen woning voor uzelf, maar om de aantrekkelijkheid en de staat van onderhoud van de woningen in de wijk.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht **Zeer goed**

3. Wat vindt u van de woonomgeving in uw wijk?

Denk hierbij aan de pleintjes, de bestrating, de manier waarop de straat is ingericht, bankjes, verlichting enz.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht **Zeer goed**

4. Wat vindt u van de groenvoorzieningen in uw wijk?

Denk hierbij aan de manier waarop u er gebruik van kunt maken en de manier waarop de groenvoorzieningen worden bijgehouden.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht **Zeer goed**

5. Wat vindt u van de speelvoorzieningen in uw wijk?

Denk hierbij aan de manier waarop de speelvoorzieningen worden bijgehouden, het gebruik ervan en aan de mogelijkheden voor kinderen om leuk en veilig te spelen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht **Zeer goed**

6. Wat vindt u van de kwaliteit van de voorzieningen in uw omgeving?

Denk hierbij aan scholen, winkels, openbaar vervoer, bibliotheek, buurthuis, sport-, zorg- en medische voorzieningen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht **Zeer goed**

Sociale woonomgeving

7. Wat vindt u van de betrokkenheid van de wijkbewoners bij uw wijk?

Denk hierbij aan de mate waarin mensen zich willen inzetten voor de wijk.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Niet betrokken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer betrokken

8. Gaan bewoners van verschillende inkomensgroepen in uw wijk op een prettige manier met elkaar om?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer onprettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer prettig

9. Gaan bewoners van verschillende etnische afkomst in uw wijk op een prettige manier met elkaar om?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer onprettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer prettig

Veiligheid & Overlast

10. Heeft u in uw wijk overlast van (het gedrag van) anderen?

Denk hierbij aan geluidsoverlast, andere overlast van buurtbewoners en overlast door rondhangende jongeren

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

11. Heeft u in uw wijk last van criminaliteit?

Denk bijvoorbeeld aan vandalisme, inbraak, diefstal en geweldpleging.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

12. Hoe veilig voelt u zich?

Denk hierbij aan eventuele donkere plekken, overhangend groen en een prettige sfeer.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeeronveilig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer veilig

13. Heeft u in uw wijk overlast van activiteiten?

Denk hierbij aan horeca, evenementen en markten.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

14. Heeft u in uw wijk last van vervuiling?

Denk hierbij aan zwerfvuil, stank, verkeerd geplaatst vuilnis en hondenpoep.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

15. Heeft u in uw wijk last van verkeer?

Denk aan verkeersdrukke, verkeerslawaaai, rijgedrag, onvoldoende parkeerplaatsen, verkeerd parkeren.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

OPMERKINGEN

Hieronder kunt u twee aanvullende opmerkingen kwijt met betrekking tot de vragen. Deze ruimte kunt u ook gebruiken om uw score voor een onderwerp nader toe te lichten. Graag ook de eventuele locatie (bijvoorbeeld straatnaam) vermelden waar uw opmerking betrekking op heeft.

Nummer van de vraag:

Nummer van de vraag:

De gemeente Pijnacker-Nootdorp verloot onder de inzenders van een volledig ingevulde vragenlijst 20 cadeaubonnen van €25,-. Wilt u meedoen aan de verloting, vul dan hieronder uw adresgegevens in*.

Naam:

Straat:

Postcode/Plaats:

* Uw adresgegevens worden bij de verwerking niet gekoppeld aan de ingevulde vragenlijst. Uw antwoorden op de vragen blijven dus anoniem.

De ingevulde enquête graag retourneren vóór 31 maart 2017.
HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!